

ZAKON O AKREDITACIJI

Zakon je objavljen u "Službenom glasniku RS", br. 73/2010 od 12.10.2010. godine.

I. OSNOVNE ODREDBE

Član 1.

Ovim zakonom uređuje se akreditacija, položaj i rad nacionalnog tela za akreditaciju u Republici Srbiji, kao i druga pitanja od značaja za akreditaciju.

Član 2.

Pojedini izrazi upotrebljeni u ovom zakonu imaju sledeće značenje:

1) akreditacija je utvrđivanje od strane nacionalnog tela za akreditaciju da li telo za ocenjivanje usaglašenosti ispunjava zahteve odgovarajućih srpskih, odnosno međunarodnih i evropskih standarda, i kada je primenljivo, sve dodatne zahteve definisane za pojedine oblasti, kako bi se vršili određeni poslovi ocenjivanja usaglašenosti;

2) sertifikat o akreditaciji je dokument kojim se potvrđuje da je telo za ocenjivanje usaglašenosti kompetentno za obavljanje poslova ocenjivanja usaglašenosti, za određenu oblast i obim;

3) kolegijalno ocenjivanje je postupak ocenjivanja u kojem nacionalna akreditaciona tela drugih država ili međunarodne i evropske organizacije za akreditaciju ocenjuju nacionalno telo za akreditaciju, u skladu s pravilima međunarodnih i evropskih organizacija za akreditaciju;

4) kompetentnost je potvrđena sposobnost za obavljanje poslova ocenjivanja usaglašenosti;

5) ocenjivanje usaglašenosti je svaka aktivnost kojom se utvrđuje da li su ispunjeni određeni zahtevi koji se odnose na proizvod, proces, uslugu, sistem ili osobu;

6) pravila akreditacije su pravila nacionalnog tela za akreditaciju kojima se definiše postupak akreditacije, zahtevi koje mora ispuniti podnosilac prijave za dobijanje akreditacije, kao i prava i obaveze učesnika u postupku dobijanja i održavanja akreditacije;

7) telo za ocenjivanje usaglašenosti je pravno lice ili deo pravnog lica koje obavlja poslove ocenjivanja usaglašenosti, uključujući ispitivanje, etaloniranje, sertifikaciju i kontrolisanje;

Drugi izrazi koji se upotrebljavaju u ovom zakonu, a nisu definisani u stavu 1. ovog člana, imaju značenje definisano zakonom kojim se uređuju tehnički zahtevi za proizvode i ocenjivanje usaglašenosti.

Član 3.

Akreditacijom se utvrđuje kompetentnost tela za ocenjivanje usaglašenosti za obavljanje poslova:

- 1) ispitivanja;
- 2) etaloniranja;
- 3) kontrolisanja;
- 4) sertifikacije proizvoda;
- 5) sertifikacije sistema menadžmenta;
- 6) sertifikacije osoba.

Akreditacijom se, pored kompetentnosti za obavljanje poslova iz stava 1. ovog člana, utvrđuje i kompetentnost za obavljanje drugih poslova ocenjivanja usaglašenosti, u skladu sa posebnim zakonom.

Član 4.

Akreditacija je dobrovoljna.

Posebnim zakonom može biti utvrđeno da je akreditacija obavezna.

II. AKREDITACIONO TELO SRBIJE

Član 5.

Akreditaciono telo Srbije (u daljem tekstu: ATS) je jedino u Republici Srbiji kome se ovim zakonom poverava obavljanje poslova akreditacije iz čl. 3. i 8. ovog zakona.

Osnivač ATS-a je Republika Srbija, za koju osnivačka prava vrši Vlada, u skladu sa zakonom.

Sredstva kojima posluje ATS su u državnoj svojini.

ATS ne obavlja poslove radi sticanja dobiti.

Član 6.

ATS je ustanova koja se registruje u skladu sa zakonom.

Na pitanja osnivanja, organizacije, položaja i delatnosti ATS-a primenjuju se odredbe zakona kojim se uređuju javne službe, ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

Član 7.

ATS mora ispunjavati zahteve standarda kojim su utvrđeni opšti zahtevi za akreditaciona tela koja utvrđuju kompetentnost tela za ocenjivanje usaglašenosti.

Organizacija i način rada ATS-a utvrđuje se osnivačkim aktom, statutom i drugim opštim aktima ATS-a.

Član 8.

Pored poslova iz člana 3. ovog zakona, ATS obavlja i sledeće poslove:

1) utvrđuje i objavljuje pravila akreditacije koja su zasnovana na odgovarajućim srpskim, međunarodnim i evropskim standardima i dokumentima međunarodnih i evropskih organizacija za akreditaciju;

2) vodi javni registar akreditovanih tela za ocenjivanje usaglašenosti;

3) učestvuje u radu međunarodnih i evropskih organizacija za akreditaciju;

4) obavlja i druge poslove, u skladu sa zakonom, osnivačkim aktom i statutom.

Sadržaj i način vođenja registra iz stava 1. tačka 2) ovog člana utvrđuje ATS.

Član 9.

ATS redovno čini dostupnim javnosti informacije o poslovima koje obavlja u skladu sa čl. 3. i 8. ovog zakona, kao i rezultatima kolegijalnog ocenjivanja.

Član 10.

ATS je nezavisan od tela za ocenjivanje usaglašenosti koje ocenjuje.

ATS ne sme:

1) pružati konsultantske usluge telima za ocenjivanje usaglašenosti;

2) obavljati poslove ili pružati usluge koje pružaju tela za ocenjivanje usaglašenosti;

3) imati vlasnička i/ili upravljačka prava ili druge finansijske interese u telima za ocenjivanje usaglašenosti.

Član 11.

Organi ATS su:

- 1) Upravni odbor;
- 2) Direktor;
- 3) Nadzorni odbor.

Način obrazovanja organa iz stava 1. ovog člana, njihov delokrug, izbor članova organa, način odlučivanja i druga pitanja značajna za rad organa uređuju se osnivačkim aktom ATS-a.

Poslovanje i upravljanje ATS-a bliže se uređuje statutom ATS-a.

Član 12.

U ATS-u obrazuju se Savet za akreditaciju kao savetodavno telo i stalni i/ili privremeni tehnički komiteti, kao stručna tela za pojedine oblasti akreditacije.

Savet za akreditaciju je stručno savetodavno telo koje daje stručna mišljenja u pogledu razvoja sistema akreditacije, daje inicijative za proširenje oblasti delovanja ATS-a i zauzima stavove prema drugim stručnim pitanjima.

Za članove saveta biraju se istaknuti stručnjaci i naučni radnici iz oblasti koje su značajne za obavljanje poslova iz nadležnosti ATS-a, kao predstavnici zainteresovanih strana.

Tehnički komiteti su stručna tela koja obavljaju poslove ekspertize za određene oblasti akreditacije.

Obrazovanje i način rada Saveta za akreditaciju i tehničkih komiteta, pravila i kriterijumi za imenovanje članova, delokrug, način rada i druga pitanja značajna za njihov rad, bliže se uređuju osnivačkim aktom i opštim aktima ATS-a, u skladu sa zakonom.

Član 13.

Sredstva za rad ATS-a obezbeđuju se:

- 1) naplatom troškova akreditacije;
- 2) iz budžeta Republike Srbije;
- 3) iz drugih izvora, u skladu sa zakonom.

Sredstvima iz stava 1. tačka 1) ovog člana smatraju se prihodi koji se ostvaruju pružanjem usluga, u skladu sa odlukom o troškovima akreditacije.

Sredstvima iz drugih izvora smatraju se drugi prihodi ostvareni u skladu sa zakonom.

ATS ne sme primati poklone (donacije) od korisnika usluga.

Potrebna sredstva za rad utvrđuju se godišnjim programom rada ATS-a, u skladu sa osnivačkim aktom.

Sredstva za članarine ATS-a u međunarodnim i evropskim organizacijama za akreditaciju, koja se utvrđuju godišnjim programom rada ATS-a, obezbeđuju se iz budžeta Republike Srbije.

III. POSTUPAK AKREDITACIJE

Član 14.

Postupak akreditacije pokreće se na osnovu prijave koju podnosi telo za ocenjivanje usaglašenosti.

Uz prijavu za akreditaciju, podnosi se dokaz o uplaćenju republičkoj administrativnoj taksi za troškove obrade prijave iz stava 1. ovog člana.

Prijava iz stava 1. ovog člana sadrži ime, adresu i pravni status podnosioca prijave, jasno definisan traženi obim akreditacije, kao i druge podatke i dokumentaciju u skladu s pravilima akreditacije.

ATS i podnosilac prijave za akreditaciju ugovorom uređuju međusobna prava i obaveze u skladu sa opštim aktima ATS-a.

Podnosilac prijave je obavezan da omogući predstavnicima ATS-a uvid u sva dokumenta bitna za sprovođenje postupka akreditacije, pristup u sve prostorije koje su u vezi s poslovima ocenjivanja usaglašenosti za koje se traži akreditacija, kao i kontakte sa osobljem koje je uključeno u te poslove.

Član 15.

Ako se nakon sprovedenog postupka akreditacije utvrdi da podnosilac prijave ispunjava zahteve odgovarajućih srpskih, odnosno međunarodnih i evropskih standarda, i kada je primenljivo, sve dodatne zahteve, uključujući i zahteve utvrđene za pojedine oblasti, ATS donosi odluku o akreditaciji i izdaje sertifikat o akreditaciji.

Sertifikat o akreditaciji se izdaje na određeno vreme u skladu sa pravilima akreditacije.

Ako se tokom postupka akreditacije utvrdi da podnosilac prijave ne ispunjava neki zahtev iz stava 1. ovog člana, ATS donosi odluku o prekidu postupka akreditacije.

Ako se nakon sprovedenog postupka akreditacije utvrdi da podnosilac prijave ne ispunjava zahteve iz stava 1. ovog člana, ATS donosi odluku da se ne dodeli akreditacija.

Postupak akreditacije se bliže uređuje pravilima akreditacije.

Član 16.

ATS uz sertifikat o akreditaciji dodeljuje simbol akreditacije koji telo za ocenjivanje usaglašenosti koristi da označi status akreditovanog tela za ocenjivanje usaglašenosti.

Član 17.

Akreditovano telo za ocenjivanje usaglašenosti je dužno da u roku važenja akreditacije ispunjava zahteve iz člana 15. stav 1. ovog zakona.

Ispunjenost zahteva iz člana 15. stav 1. ovog zakona ATS proverava nadzorom nad radom akreditovanog tela za ocenjivanje usaglašenosti, u skladu s pravilima akreditacije.

U postupku nadzora iz stava 2. ovog člana, ATS donosi odluku o održavanju, promeni obima, suspenziji ili ukidanju akreditacije.

Ako u roku važenja akreditacije utvrdi da je telo za ocenjivanje usaglašenosti ozbiljno prekršilo svoje obaveze, ATS donosi odluku o suspenziji ili ukidanju akreditacije.

Odluka o suspenziji akreditacije donosi se najduže na šest meseci.

Odluku kojom se utvrđuje promena obima, suspenzija ili ukidanje akreditacije, ATS može doneti i na osnovu pisanog zahteva akreditovanog tela za ocenjivanje usaglašenosti.

Član 18.

Na zahtev akreditovanog tela za ocenjivanje usaglašenosti može se obnoviti akreditacija po istom postupku po kojem je i dodeljena.

Ako se nakon sprovedenog postupka za obnavljanje akreditacije utvrdi da podnosilac prijave ispunjava zahteve iz člana 15. stav 1. ovog zakona, ATS donosi odluku o obnavljanju akreditacije i izdaje sertifikat o akreditaciji.

Ako se nakon sprovedenog postupka za obnavljanje akreditacije utvrdi da podnosilac prijave ne ispunjava zahteve iz člana 15. stav 1. ovog zakona, ATS donosi odluku da se akreditacija ne obnovi.

Član 19.

Na odluke iz čl. 15, 17. i 18. ovog zakona može se podneti žalba ATS u roku od 15 dana od dana dostavljanja odluke.

O žalbi iz stava 1. ovog člana odlučuje Komisija za žalbe u roku od 30 dana od dana prijema žalbe.

Komisiju za žalbe obrazuje Upravni odbor ATS.

Komisija za žalbe ima sedam članova od kojih se jedan član imenuje iz ministarstva nadležnog za poslove akreditacije, a šest članova se imenuje iz reda eksperata za rad tela za ocenjivanje usaglašenosti: dva člana iz reda eksperata za laboratorije, dva člana iz reda eksperata za kontrolne organizacije i dva člana iz reda eksperata za sertifikaciona tela.

Način obrazovanja Komisije za žalbe i njen rad bliže se uređuju osnivačkim aktom i statutom ATS-a.

Odluka iz stava 2. ovog člana je konačna i protiv nje se može pokrenuti upravni spor.

IV. PREKOGRANIČNA AKREDITACIJA

Član 20.

ATS može da uputi telo za ocenjivanje usaglašenosti registrovano u Republici Srbiji da prijavu za akreditaciju podnese akreditacionom telu druge države, ako ATS ne vrši poslove akreditacije za određena ocenjivanja usaglašenosti iz podnete prijave.

ATS može da zatraži od akreditacionog tela druge države da izvrši jedan deo aktivnosti iz postupka akreditacije i u tom slučaju sertifikat o akreditaciji izdaje ATS.

Sertifikat o akreditaciji koji je u skladu sa stavom 1. ovog člana izdalo akreditaciono telo druge države upisuje se u registar akreditovanih tela za ocenjivanje usaglašenosti koji vodi ATS.

Član 21.

ATS može sprovesti postupak akreditacije na osnovu prijave tela za ocenjivanje usaglašenosti iz druge države u sledećim slučajevima:

1) ako druga država nije osnovala nacionalno akreditaciono telo;

2) ako akreditaciono telo druge države ne vrši akreditaciju za određena ocenjivanja usaglašenosti za koja je podneta prijava.

U slučaju iz stava 1. tačka 2) ovog člana, ukoliko ATS primi prijavu za akreditaciju od tela za ocenjivanje usaglašenosti iz druge države, ATS mora da obavesti akreditaciono telo te države.

U postupku akreditacije iz stava 2. ovog člana akreditaciono telo druge države može da učestvuje kao posmatrač.

ATS može, na zahtev akreditacionog tela druge države, da obavi deo aktivnosti u postupku akreditacije tela za ocenjivanje usaglašenosti iz te države.

Član 22.

ATS nakon završenog kolegijalnog ocenjivanja može da sklapa sa akreditacionim telima drugih država i evropskim i drugim međunarodnim organizacijama za akreditaciju sporazume o međusobnom priznavanju ekvivalentnosti sistema akreditacije.

V. NADZOR NAD RADOM ATS

Član 23.

Nadzor nad radom ATS-a u obavljanju poslova iz čl. 3. i 8. ovog zakona vrši ministarstvo nadležno za poslove akreditacije, u skladu sa zakonom kojim se uređuje vršenje poslova državne uprave.

VI. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 24.

Danom stupanja na snagu ovog zakona Akreditaciono telo Srbije, osnovano Odlukom o osnivanju Akreditacionog tela Srbije ("Službeni glasnik RS", broj 96/06), nastavlja sa radom u skladu sa ovim zakonom i osnivačkim aktom.

Odluka o osnivanju Akreditacionog tela Srbije uskladiće se sa odredbama ovog zakona u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 25.

Akti o akreditaciji izdati do dana stupanja na snagu ovog zakona važe do isteka perioda za koji su izdati.

Postupci akreditacije koji su započeti pre stupanja na snagu ovog zakona okončaće se po propisima koji su važili do dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 26.

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o akreditaciji ("Službeni list SCG", broj 44/05).

Član 27.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".

ZAKON O BEZBEDNOSTI I ZDRAVLJU NA RADU

Zakon je objavljen u "Službenom glasniku RS", br. 101/2005, 91/2015 (čl. 40. i 41. nisu u prečišćenom tekstu) i 113/2017 - drugi zakon.

I. OSNOVNE ODREDBE

Član 1.

Ovim zakonom uređuje se sprovođenje i unapređivanje bezbednosti i zdravlja na radu lica koja učestvuju u radnim procesima, kao i lica koja se zateknu u radnoj okolini, radi sprečavanja povreda na radu, profesionalnih oboljenja i oboljenja u vezi sa radom.

Za obavljanje određenih poslova državne uprave u oblasti bezbednosti i zdravlja na radu, ovim zakonom obrazuje se Uprava za bezbednost i zdravlje na radu kao organ uprave u sastavu Ministarstva rada, zapošljavanja i socijalne politike, i utvrđuje njena nadležnost.

Član 2.

Prava, obaveze i odgovornosti poslodavaca i zaposlenih, nadležnosti i mere čijom se primenom, odnosno sprovođenjem osigurava bezbednost i zdravlje na radu ostvaruju se u skladu sa ovim zakonom i propisima donetim na osnovu zakona.

Ovaj zakon se ne primenjuje pri obavljanju specifične vojne službe u Vojsci Srbije i obavljanju policijskih i poslova zaštite i spasavanja iz delokruga nadležnog državnog organa, kao i obavljanju poslova zaštite i spasavanja koje obavljaju drugi subjekti u skladu sa posebnim zakonom, u kojima su pitanja bezbednosti i zdravlja na radu pri obavljanju te službe i tih poslova uređena posebnim zakonom i propisima donetim na osnovu tog zakona.

Član 3.

Prava, obaveze i odgovornosti u vezi sa bezbednošću i zdravljem na radu, utvrđene ovim zakonom, bliže se uređuju kolektivnim ugovorom, opštim aktom poslodavca ili ugovorom o radu.

Član 4.

Pojedini izrazi koji se koriste u ovom zakonu imaju sledeće značenje:

1) Zaposleni jeste domaće ili strano fizičko lice koje je u radnom odnosu kod poslodavca, kao i lice koje po bilo kom osnovu obavlja rad ili se osposobljava za rad kod poslodavca, osim lica koje je u radnom odnosu kod poslodavca radi obavljanja poslova kućnog pomoćnog osoblja;

2) Poslodavac jeste domaće ili strano pravno lice, odnosno fizičko lice koje zapošljava, odnosno radno angažuje jedno ili više lica:

(1) kao poslodavac u smislu ovog zakona smatra se i fizičko lice koje po bilo kom pravnom osnovu obezbeđuje posao zaposlenom, izuzimajući lice, koje posao obezbeđuje u domaćinstvu i nosioca porodičnog poljoprivrednog gazdinstva, koji obavljaju posao sa članovima porodičnog poljoprivrednog domaćinstva u skladu sa propisima o poljoprivredi,

(2) kao poslodavac smatra se i fizičko lice koje sa članovima svog porodičnog domaćinstva obavlja privrednu ili drugu delatnost;

3) Predstavnik zaposlenih jeste lice izabrano da predstavlja zaposlene u oblasti bezbednosti i zdravlja na radu kod poslodavca;

4) Bezbednost i zdravlje na radu jeste obezbeđivanje takvih uslova na radu kojima se, u najvećoj mogućoj meri, smanjuju povrede na radu, profesionalna oboljenja i oboljenja u vezi sa radom i koji pretežno stvaraju pretpostavku za puno fizičko, psihičko i socijalno blagostanje zaposlenih;

5) Preventivne mere jesu sve mere koje se preduzimaju ili čije se preduzimanje planira na svim nivoima rada kod poslodavca, radi sprečavanja povređivanja ili oštećenja zdravlja zaposlenih;

6) Radno mesto jeste prostor namenjen za obavljanje poslova kod poslodavca (u objektu ili na otvorenom kao i na privremenim i pokretnim gradilištima, objektima, uređajima, saobraćajnim sredstvima, i sl.) u kojem zaposleni boravi ili ima pristup u toku rada i koji je pod neposrednom ili posrednom kontrolom poslodavca;

7) Radna okolina jeste prostor u kojem se obavlja rad i koji uključuje radna mesta, radne uslove, radne postupke i odnose u procesu rada;

8) Sredstvo za rad jeste:

(1) objekat koji se koristi kao radni i pomoćni prostor, uključujući i objekat na otvorenom prostoru, sa svim pripadajućim instalacijama (instalacije fluida, grejanje, električne instalacije i dr.),

(2) oprema za rad (mašina, uređaj, postrojenje, instalacija, alat i sl.) koja se koristi u procesu rada,

(3) konstrukcija i objekat za kolektivnu bezbednost i zdravlje na radu (zaštita na prelazima, prolazima i prilazima, zakloni od toplotnih i drugih zračenja, zaštita od udara električne struje, opšta ventilacija i klimatizacija i sl.),

(4) pomoćna konstrukcija i objekat, kao i konstrukcija i objekat koji se privremeno koristi za rad i kretanje zaposlenih (skela, radna platforma, tunnelska podgrada, konstrukcija za sprečavanje odrona zemlje pri kopanju dubokih rovova i sl.),

(5) drugo sredstvo koje se koristi u procesu rada ili je na bilo koji način povezano sa procesom rada;

9) Sredstvo i oprema za ličnu zaštitu na radu jeste odeća, obuća, pomoćne naprave i uređaji koji služe za sprečavanje povreda na radu, profesionalnih oboljenja, bolesti u vezi sa radom i drugih štetnih posledica po zdravlje zaposlenog;

10) Opasne materije jesu eksplozivne, zapaljive, oksidirajuće, otrovne, gadne, zarazne, korozivne, kancerogene i radioaktivne materije utvrđene standardima i drugim propisima, a koje se proizvode, koriste ili skladište u procesu rada, kao i materije čija su svojstva, kada su vezane za neke supstance, opasna po život i zdravlje zaposlenih;

11) Opasnost jeste okolnost ili stanje koje može ugroziti zdravlje ili izazvati povredu zaposlenog;

12) Opasna pojava jeste događaj kojim su ugroženi ili bi mogli da budu ugroženi život i zdravlje zaposlenog ili postoji opasnost od povređivanja zaposlenog;

13) Rizik jeste verovatnoća nastanka povrede, oboljenja ili oštećenja zdravlja zaposlenog usled opasnosti;

14) Akt o proceni rizika jeste akt koji sadrži opis procesa rada sa procenom rizika od povreda i/ili oštećenja zdravlja na radnom mestu u radnoj okolini i mere za otklanjanje ili smanjivanje rizika u cilju poboljšanja bezbednosti i zdravlja na radu;

15) Procena rizika jeste sistematsko evidentiranje i procenjivanje svih faktora u procesu rada koji mogu uzrokovati nastanak povreda na radu, oboljenja ili oštećenja zdravlja i utvrđivanje mogućnosti, odnosno načina sprečavanja, otklanjanja ili smanjenja rizika;

16) Radno mesto sa povećanim rizikom jeste radno mesto utvrđeno aktom o proceni rizika na kome, i pored potpuno primenjenih mera u skladu sa ovim zakonom, postoje okolnosti koje mogu da ugroze bezbednost i zdravlje zaposlenog;

17) Lice za bezbednost i zdravlje na radu jeste lice koje obavlja poslove bezbednosti i zdravlja na radu, ima položen stručni ispit o praktičnoj osposobljenosti i koje poslodavac pismenim aktom odredi za obavljanje tih poslova;

18) Pravno lice za obavljanje poslova pregleda i provere opreme za rad i ispitivanja uslova radne okoline, odnosno hemijskih, bioloških i fizičkih štetnosti (osim jonizujućih zračenja), mikroklimе i osvetljenosti jeste pravno lice kojem je ministar nadležan za rad izdao licencu, u skladu sa ovim zakonom;

19) Služba medicine rada jeste služba kojoj poslodavac poveri obavljanje poslova zaštite zdravlja zaposlenih;

20) Stručni nalaz jeste izveštaj o izvršenom pregledu i proveru opreme za rad ili ispitivanju uslova radne okoline sa zaključkom da li su primenjene ili nisu primenjene propisane mere za bezbednost i zdravlje na radu;

21) Odgovorno lice za obavljanje pregleda i provere opreme za rad i ispitivanja uslova radne okoline, kao i za potpisivanje stručnih nalaza, jeste lice sa licencom za vršenje tih poslova (u daljem tekstu: odgovorno lice);

22) Licenca jeste ovlašćenje koje ministar nadležan za rad daje pravnom ili fizičkom licu za obavljanje određenih poslova u oblasti bezbednosti i zdravlja na radu, u skladu sa ovim zakonom;

23) Prevencija jeste proces obezbeđivanja mera na radnom mestu i u radnoj okolini kod poslodavca u cilju sprečavanja ili smanjenja rizika na radu;

24) Jezik koji zaposleni razume jeste maternji jezik, jezik koji je u službenoj upotrebi na teritoriji na kojoj poslodavac ima sedište, odnosno zaposleni obavlja poslove i koji zaposleni govori, čita i piše, kao i jezik koji je utvrđen kao uslov za obavljanje poslova radnog mesta.

Član 5.

Pravo na bezbednost i zdravlje na radu imaju:

- 1) zaposleni;
- 2) učenici i studenti kada se nalaze na obaveznom proizvodnom radu, profesionalnoj praksi ili praktičnoj nastavi (radionice, ekonomije, kabineti, laboratorije i dr.);
- 3) lica koja se nalaze na stručnom osposobljavanju, prekvalifikaciji ili dokvalifikaciji;
- 4) lica na profesionalnoj rehabilitaciji;
- 5) lica koja se nalaze na izdržavanju kazne zatvora dok rade u privrednoj jedinici zavoda za izvršenje kazne zatvora (radionice, gradilišta i sl.) i na drugom mestu rada;
- 6) lica na dobrovoljnim i javnim radovima organizovanim u opštem interesu, radnim akcijama i takmičenjima u vezi sa radom;
- 7) lica koja se zateknu u radnoj okolini radi obavljanja određenih poslova, ako je o njihovom prisustvu upoznat poslodavac.

Bezbednost i zdravlje na radu licima iz stava 1. tač. 1), 2) , 4) i 7) ovog člana obezbeđuje poslodavac, licima iz tačke 3) ovog člana obrazovna organizacija, licima iz tačke 5) ovog člana zavodi za izvršenje kazne zatvora, a licima iz tačke 6) ovog člana - organizator radova i takmičenja.

Član 6.

Posebna prava, obaveze i mere u vezi sa bezbednošću i zdravljem na radu mladih (naročito u vezi sa njihovim duhovnim i telesnim razvojem), žena koje rade na radnom mestu sa povećanim rizikom koji bi mogao da im ugrozi ostvarivanje materинства, osoba sa invaliditetom i profesionalno obolelih - uređuju se ovim i drugim zakonom, drugim propisima, kolektivnim ugovorom, opštim aktom poslodavca i ugovorom o radu.

Preventivne mere u vezi sa bezbednošću i zdravljem na radu mladih, zaposlene žene za vreme trudnoće i zaposlene koja doji dete sporazumno propisuju ministar nadležan za rad i ministar nadležan za zdravlje.

II. PREVENTIVNE MERE

Član 7.

Preventivne mere u ostvarivanju bezbednosti i zdravlja na radu obezbeđuju se primenom savremenih tehničkih, ergonomskih, zdravstvenih, obrazovnih, socijalnih, organizacionih i drugih mera i sredstava za otklanjanje rizika od povređivanja i oštećenja zdravlja zaposlenih, i/ili njihovog svođenja na najmanju moguću meru, u postupku:

1) projektovanja, izgradnje, korišćenja i održavanja objekata namenjenih za radne i pomoćne prostorije, kao i objekata namenjenih za rad na otvorenom prostoru u cilju bezbednog odvijanja procesa rada;

2) projektovanja, izgradnje, korišćenja i održavanja tehnoloških procesa rada sa svom pripadajućom opremom za rad, u cilju bezbednog rada zaposlenih i usklađivanja hemijskih, fizičkih i bioloških štetnosti, mikroklima i osvetljenja na radnim mestima i u radnim i pomoćnim prostorijama sa propisanim merama i normativima za delatnost koja se obavlja na tim radnim mestima i u tim radnim prostorijama;

3) projektovanja, izrade, korišćenja i održavanja opreme za rad, konstrukcija i objekata za kolektivnu bezbednost i zdravlje na radu, pomoćnih konstrukcija i objekata i drugih sredstava koja se koriste u procesu rada ili koja su na bilo koji način povezana sa procesom rada, tako da se u toku njihove upotrebe sprečava povređivanje ili oštećenje zdravlja zaposlenih;

4) proizvodnje, pakovanja, prevoza, skladištenja, upotrebe i uništavanja opasnih materija, na način i po propisima i pravilima kojima se otklanjaju mogućnosti povređivanja ili oštećenja zdravlja zaposlenih;

5) projektovanja, proizvodnje i korišćenja sredstava i opreme za ličnu zaštitu na radu, čijom se upotrebom otklanjaju rizici ili opasnosti koji nisu mogli da budu otklonjeni primenom odgovarajućih preventivnih mera;

6) obrazovanja, vaspitanja i osposobljavanja u oblasti bezbednosti i zdravlja na radu.

Preventivne mere u postupcima iz stava 1. ovog člana propisuje ministar nadležan za rad.

III. OBAVEZE I ODGOVORNOSTI POSLODAVCA

1. Opšte obaveze

Član 8.

Obaveze poslodavca, u smislu ovog zakona i propisa donetih na osnovu ovog zakona, istovremeno predstavljaju prava zaposlenih u vezi sa sprovođenjem mera bezbednosti i zdravlja na radu.

Član 9.

Poslodavac je dužan da obezbedi zaposlenom rad na radnom mestu i u radnoj okolini u kojima su sprovedene mere bezbednosti i zdravlja na radu.

Poslodavac se ne oslobađa obaveza i odgovornosti u vezi sa primenom mera bezbednosti i zdravlja na radu određivanjem drugog lica ili prenošenjem svojih obaveza i odgovornosti na drugo lice.

U slučaju nastanka povrede na radu zbog neuobičajenih i nepredvidivih okolnosti koje su izvan kontrole poslodavca ili zbog izuzetnih događaja čije se posledice uprkos svim nastojanjima nisu mogle izbeći, poslodavac nije odgovoran u smislu ovog zakona.

Poslodavac je dužan da obezbedi da radni proces bude prilagođen telesnim i psihičkim mogućnostima zaposlenog, a radna okolina, sredstva za rad i sredstva i oprema za ličnu zaštitu na radu budu uređeni, odnosno proizvedeni i obezbeđeni, da ne ugrožavaju bezbednost i zdravlje zaposlenog.

Član 10.

Poslodavac je dužan da obezbedi da sprovođenje mera bezbednosti i zdravlja na radu ne prouzrokuje finansijske obaveze za zaposlenog i predstavnika zaposlenih i ne utiče na njihov materijalni i socijalni položaj stečen na radu i u vezi sa radom.

Član 11.

Poslodavac je dužan da, prilikom organizovanja rada i radnog procesa, obezbedi preventivne mere radi zaštite života i zdravlja zaposlenih kao i da za njihovu primenu obezbedi potrebna finansijska sredstva.

Poslodavac je dužan da obezbedi preventivne mere pre početka rada zaposlenog, u toku rada, kao i kod svake izmene tehnološkog postupka, izborom radnih i proizvodnih metoda kojima se obezbeđuje najveća moguća bezbednost i zaštita zdravlja na radu, zasnovana na primeni propisa u oblasti bezbednosti i zdravlja na radu, radnog prava, tehničkih propisa i standarda, propisa u oblasti zdravstvene zaštite, higijene rada, zdravstvenog i penzijskog i invalidskog osiguranja, i dr.

Član 12.

Preventivne mere obezbeđuje poslodavac polazeći od sledećih načela:

- 1) izbegavanje rizika;
- 2) procena rizika koji se ne mogu izbeći na radnom mestu;
- 3) otklanjanje rizika na njihovom izvoru primenom savremenih tehničkih rešenja;
- 4) prilagođavanje rada i radnog mesta zaposlenom, naročito u pogledu izbora opreme za rad i metoda rada, kao i izbora tehnološkog postupka da bi se izbegla monotonija u radu, u cilju smanjenja njihovog uticaja na zdravlje zaposlenog;
- 5) zamena opasnog bezopasnim ili manje opasnim;
- 6) davanje prednosti kolektivnim nad pojedinačnim merama bezbednosti i zdravlja na radu;
- 7) odgovarajuće osposobljavanje zaposlenih za bezbedan i zdrav rad i izdavanje uputstava za rad na siguran način;
- 8) prilagođavanje tehničkom napretku;
- 9) razvijanja koherentne celokupne politike prevencije.

Član 13.

Poslodavac je dužan da donese akt o proceni rizika u pismenoj formi za sva radna mesta u radnoj okolini i da utvrdi način i mere za njihovo otklanjanje.

Poslodavac je dužan da izmeni akt o proceni rizika u slučaju pojave svake nove opasnosti i promene nivoa rizika u procesu rada.

Akt o proceni rizika zasniva se na utvrđivanju mogućih vrsta opasnosti i štetnosti na radnom mestu u radnoj okolini, na osnovu kojih se vrši procena rizika od nastanka povreda i oštećenja zdravlja zaposlenog.

Način i postupak procene rizika na radnom mestu i u radnoj okolini propisuje ministar nadležan za rad.

Član 14.

Poslodavac je dužan da opštim aktom, odnosno kolektivnim ugovorom, utvrdi prava, obaveze i odgovornosti u oblasti bezbednosti i zdravlja na radu.

Poslodavac koji ima do deset zaposlenih - prava, obaveze i odgovornosti iz stava 1. ovog člana može utvrditi ugovorom o radu.

Član 15.

Poslodavac je dužan da:

- 1) aktom u pismenoj formi odredi lice za bezbednost i zdravlje na radu;
- 2) zaposlenom odredi obavljanje poslova na radnom mestu na kojima su sprovedene mere bezbednosti i zdravlja na radu;

3) obaveštava zaposlene i njihovog predstavnika o uvođenju novih tehnologija i sredstava za rad, kao i o opasnostima od povreda i oštećenja zdravlja koji nastaju njihovim uvođenjem, odnosno da u takvim slučajevima donese odgovarajuća uputstva za bezbedan rad;

4) osposobljava zaposlene za bezbedan i zdrav rad;

5) obezbedi zaposlenima korišćenje sredstava i opreme za ličnu zaštitu na radu;

6) obezbedi održavanje sredstava za rad i sredstava i opreme za ličnu zaštitu na radu u ispravnom stanju;

7) angažuje pravno lice sa licencom radi sprovođenja preventivnih i periodičnih pregleda i provere opreme za rad, kao i preventivnih i periodičnih ispitivanja uslova radne okoline;

8) obezbedi na osnovu akta o proceni rizika i ocene službe medicine rada propisane lekarske preglede zaposlenih u skladu sa ovim zakonom;

9) obezbedi pružanje prve pomoći, kao i da osposobi odgovarajući broj zaposlenih za pružanje prve pomoći, spasavanje i evakuaciju u slučaju opasnosti;

10) zaustavi svaku vrstu rada koji predstavlja neposrednu opasnost za život ili zdravlje zaposlenih;

11) obezbedi mere zaštite od požara, spasavanje i evakuaciju u skladu sa posebnim zakonom.

Postupak i rokove preventivnih i periodičnih pregleda i provere opreme za rad kao i preventivnih i periodičnih ispitivanja uslova radne okoline, odnosno hemijskih, bioloških i fizičkih štetnosti (osim jonizujućih zračenja), mikroklimе i osvetljenosti propisuje ministar nadležan za rad.

Pravno lice iz stava 1. tačka 7) ovog člana dužno je da izda stručni nalaz po izvršenom pregledu i proveru opreme za rad ili ispitivanju uslova radne okoline.

Način pružanja prve pomoći, vrste sredstava i opreme koji moraju biti obezbeđeni na radnom mestu, način i rokove osposobljavanja zaposlenih za pružanje prve pomoći sporazumno propisuje ministar nadležan za rad i ministar nadležan za zdravlje.

Član 16.

Poslodavac je dužan da aktom o proceni rizika, na osnovu ocene službe medicine rada, odredi posebne zdravstvene uslove koje moraju ispunjavati zaposleni na radnom mestu sa povećanim rizikom.

Poslodavac je dužan da službi medicine rada, koju angažuje, obezbedi uslove za samostalno obavljanje poslova zaštite zdravlja zaposlenih.

Član 17.

Poslodavac je dužan da zaposlenom izda na upotrebu sredstvo i/ili opremu za ličnu zaštitu na radu, u skladu sa aktom o proceni rizika.

2. Posebne obaveze

Član 18.

Poslodavac je dužan da, najmanje osam dana pre početka rada, nadležnu inspekciju rada izvesti o:

1) početku svoga rada;

2) radu odvojene jedinice;

3) svakoj promeni tehnološkog postupka, ukoliko se tim promenama menjaju uslovi rada.

Poslodavac koji izvodi radove na izgradnji objekta u skladu sa propisima o bezbednosti i zdravlju na radu na privremenim ili pokretnim gradilištima, dužan je da izradi propisan

elaborat o uređenju gradilišta koji uz izveštaj o početku rada dostavlja nadležnoj inspekciji rada.

Poslodavac je dužan da na gradilištu obezbeđuje, održava i sprovodi mere za bezbednost i zdravlje na radu u skladu sa elaboratom o uređenju gradilišta.

Sadržaj elaborata o uređenju gradilišta propisuje ministar nadležan za rad.

Poslodavac je dužan da odmah, od nastanka, usmeno i u pismenoj formi prijavi nadležnoj inspekciji rada izvođenje radova radi otklanjanja velikih kvarova ili havarija na objektu, koji mogu da ugroze funkcionisanje tehničko-tehnoloških sistema ili obavljanje delatnosti.

Ispunjenost propisanih uslova u oblasti bezbednosti i zdravlja na radu, pre početka obavljanja delatnosti poslodavca, u skladu sa zakonom, utvrđuje ministarstvo nadležno za rad, na zahtev poslodavca.

Postupak utvrđivanja ispunjenosti propisanih uslova iz stava 6. ovog člana propisuje ministar nadležan za rad.

Sredstva ostvarena od naplaćenih troškova za utvrđivanje ispunjenosti propisanih uslova iz stava 6. ovog člana prihod su budžeta Republike Srbije.

Član 19.

Kad dva ili više poslodavaca u obavljanju poslova dele radni prostor, dužni su da sarađuju u primeni propisanih mera za bezbednost i zdravlje zaposlenih.

Poslodavci iz stava 1. ovog člana dužni su da, uzimajući u obzir prirodu poslova koje obavljaju, koordiniraju aktivnosti u vezi sa primenom mera za otklanjanje rizika od povređivanja, odnosno oštećenja zdravlja zaposlenih, kao i da obaveštavaju jedan drugog i svoje zaposlene i/ili predstavnike zaposlenih o tim rizicima i merama za njihovo otklanjanje.

Način ostvarivanja saradnje iz st. 1. i 2. ovog člana poslodavci utvrđuju pismenim sporazumom.

Sporazumom iz stava 3. ovog člana određuje se lice za koordinaciju sprovođenja zajedničkih mera kojima se obezbeđuje bezbednost i zdravlje svih zaposlenih.

Član 20.

Poslodavac je dužan da preduzme mere za sprečavanje pristupa u krug objekta ili u područje gradilišta licima i sredstvima saobraćaja koja nemaju osnova da se nalaze u njima.

Član 21.

Poslodavac koji za obavljanje svojih poslova angažuje zaposlene kod drugog poslodavca dužan je da za te zaposlene obezbedi propisane mere za bezbednost i zdravlje na radu u skladu sa ovim zakonom.

Član 22.

Poslodavac je dužan da pri svakoj promeni tehnološkog procesa sredstva za rad prilagodi tom tehnološkom procesu pre početka rada.

Član 23.

Poslodavac je dužan da zaposlenima da na upotrebu sredstva za rad, odnosno sredstva i opremu za ličnu zaštitu na radu na kojima su primenjene propisane mere za bezbednost i zdravlje na radu i da obezbedi kontrolu njihove upotrebe u skladu sa namenom.

Član 24.

Poslodavac može da zaposlenima da na korišćenje opremu za rad i sredstvo i opremu za ličnu zaštitu na radu, samo ako su usaglašeni sa propisanim tehničkim zahtevima, ako je njihova usaglašenost ocenjena prema propisanom postupku, ako su označeni u skladu sa propisima i ako ih prate propisane isprave o usaglašenosti i druga propisana dokumentacija.

Poslodavac koji je zaposlenima dao na korišćenje opremu za rad i sredstvo i opremu za ličnu zaštitu na radu pre stupanja na snagu propisa kojim je utvrđena obaveza iz stava 1. ovog člana, dužan je da obezbedi uputstvo za njihovu upotrebu i održavanje.

Poslodavac je dužan da obezbedi zaposlenima uputstva za bezbedan rad po propisima o bezbednosti i zdravlju na radu za korišćenje opreme za rad i sredstava i opreme za ličnu zaštitu na radu.

Poslodavac je dužan da obezbedi prevod dokumentacije iz stava 3. ovog člana na jezik koji zaposleni razume.

Odredbe st. 1. i 2. ovog člana primenjuju se na sve promene radnog i tehnološkog procesa.

Član 24a

Poslodavac može da zaposlenima da na korišćenje opasne hemijske materije i druge hemijske materije za koje je propisana obaveza izrade i dostavljanja bezbednosnog lista samo ako mu je uz hemijsku materiju učinio dostupnim bezbednosni list, u skladu sa propisima kojima se uređuju hemikalije, kao i ako je obezbedio sve mere koje proizlaze iz sadržaja bezbednosnog lista.

Poslodavac treba da drži bezbednosni list na srpskom jeziku.

Poslodavac je dužan da obezbedi prevod bezbednosnog lista na jezik koji zaposleni razume, kao i da omogući zaposlenom pristup podacima sadržanim u bezbednosnom listu.

Član 25.

Kada zbog uvođenja nove tehnologije nisu propisane mere bezbednosti i zdravlja na radu, poslodavac, do donošenja odgovarajućih propisa, primenjuje opšte priznate mere kojima se osigurava bezbednost i zdravlje zaposlenih.

Opšte priznatom merom, u smislu stava 1. ovog člana, smatra se mera kojom se može otkloniti opasnost pri radu ili smanjiti štetnost po zdravlje zaposlenog, u meri u kojoj je to razumno izvodljivo.

Član 26.

Ako aktom o proceni rizika utvrdi nedostatke u oblasti bezbednosti i zdravlja na radu za čije su otklanjanje potrebna veća investiciona ulaganja, a život i zdravlje zaposlenog nisu teže ugroženi, poslodavac je dužan da sačini poseban program o postupnom otklanjanju nedostataka i utvrdi rokove za realizaciju programa.

3. Osposobljavanje zaposlenih

Član 27.

Poslodavac je dužan da izvrši osposobljavanje zaposlenog za bezbedan i zdrav rad kod zasnivanja radnog odnosa, odnosno drugog radnog angažovanja, premeštaja na druge poslove, prilikom uvođenja nove tehnologije ili novih sredstava za rad ili promene opreme za rad, kao i kod promene procesa rada koji može prouzrokovati promenu mera za bezbedan i zdrav rad.

Poslodavac je dužan da zaposlenog u toku osposobljavanja za bezbedan i zdrav rad upozna sa svim vrstama rizika na poslovima na koje ga određuje i o konkretnim merama za bezbednost i zdravlje na radu u skladu sa aktom o proceni rizika.

Osposobljavanje iz stava 1. ovog člana poslodavac obezbeđuje u toku radnog vremena, a troškovi osposobljavanja ne mogu biti na teret zaposlenog.

Osposobljavanje za bezbedan i zdrav rad zaposlenog mora da bude prilagođeno specifičnostima njegovog radnog mesta i sprovodi se po programu, čiji sadržaj poslodavac mora, kada je to potrebno, da obnavlja i menja.

Ako poslodavac odredi zaposlenom da istovremeno obavlja poslove na dva ili više radnih mesta, dužan je da zaposlenog osposobi za bezbedan i zdrav rad na svakom od radnih mesta.

Član 28.

Osposobljavanje zaposlenih za bezbedan i zdrav rad poslodavac obavlja teorijski i praktično, u skladu sa programom osposobljavanja za bezbedan i zdrav rad koji donosi poslodavac.

Provera teorijske i praktične osposobljenosti zaposlenog za bezbedan i zdrav rad obavlja se na radnom mestu.

Periodične provere osposobljenosti za bezbedan i zdrav rad zaposlenog koji radi na radnom mestu sa povećanim rizikom vrše se najkasnije u roku od jedne godine od dana prethodne provere, a na ostalim radnim mestima najkasnije u roku od četiri godine od dana prethodne provere.

Osposobljavanje za bezbedan i zdrav rad obavlja se na jeziku koji zaposleni razume i prilagođava se mogućnostima i sposobnostima osoba sa invaliditetom.

Član 29.

Poslodavac kod koga, na osnovu ugovora, sporazuma ili po bilo kom drugom osnovu, obavljaju rad zaposleni drugog poslodavca, dužan je da te zaposlene osposobi za bezbedan i zdrav rad, u skladu sa ovim zakonom.

Član 30.

Kada tehnološki proces rada zahteva dodatno osposobljavanje zaposlenog za bezbedan i zdrav rad, poslodavac je dužan da upozna zaposlenog o obavljanju procesa rada na bezbedan način, putem obaveštavanja, uputstava ili instrukcija u pismenoj formi.

U izuzetnim slučajevima, kada zaposlenom prethodi neposredna opasnost po život ili zdravlje, zbog hitnosti, obaveštenja, uputstva ili instrukcije mogu se dati u usmenoj formi.

Poslodavac je dužan da obezbedi da zaposlena žena za vreme trudnoće i zaposlena koja doji dete, zaposleni mlađi od 18 godina života, osobe sa invaliditetom i profesionalno oboleli, i pored osposobljavanja za bezbedan i zdrav rad, budu u pismenoj formi obavešteni o rezultatima procene rizika na radnom mestu i o merama kojima se rizici otklanjaju u cilju povećanja bezbednosti i zdravlja na radu.

Član 31.

Poslodavac je dužan što je moguće pre da svako lice, koje se po bilo kom osnovu nalazi u radnoj okolini, upozori na opasna mesta ili na štetnosti po zdravlje koje se javljaju u tehnološkom procesu, odnosno na mere bezbednosti koje mora da primeni, i da ga usmeri na bezbedne zone za kretanje.

Poslodavac je dužan da vidno obeleži i istakne oznake za bezbednost i/ili zdravlje radi obaveštavanja i informisanja zaposlenih o rizicima u tehnološkom procesu, pravcima kretanja i dozvoljenim mestima zadržavanja kao i o merama za sprečavanje ili otklanjanje rizika.

Poslodavac je dužan da obezbedi da pristup radnom mestu u radnoj okolini, na kome prethodi neposredna opasnost od povređivanja ili zdravstvenih oštećenja (trovanja, gušenja, i sl.), imaju samo lica koja su osposobljena za bezbedan i zdrav rad, koja su dobila uputstva da prestanu da rade i/ili odmah napuste radno mesto i odu na bezbedno mesto, posebna uputstva za rad na takvom mestu i koja su snabdevena odgovarajućim sredstvima i opremom za ličnu zaštitu na radu.

IV. PRAVA I OBAVEZE ZAPOSLENIH

Član 32.

Zaposleni ima pravo i obavezu da se pre početka rada upozna sa merama bezbednosti i zdravlja na radu na poslovima ili na radnom mestu na koje je određen, kao i da se osposobljava za njihovo sprovođenje.

Zaposleni ima pravo:

1) da poslodavcu daje predloge, primedbe i obaveštenja o pitanjima bezbednosti i zdravlja na radu;

2) da kontroliše svoje zdravlje prema rizicima radnog mesta, u skladu sa propisima o zdravstvenoj zaštiti.

Zaposleni koji radi na radnom mestu sa povećanim rizikom, ima pravo i obavezu da obavi lekarski pregled na koji ga upućuje poslodavac.

Zaposleni je dužan da radi na radnom mestu sa povećanim rizikom, na osnovu izveštaja službe medicine rada, kojim se utvrđuje da je zdravstveno sposoban za rad na tom radnom mestu.

Član 33.

Zaposleni ima pravo da odbije da radi:

1) ako mu prethodi neposredna opasnost po život i zdravlje zbog toga što nisu sprovedene propisane mere za bezbednost i zdravlje na radnom mestu na koje je određen, sve dok se te mere ne obezbede;

2) ako mu poslodavac nije obezbedio propisani lekarski pregled ili ako se na lekarskom pregledu utvrdi da ne ispunjava propisane zdravstvene uslove, u smislu člana 43. ovog zakona, za rad na radnom mestu sa povećanim rizikom;

3) ako u toku osposobljavanja za bezbedan i zdrav rad nije upoznat sa svim vrstama rizika i merama za njihovo otklanjanje, u smislu člana 27. stav 2. ovog zakona, na poslovima ili na radnom mestu na koje ga je poslodavac odredio;

4) duže od punog radnog vremena, odnosno noću ako bi, prema oceni službe medicine rada, takav rad mogao da pogorša njegovo zdravstveno stanje;

5) na sredstvu za rad na kojem nisu primenjene propisane mere za bezbednost i zdravlje na radu.

U slučajevima iz stava 1. ovog člana, zaposleni može da se pismenim zahtevom obrati poslodavcu radi preduzimanja mera koje, po mišljenju zaposlenog, nisu sprovedene.

Ako poslodavac ne postupi po zahtevu iz stava 2. ovog člana u roku od osam dana od prijema zahteva, zaposleni ima pravo da podnese zahtev za zaštitu prava inspekciji rada.

Kada zaposleni odbije da radi u slučajevima iz stava 1. ovog člana, a poslodavac smatra da zahtev zaposlenog nije opravdan, poslodavac je dužan da odmah obavesti inspekciju rada.

Član 34.

Kada mu preti neposredna opasnost po život ili zdravlje, zaposleni ima pravo da preduzme odgovarajuće mere, u skladu sa svojim znanjem i tehničkim sredstvima koja mu stoje na raspolaganju i da prestane da radi, napusti radno mesto, radni proces, odnosno radnu okolinu.

U slučaju iz stava 1. ovog člana zaposleni koji prestane da radi, napusti radno mesto, radni proces, odnosno radnu okolinu nije odgovoran za štetu koju prouzrokuje poslodavcu.

Član 35.

Zaposleni je dužan da primenjuje propisane mere za bezbedan i zdrav rad, da namenski koristi sredstva za rad i opasne materije, da koristi propisana sredstva i opremu za ličnu zaštitu na radu i da sa njima pažljivo rukuje, da ne bi ugrozio svoju bezbednost i zdravlje kao i bezbednost i zdravlje drugih lica.

Zaposleni je dužan da pre početka rada pregleda svoje radno mesto uključujući i sredstva za rad koja koristi, kao i sredstva i opremu za ličnu zaštitu na radu, i da u slučaju uočenih nedostataka izvesti poslodavca ili drugo ovlašćeno lice.

Zaposlenom je zabranjeno da samovoljno isključuje, menja ili uklanja bezbednosne uređaje na sredstvima za rad.

Pre napuštanja radnog mesta zaposleni je dužan da radno mesto i sredstva za rad ostavi u stanju da ne ugrožavaju druge zaposlene.

Član 36.

Zaposleni je dužan da, u skladu sa svojim saznanjima, odmah obavesti poslodavca o nepravilnostima, štetnostima, opasnostima ili drugoj pojavi koja bi na radnom mestu mogla da ugrozi njegovu bezbednost i zdravlje ili bezbednost i zdravlje drugih zaposlenih.

Ako poslodavac posle dobijenog obaveštenja iz stava 1. ovog člana ne otkloni nepravilnosti, štetnosti, opasnosti ili druge pojave u roku od osam dana ili ako zaposleni smatra da za otklanjanje utvrđenih pojava nisu sprovedene odgovarajuće mere za bezbednost i zdravlje, zaposleni se može obratiti nadležnoj inspekciji rada, o čemu obaveštava lice za bezbednost i zdravlje na radu.

Zaposleni je dužan da saraduje sa poslodavcem i licem za bezbednost i zdravlje na radu, kako bi se sprovele propisane mere za bezbednost i zdravlje na poslovima na kojima radi.

V. ORGANIZOVANJE POSLOVA BEZBEDNOSTI I ZDRAVLJA NA RADU

Član 37.

Poslodavac je dužan da organizuje poslove za bezbednost i zdravlje na radu.

Poslove bezbednosti i zdravlja na radu može da obavlja lice koje ima položen stručni ispit u skladu sa ovim zakonom.

Poslove bezbednosti i zdravlja na radu poslodavac može da obavlja sam u delatnostima trgovine na malo, usluga smeštaja i ishrane, informisanja i komunikacija, finansijskim i osiguranja, poslovanja nekretninama, stručnim, naučnim, inovacionim, administrativnim i pomoćnim uslužnim delatnostima, obaveznog socijalnog osiguranja, obrazovanja, umetnosti, zabave i rekreacije, kao i ostalim uslužnim delatnostima, ako ima do 20 zaposlenih i nije dužan da ima položen stručni ispit iz stava 2. ovog člana.

Za obavljanje poslova bezbednosti i zdravlja na radu poslodavac može da odredi jednog ili više od svojih zaposlenih ili da angažuje pravno lice, odnosno preduzetnika koji imaju licencu (u daljem tekstu: lice za bezbednost i zdravlje na radu).

Poslodavac odlučuje o načinu organizovanja poslova za bezbednost i zdravlje na radu u zavisnosti od:

- 1) tehnološkog procesa,
- 2) organizacije, prirode i obima procesa rada,
- 3) broja zaposlenih koji učestvuju u procesu rada,
- 4) broja radnih smena,
- 5) procenjenih rizika,
- 6) broja lokacijski odvojenih jedinica,
- 7) vrste delatnosti.

Član 37a

Poslodavac u delatnostima građevinarstva, poljoprivrede, šumarstva i ribarstva, rudarstva, prerađivačke industrije, snabdevanja električnom energijom, gasom, parom i klimatizacije (osim trgovine električnom energijom i gasovitim gorivima preko gasovodne mreže), snabdevanja vodom, upravljanja otpadnim vodama, kontrolisanja procesa uklanjanja otpada i sličnim aktivnostima, kao i u delatnostima zdravstvene i socijalne zaštite, dužan je da za poslove bezbednosti i zdravlja na radu odredi lice koje ima najmanje stečeno visoko obrazovanje na osnovnim akademskim studijama u obimu od najmanje 180 ESPB bodova, osnovnim strukovnim studijama, odnosno na studijama u trajanju do tri godine iz naučne, odnosno stručne oblasti u okviru obrazovno-naučnog polja tehničko-tehnoloških nauka, prirodno-matematičkih nauka ili medicinskih nauka.

Član 38.

Poslodavac je dužan da omogući licu za bezbednost i zdravlje na radu nezavisno i samostalno obavljanje poslova u skladu sa ovim zakonom i pristup svim potrebnim podacima u oblasti bezbednosti i zdravlja na radu.

Lice za bezbednost i zdravlje na radu neposredno je odgovorno poslodavcu kod koga obavlja te poslove i ne može da trpi štetne posledice ako svoj posao obavlja u skladu sa ovim zakonom.

Poslodavac je dužan da obezbedi usavršavanje znanja u oblasti bezbednosti i zdravlja na radu zaposlenom koga odredi za obavljanje tih poslova.

Program usavršavanja znanja i druga pitanja u vezi sa usavršavanjem znanja zaposlenog iz stava 3. ovog člana, propisuje ministar nadležan za rad.

Član 39.

Poslodavac koji za obavljanje poslova bezbednosti i zdravlja na radu angažuje pravno lice ili preduzetnika dužan je da ih prethodno upozna sa tehnološkim procesom, rizicima u procesu rada i merama za otklanjanje rizika.

Član 40.

Lice za bezbednost i zdravlje na radu obavlja poslove u skladu sa ovim zakonom, a naročito:

- 1) sprovodi postupak procene rizika;

2) vrši kontrolu i daje savete poslodavcu u planiranju, izboru, korišćenju i održavanju sredstava za rad, opasnih materija i sredstava i opreme za ličnu zaštitu na radu;

3) učestvuje u opremanju i uređivanju radnog mesta u cilju obezbeđivanja bezbednih i zdravih uslova rada;

4) organizuje preventivna i periodična ispitivanja uslova radne okoline;

5) organizuje preventivne i periodične preglede i provere opreme za rad;

6) predlaže mere za poboljšanje uslova rada, naročito na radnom mestu sa povećanim rizikom;

7) svakodnevno prati i kontroliše primenu mera za bezbednost i zdravlje kod poslodavca;

8) prati stanje u vezi sa povredama na radu i profesionalnim oboljenjima, kao i bolestima u vezi sa radom, učestvuje u utvrđivanju njihovih uzroka i priprema izveštaje sa predlozima mera za njihovo otklanjanje;

9) priprema i sprovodi osposobljavanje zaposlenih za bezbedan i zdrav rad;

10) priprema uputstva za bezbedan rad i kontroliše njihovu primenu;

11) zabranjuje rad na radnom mestu ili upotrebu sredstva za rad, u slučaju kada utvrdi neposrednu opasnost po život ili zdravlje zaposlenog;

12) saraduje i koordinira rad sa službom medicine rada po svim pitanjima u oblasti bezbednosti i zdravlja na radu;

13) vodi evidencije u oblasti bezbednosti i zdravlja na radu kod poslodavca.

Lice za bezbednost i zdravlje na radu dužno je da u pismenoj formi izvesti poslodavca i predstavnika zaposlenih o zabrani rada iz stava 1. tačka 11) ovog člana.

Ako poslodavac, i pored zabrane rada u smislu stava 1. tačka 11) ovog člana, naloži zaposlenom da nastavi rad, lice za bezbednost i zdravlje na radu dužno je da o tome odmah izvesti nadležnu inspekciju rada.

Lice za bezbednost i zdravlje na radu je dužno da kontinuirano usavršava znanja u oblasti bezbednosti i zdravlja na radu u smislu člana 38. stav 4. ovog zakona.

Član 41.

Za obavljanje poslova zaštite zdravlja zaposlenih na radu poslodavac angažuje službu medicine rada.

Služba medicine rada iz stava 1. ovog člana dužna je da obavlja poslove u skladu sa ovim zakonom, a naročito:

1) učestvuje u identifikaciji i proceni rizika na radnom mestu i radnoj okolini prilikom sastavljanja akta o proceni rizika;

2) upoznaje zaposlene sa rizicima po zdravlje koji su povezani sa njihovim radom i obavlja poslove osposobljavanja zaposlenih za pružanje prve pomoći;

3) utvrđuje i ispituje uzroke nastanka profesionalnih oboljenja i bolesti u vezi sa radom;

4) ocenjuje i utvrđuje posebne zdravstvene sposobnosti koje moraju da ispunjavaju zaposleni za obavljanje određenih poslova na radnom mestu sa povećanim rizikom ili za upotrebu, odnosno rukovanje određenom opremom za rad;

5) vrši prethodne i periodične lekarske preglede zaposlenih na radnim mestima sa povećanim rizikom i izdaje izveštaje o lekarskim pregledima u skladu sa propisima o bezbednosti i zdravlju na radu;

6) učestvuje u organizovanju prve pomoći, spasavanju i evakuaciji u slučaju povređivanja zaposlenih ili havarija;

7) daje savete poslodavcu pri izboru drugog odgovarajućeg posla prema zdravstvenoj sposobnosti zaposlenog;

8) savetuje poslodavca u izboru i testiranju novih sredstava za rad, opasnih materija i sredstava i opreme za ličnu zaštitu na radu, sa zdravstvenog aspekta;

9) učestvuje u analizi povreda na radu, profesionalnih oboljenja i bolesti u vezi sa radom;

10) neposredno saraduje sa licem za bezbednost i zdravlje na radu.

Prethodne i periodične lekarske preglede zaposlenih u smislu stava 2. tačka 5) ovog člana može da vrši služba medicine rada koja ima propisanu opremu, prostorije i stručni kadar.

Član 42.

Lični podaci prikupljeni u vezi sa lekarskim pregledima zaposlenog poverljive su prirode i pod nadzorom su službe medicine rada, koja vrši te preglede.

Podaci o povredama na radu, profesionalnim oboljenjima i bolestima u vezi sa radom dostavljaju se organizacijama zdravstvenog i penzijskog i invalidskog osiguranja u skladu sa zakonom.

Podaci iz stava 2. ovog člana mogu se dostavljati drugim licima, samo uz pismenu saglasnost zaposlenog.

Izveštaj o lekarskom pregledu zaposlenog dostavlja se poslodavcu na način kojim se ne narušava princip poverljivosti ličnih podataka.

Nije dozvoljeno korišćenje podataka prikupljenih po osnovu lekarskih pregleda zaposlenih u svrhu diskriminacije zaposlenih.

Član 43.

Poslodavac je dužan da zaposlenom na radnom mestu sa povećanim rizikom pre početka rada obezbedi prethodni lekarski pregled, kao i periodični lekarski pregled u toku rada.

Prethodni i periodični lekarski pregledi zaposlenih na radnim mestima sa povećanim rizikom vrše se na način, po postupku i u rokovima utvrđenim propisima o bezbednosti i zdravlju na radu koje sporazumno propisuju ministar nadležan za rad i ministar nadležan za zdravlje.

Ako se u postupku periodičnog lekarskog pregleda utvrdi da zaposleni ne ispunjava posebne zdravstvene uslove za obavljanje poslova na radnom mestu sa povećanim rizikom, poslodavac je dužan da ga premesti na drugo radno mesto koje odgovara njegovim zdravstvenim sposobnostima.

Neispunjavanje posebnih zdravstvenih uslova za rad na radnom mestu sa povećanim rizikom ne može biti razlog za otkaz ugovora o radu.

VI. PREDSTAVNIK ZAPOSLENIH ZA BEZBEDNOST I ZDRAVLJE NA RADU

Član 44.

Zaposleni kod poslodavca imaju pravo da izaberu jednog ili više predstavnika za bezbednost i zdravlje na radu (u daljem tekstu: predstavnik zaposlenih).

Najmanje tri predstavnika zaposlenih obrazuju Odbor za bezbednost i zdravlje na radu (u daljem tekstu: Odbor).

Poslodavac dužan je da u Odbor imenuje najmanje jednog svog predstavnika, tako da broj predstavnika zaposlenih bude veći za najmanje jedan od broja predstavnika poslodavca.

Postupak izbora i način rada predstavnika zaposlenih i Odbora, broj predstavnika zaposlenih kod poslodavca, kao i njihov odnos sa sindikatom uređuju se kolektivnim ugovorom ili sporazumom zaključenim između poslodavca i predstavnika zaposlenih.

Poslodavac je dužan da najmanje jednom predstavniku zaposlenih za bezbednost i zdravlje na radu omogući odsustvo sa rada u obavljanju poslova radnog mesta na koje je raspoređen u trajanju od najmanje pet časova rada mesečno s pravom na naknadu zarade koja se obračunava i isplaćuje u istom iznosu kao da je radio na poslovima radnog mesta, kao i da

obezbedi tehničko-prostorne uslove u skladu sa prostornim i finansijskim mogućnostima, radi obavljanja aktivnosti predstavnika zaposlenih.

Član 45.

Poslodavac je dužan da predstavniku zaposlenih, odnosno Odboru omogući:

- 1) uvid u sve akte koji se odnose na bezbednost i zdravlje na radu;
- 2) da učestvuju u razmatranju svih pitanja koja se odnose na bezbednost i zdravlje na radu, da predlažu i budu konsultovani.

Poslodavac je dužan da predstavnika zaposlenih, odnosno Odbor informiše o svim podacima koji se odnose na bezbednost i zdravlje na radu.

Član 46.

Predstavnik zaposlenih, odnosno Odbor imaju pravo:

- 1) da poslodavcu daju predloge o svim pitanjima koja se odnose na bezbednost i zdravlje na radu;
- 2) da zahtevaju od poslodavca da preduzme odgovarajuće mere za otklanjanje ili smanjenje rizika koji ugrožava bezbednost i zdravlje zaposlenih;
- 3) da zahtevaju vršenje nadzora od strane inspekcije rada, ako smatraju da poslodavac nije sproveo odgovarajuće mere za bezbednost i zdravlje na radu.

Predstavnik zaposlenih, odnosno član Odbora imaju pravo da prisustvuju inspeksijskom nadzoru.

Član 47.

Poslodavac je dužan da predstavnika zaposlenih, odnosno Odbor upozna:

- 1) sa nalazima i predlozima mera zaštite i preventivnih mera ili preduzetim merama inspekcije rada;
- 2) sa izveštajima o povredama na radu, profesionalnim oboljenjima i oboljenjima u vezi sa radom i o preduzetim merama za bezbednost i zdravlje na radu;
- 3) o preduzetim merama za sprečavanje neposredne opasnosti po život i zdravlje.

Član 48.

Poslodavac i predstavnik zaposlenih, odnosno Odbor i sindikat, dužni su da međusobno saraduju o pitanjima bezbednosti i zdravlja na radu, u skladu sa ovim zakonom i drugim propisima.

VII. EVIDENCIJA, SARADNJA I IZVEŠTAVANJE

Član 49.

Poslodavac je dužan da vodi i čuva evidencije o:

- 1) radnim mestima sa povećanim rizikom;
- 2) zaposlenima raspoređenim na radna mesta sa povećanim rizikom i lekarskim pregledima zaposlenih raspoređenih na ta radna mesta;
- 3) povredama na radu, profesionalnim oboljenjima i bolestima u vezi sa radom;
- 4) zaposlenima osposobljenim za bezbedan i zdrav rad;
- 5) opasnim materijama koje koristi u toku rada;
- 6) izvršenim ispitivanjima uslova radne okoline;
- 7) izvršenim pregledima i proverama opreme za rad;
- 8) prijavama iz člana 50. ovog zakona;

- 9) izdatim sredstvima i opremi za ličnu zaštitu na radu;
- 10) izvršenim lekarskim pregledima zaposlenih u skladu sa propisima o bezbednosti i zdravlju na radu.

Način vođenja evidencija iz stava 1. ovog člana propisuje ministar nadležan za rad.

Član 49a

Poslodavac u evidencijama iz člana 49. stav 1. tač. 2), 3), 4), 9) i 10) ovog zakona unosi ime i prezime zaposlenog i naziv radnog mesta.

Akti u postupku obezbeđivanja prethodnog i periodičnog lekarskog pregleda zaposlenog na radnom mestu sa povećanim rizikom iz člana 43. ovog zakona sadrže podatke o ličnosti: ime i prezime lica, jedinstveni matični broj građana, odnosno datum rođenja, mesto rođenja i opština, zanimanje, stepen stručne spreme, naziv radnog mesta i podatke o zdravstvenom stanju.

Izveštaj o povredi na radu i profesionalnom oboljenju iz člana 51. ovog zakona sadrže podatke o ličnosti: ime i prezime lica, pol, jedinstveni matični broj građana, odnosno datum rođenja, prebivalište, odnosno boravište, stepen stručne spreme, podatke o radnom mestu i povredi na radu, odnosno o vrsti profesionalnog oboljenja i o zdravstvenom stanju.

Podaci o ličnosti iz stava 3. ovog člana dostavljaju se na korišćenje organizacijama nadležnim za zdravstveno, penzijsko i invalidsko osiguranje i Upravi za bezbednost i zdravlje na radu.

Akta koja se ustanovljavaju podzakonskim propisima kojima se uređuju preventivne mere iz člana 7. ovog zakona ne mogu da sadrže više podataka o ličnosti od sledećih podataka, i to: ime i prezime, jedinstveni matični broj građana, datum rođenja, mesto rođenja i opština, zanimanje, stepen stručne spreme, naziv radnog mesta i podatke o zdravstvenom stanju.

Član 50.

Poslodavac je dužan da odmah, a najkasnije u roku od 24 časa od nastanka, usmeno i u pismenoj formi prijavi nadležnoj inspekciji rada i nadležnom organu za unutrašnje poslove svaku smrtnu, kolektivnu ili tešku povredu na radu, povredu na radu zbog koje zaposleni nije sposoban za rad više od tri uzastopna radna dana, kao i opasnu pojavu koja bi mogla da ugrozi bezbednost i zdravlje zaposlenih.

Poslodavac je dužan da, najkasnije u roku od tri uzastopna radna dana od dana saznanja, prijavi nadležnoj inspekciji rada profesionalno oboljenje.

Član 51.

Izveštaj o povredi na radu i profesionalnom oboljenju koji se dogode na radnom mestu, poslodavac je dužan da dostavi zaposlenom koji je pretrpeo povredu, odnosno kod koga je utvrđeno profesionalno oboljenje i organizacijama nadležnim za zdravstveno i penzijsko i invalidsko osiguranje.

Sadržaj i način izdavanja obrasca izveštaja iz stava 1. ovog člana propisuje ministar nadležan za rad.

Poslodavac je dužan da na zahtev inspektora rada ili predstavnika zaposlenih dostavi izveštaj o stanju bezbednosti i zdravlja na radu zaposlenih, kao i o sprovedenim merama.

Član 52.

Poslodavci, sindikati, osiguravajuća društva, organizacije nadležne za zdravstveno i penzijsko i invalidsko osiguranje dužni su da sarađuju i učestvuju u donošenju zajedničkih

stavova o pitanjima unapređivanja bezbednosti i zdravlja na radu, kao i da se staraju o razvoju i unapređivanju opšte kulture bezbednosti i zdravlja na radu, u skladu sa ovim zakonom.

Organizacije nadležne za zdravstveno i penzijsko i invalidsko osiguranje dužne su da ministarstvu nadležnom za rad dostave podatke o povredama na radu, profesionalnim oboljenjima i invalidima rada najmanje jednom godišnje i to najkasnije do 31. januara naredne godine za prethodnu godinu, a na zahtev ministarstva nadležnog za rad i u kraćem roku.

Član 53.

Poslodavac je dužan da zaposlene osigura od povreda na radu, profesionalnih oboljenja i oboljenja u vezi sa radom, radi obezbeđivanja naknade štete.

Finansijska sredstva za osiguranje iz stava 1. ovog člana padaju na teret poslodavca, a određuju se u zavisnosti od nivoa rizika od povređivanja, profesionalnog oboljenja ili oboljenja u vezi sa radom na radnom mestu i radnoj okolini.

Uslovi i postupci osiguranja od povreda na radu, profesionalnih oboljenja i oboljenja u vezi sa radom zaposlenih uređuju se zakonom.

VIII. STRUČNI ISPIT I IZDAVANJE LICENCI

Član 54.

Za obavljanje poslova za bezbednost i zdravlje na radu i poslova odgovornog lica polaže se odgovarajući stručni ispit.

Stručni ispit iz stava 1. ovog člana polaže se pred odgovarajućom komisijom koju obrazuje ministar nadležan za rad.

Program, način i visinu troškova polaganja stručnog ispita iz stava 1. ovog člana propisuje ministar nadležan za rad.

Napomena Redakcije: stav 3. prestao da važi, u delu koji se odnosi na ovlašćenje ministra nadležnog za rad za propisivanje visine troškova polaganja stručnog ispita za obavljanje poslova za bezbednost i zdravlje na radu i poslova odgovornog lica.

Član 55.

Ministar nadležan za rad rešenjem izdaje licencu:

- 1) pravnom licu ili preduzetniku za obavljanje poslova bezbednosti i zdravlja na radu iz člana 40. ovog zakona;
- 2) pravnom licu za obavljanje poslova pregleda i provere opreme za rad i ispitivanja uslova radne okoline;
- 3) odgovornom licu u pravnom licu iz tačke 2) ovog člana.

Član 56.

Licencu za obavljanje poslova u oblasti bezbednosti i zdravlja na radu, iz člana 40. ovog zakona, može da dobije pravno lice, odnosno preduzetnik koji ima u radnom odnosu najmanje dva zaposlena koji imaju stečeno visoko obrazovanje na osnovnim akademskim studijama u obimu od najmanje 240 ESPB bodova, master akademskim studijama, specijalističkim akademskim studijama, specijalističkim strukovnim studijama, odnosno na osnovnim studijama u trajanju od najmanje četiri godine ili specijalističkim studijama na fakultetu iz naučne, odnosno stručne oblasti u okviru obrazovno-naučnog polja tehničko-tehnoloških

nauka, prirodno-matematičkih nauka ili medicinskih nauka, položenim stručnim ispitom iz člana 54. ovog zakona i najmanje tri godine radnog iskustva na tim poslovima i ako osnivaču ili sa njim povezanom licu, odnosno preduzetniku ili sa njim povezanom licu u smislu propisa o privrednim društvima licenca izdata u skladu sa ovim zakonom nije oduzeta u prethodne tri godine.

Licencu za obavljanje poslova pregleda i provere opreme za rad i ispitivanja uslova radne okoline može da dobije pravno lice koje ispunjava propisane uslove u pogledu obezbeđivanja odgovarajućih stručnih kadrova, tehničke opreme, metodologije vršenja određenih pregleda i ispitivanja i koje ima u radnom odnosu zaposleno odgovorno lice i ako osnivaču ili sa njim povezanom licu u smislu propisa o privrednim društvima licenca izdata u skladu sa ovim zakonom nije oduzeta u prethodne tri godine.

Licencu za obavljanje poslova odgovornog lica može da dobije lice sa stečenim visokim obrazovanjem na osnovnim akademskim studijama u obimu od najmanje 240 ESPB bodova, master akademskim studijama, specijalističkim akademskim studijama, specijalističkim strukovnim studijama, odnosno na osnovnim studijama u trajanju od najmanje četiri godine ili specijalističkim studijama na fakultetu iz naučne, odnosno stručne oblasti u okviru obrazovno-naučnog polja tehničko-tehnoloških nauka, prirodno-matematičkih nauka ili medicinskih nauka, položenim stručnim ispitom iz člana 54. ovog zakona i najmanje tri godine radnog iskustva na tim poslovima ili najmanje pet godina radnog iskustva u struci i ako tom licu licenca izdata u skladu sa ovim zakonom nije oduzeta u prethodne tri godine.

Uslove i visinu troškova za izdavanje licence iz st. 1. do 3. ovog člana propisuje ministar nadležan za rad.

Ako pravno lice ili preduzetnik prestane da ispunjava uslove iz st. 1. i 2. ovog člana, ovlašćeno službeno lice nadležno za vršenje nadzora nad radom pravnog lica i preduzetnika sa licencom nalaže tom pravnom licu, odnosno preduzetniku postupanje kojim se obezbeđuje ispunjenost uslova za dobijanje licence i određuje mu rok za to postupanje, koji ne može biti duži od 90 dana od dana obaveštavanja o naloženoj meri i tom pravnom licu, odnosno preduzetniku privremeno zabranjuje obavljanje poslova za čije vršenje je licenca uslov, a najduže do isteka roka utvrđenog ovim stavom.

Ako pravno lice, odnosno preduzetnik sa licencom obavesti organ nadležan za vršenje nadzora nad njegovim radom da je prestao da ispunjava uslove iz st. 1. i 2. ovog člana, to obaveštenje upodobljava se nalogu, odnosno rešenju iz stava 5. ovog člana.

Licence iz st. 1. i 2. ovog člana ministar nadležan za rad izdaje sa rokom važenja od pet godina. Licenca se može obnoviti na način i pod uslovima pod kojima se izdaje, s tim da se zahtev za obnavljanje licence mora podneti najkasnije 30 dana pre isteka roka važenja licence.

Sredstva ostvarena od naplaćenih troškova za izdavanje licence iz st. 1. do 3. ovog člana prihod su budžeta Republike Srbije.

Napomena Redakcije: stav 4. prestao da važi u delu koji se odnosi na ovlašćenje ministra nadležnog za rad za propisivanje visine troškova za izdavanje licence iz st. 1. do 3.

:

Član 57.

Ministar nadležan za rad može rešenjem oduzeti licencu:

1) pravnom licu ili preduzetniku za obavljanje poslova bezbednosti i zdravlja na radu, iz člana 55. tačka 1) ovog zakona, ako utvrdi da poslove obavlja suprotno zakonu;

2) pravnom licu za obavljanje poslova pregleda i provere opreme za rad i ispitivanja uslova radne okoline, iz člana 55. tačka 2) ovog zakona, ako utvrdi da poslove obavlja suprotno zakonu;

3) odgovornom licu iz člana 55. tačka 3) ovog zakona ako utvrdi da nesavesno i nestručno obavlja poslove za koje mu je licenca izdata;

4) imaocu licence, ako u periodu važenja licence prestane da ispunjava uslove iz člana 56. ovog zakona.

Član 58.

Protiv rešenja iz čl. 55. i 57. ovog zakona nije dozvoljena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor.

IX. UPRAVA ZA BEZBEDNOST I ZDRAVLJE NA RADU

Član 59.

U sastavu ministarstva nadležnog za rad obrazuje se Uprava za bezbednost i zdravlje na radu, koja obavlja poslove državne uprave sa ciljem unapređivanja i razvoja bezbednosti i zdravlja na radu, odnosno smanjenja povreda na radu, profesionalnih oboljenja i oboljenja u vezi sa radom (u daljem tekstu: Uprava).

Član 60.

Uprava obavlja sledeće poslove:

1) priprema propise u oblasti bezbednosti i zdravlja na radu, kao i mišljenja za njihovu primenu;

2) priprema stručne osnove za izradu nacionalnog programa razvoja bezbednosti i zdravlja na radu i prati njegovo ostvarivanje;

3) prati i ocenjuje stanje bezbednosti i zdravlja na radu i priprema stavove za jedinstveno uređivanje mera bezbednosti i zdravlja na radu koje su predmet ovog zakona i drugih propisa;

4) istražuje i podstiče razvoj u oblasti humanizacije rada;

5) pruža stručnu pomoć u oblasti bezbednosti i zdravlja zaposlenih;

6) priprema metodologije za obavljanje poslova pregleda i ispitivanja u oblasti bezbednosti i zdravlja na radu;

7) proučava uzroke i pojave koji za posledicu imaju povrede na radu, profesionalne bolesti i bolesti u vezi sa radom;

8) organizuje polaganje stručnih ispita iz člana 54. ovog zakona, o čemu vodi evidenciju;

9) vrši nadzor nad radom pravnih lica i preduzetnika kao i odgovornih lica sa licencom i priprema predloge rešenja za izdavanje i oduzimanje licenci iz čl. 55. i 57. ovog zakona, o čemu vodi evidenciju;

10) prikuplja i analizira podatke o povredama na radu, profesionalnim oboljenjima, bolestima u vezi sa radom i pojavama koje utiču na zdravlje zaposlenih;

11) obavlja informaciono-dokumentacionu delatnost u oblasti bezbednosti i zdravlja zaposlenih;

12) organizuje savetovanja, vrši edukaciju zaposlenih, poslodavaca, lica za bezbednost i zdravlje na radu, inspektora i dr., objavljuje različite materijale i informiše javnost o stanju u oblasti bezbednosti i zdravlja na radu;

13) stara se o primeni međunarodnih akata u oblasti bezbednosti i zdravlja na radu;

14) podstiče obrazovanje i razvijanje kulture rada u oblasti bezbednosti i zdravlja na radu, stara se o dodeli nacionalnih priznanja u oblasti bezbednosti i zdravlja na radu, o čemu vodi evidenciju u koju unosi ime i prezime fizičkog lica;

15) obavlja druge poslove određene zakonom.

U postupku organizovanja polaganja stručnih ispita iz člana 54. ovog zakona i pripreme predloga rešenja za izdavanje i oduzimanje licenci iz čl. 55. i 57. ovog zakona, vrši se obrada podataka o ličnosti: ime, ime jednog roditelja i prezime lica, datum i mesto rođenja, jedinstveni matični broj građana, mesto i adresa prebivališta, odnosno boravišta, vrsta i stepen stručne spreme, radno mesto - poslovi koje lice obavlja, kontakt telefon, telefaks i adresa elektronske pošte.

IXa NACIONALNA PRIZNANJA

Član 60a

Radi unapređenja bezbednosti i zdravlja na radu u Republici Srbiji, pravnim i fizičkim licima, Odboru za bezbednost i zdravlje na radu, organizacijama i udruženjima, za izuzetna postignuća u oblasti bezbednosti i zdravlja na radu, mogu se dodeliti nacionalna priznanja iz oblasti bezbednosti i zdravlja na radu (u daljem tekstu: priznanja).

Vrste priznanja jesu:

- 1) Povelja "28. april";
- 2) Plaketa "28. april";
- 3) Pohvalnica "28. april".

Povelja "28. april" dodeljuje se pravnom licu ili preduzetniku, u dve kategorije (do 250 zaposlenih i preko 250 zaposlenih) - za poseban doprinos i afirmaciju bezbednosti i zdravlja na radu, kroz njihovo zakonito, blagovremeno i preventivno postupanje u primeni utvrđenih mera.

Plaketa "28. april" dodeljuje se fizičkim licima, organizacijama i udruženjima za postignute rezultate i zasluge u promociji bezbednosti i zdravlja na radu.

Pohvalnica "28. april" dodeljuje se licu za bezbednost i zdravlje na radu, predstavniku zaposlenih, Odboru za bezbednost i zdravlje na radu, organizacijama i udruženjima koji svojim radom doprinose podizanju svesti kod zaposlenih o značaju bezbednosti i zdravlja na radu.

Priznanja se dodeljuju na Dan bezbednosti i zdravlja na radu u Republici Srbiji 28. aprila.

Inicijativu za dodelu priznanja Upravi za bezbednost i zdravlje na radu mogu podneti pravna i fizička lica, preduzetnici, organizacije zaposlenih i poslodavaca i druga udruženja.

Ispunjenost uslova za dodelu priznanja ispituje Uprava za bezbednost i zdravlje na radu uz učešće predstavnika socijalnih partnera, odnosno reprezentativnih organizacija zaposlenih i poslodavaca, inspektora rada i drugih stručnjaka iz oblasti bezbednosti i zdravlja na radu.

Predlog za dodelu priznanja Uprava za bezbednost i zdravlje na radu dostavlja ministru nadležnom za rad.

Sadržinu i izgled nacionalnih priznanja propisuje ministar nadležan za rad.

X. NADZOR

Član 61.

Inspeksijski nadzor nad primenom ovog zakona, propisa donetih na osnovu ovog zakona, tehničkih i drugih mera koje se odnose na bezbednost i zdravlje na radu, kao i nad primenom mera o bezbednosti i zdravlja na radu utvrđenim aktom o proceni rizika, opštim aktom poslodavca, kolektivnim ugovorom ili ugovorom o radu, vrši ministarstvo nadležno za rad preko inspektora rada.

Član 62.

Poslove inspekcijskog nadzora u oblasti bezbednosti i zdravlja na radu mogu da obavljaju inspektori rada koji imaju stečeno visoko obrazovanje na osnovnim akademskim studijama u obimu od najmanje 240 ESPB bodova, master akademskim studijama, specijalističkim akademskim studijama, specijalističkim strukovnim studijama, odnosno na osnovnim studijama u trajanju od najmanje četiri godine ili specijalističkim studijama na fakultetu iz naučne, odnosno stručne oblasti u okviru obrazovno-naučnog polja društveno-humanističkih nauka, tehničko-tehnoloških nauka, prirodno-matematičkih nauka ili medicinskih nauka, najmanje tri godine radnog iskustva u struci i položen stručni ispit za rad u organima državne uprave.

Član 63.

U postupku inspekcijskog nadzora inspektor rada ima pravo i dužnost da preuzima radnje kojima se kontrolišu bezbednost i zdravlje na radu, a naročito higijena i uslovi rada, proizvodnja, stavljanje u promet, korišćenje i održavanje sredstava za rad, sredstava i opreme za ličnu zaštitu na radu, opasne materije i dr., kao i da:

- 1) pregleda opšte i pojedinačne akte, evidencije i drugu dokumentaciju;
- 2) sasluša i uzima izjave od odgovornih i zainteresovanih lica;
- 3) pregleda poslovne prostorije, objekte, postrojenja, uređaje, sredstva i opremu za ličnu zaštitu, predmete i robu i sl.;
- 4) uzima uzorke radi analize, ekspertiza i sl.;
- 5) naređuje merenja koja obavlja druga stručna organizacija kad poslodavac samostalno ili preko određene stručne organizacije vrši merenja u odgovarajućim oblastima, a rezultati izvršenog merenja pružaju osnov za to;
- 6) poslodavcima, zaposlenim, njihovim predstavnicima i sindikatu daje obaveštenja i savete u oblasti bezbednosti i zdravlja na radu, kao i o merama čijom primenom se obezbeđuje izvršavanje ovog zakona na najefikasniji način;
- 7) u skladu sa podnetim zahtevom, poslodavca i zaposlenog ili predstavnika zaposlenih obavesti o izvršenom inspekcijskom nadzoru i utvrđenom stanju;
- 8) preuzima druge radnje za koje je ovlašćen drugim propisom.

Član 64.

Poslodavac je dužan da, radi vršenja nadzora, omogući inspektorima rada:

- 1) ulazak u objekte i prostorije, u svako doba kada ima zaposlenih na radu;
- 2) odredi najmanje jednog zaposlenog koji će inspektorima pružati potrebne informacije i obaveštenja, davati podatke, akte i dokumentaciju;
- 3) uvid u dokaze o stabilnosti objekta;
- 4) uvid u primenjene mere bezbednosti i zdravlja na radu na sredstvima za rad i u radnoj okolini;
- 5) uvid u sredstva i opremu za ličnu zaštitu na radu;
- 6) uvid u podatke i evidencije o proizvodnji, korišćenju i skladištenju opasnih materija.

Član 65.

Inspektor rada dužan je da izvrši nadzor odmah, nakon prijave poslodavca o svakoj smrtnoj, teškoj ili kolektivnoj povredi na radu, kao i opasnoj pojavi koja bi mogla da ugrozi bezbednost i zdravlje na radu, odnosno odmah po prijemu zahteva, odnosno obaveštenja iz člana 33. st. 3. i 4. ovog zakona.

Član 66.

Inspektor rada dužan je da poslodavcu, odnosno zaposlenom naloži preduzimanje mera i radnji za otklanjanje uzroka koji su izazvali povrede, doveli do nastanka opasnosti po bezbednost i zdravlje na radu, odnosno koje mogu sprečiti nastanak povrede i umanjiti ili otkloniti opasnosti po bezbednost ili zdravlje na radu.

Inspektor rada je dužan da, za vreme trajanja okolnosti koje dovode do ugrožavanja bezbednosti i zdravlja zaposlenog, zabrani rad na radnom mestu kod poslodavca, a naročito kad utvrdi:

- 1) da su neposredno ugroženi bezbednost i zdravlje zaposlenog;
- 2) da se koristi sredstvo za rad na kome nisu primenjene mere za bezbednost i zdravlje na radu;
- 3) da se ne koriste propisana sredstva i oprema za ličnu zaštitu na radu;
- 4) da zaposleni radi na radnom mestu sa povećanim rizikom, a ne ispunjava propisane uslove za rad na tom radnom mestu, kao i ako se nije podvrgao lekarskom pregledu u propisanom roku;
- 5) da zaposleni nije osposobljen za bezbedan rad na radnom mestu na kom radi;
- 6) da poslodavac nije sproveo mere ili izvršio radnje koje mu je, radi otklanjanja uzroka koji dovode do ugrožavanja bezbednosti i zdravlja zaposlenog, naložio inspektor rada.

Ako primena mera, odnosno potreba za usaglašavanjem sa propisanim merama zaštite bezbednosti i zdravlja na radu predstavlja nedostatak za čije su otklanjanje potrebna veća investiciona ulaganja, a život i zdravlje zaposlenih nisu teže ugroženi, inspektor rada može naložiti poslodavcu da sačini poseban program o postupnom otklanjanju nedostataka sa utvrđenim rokovima za njihovo otklanjanje.

Inspektor rada može da naloži da se sprovede i opšte priznata mera kojom se može otkloniti opasnost pri radu ili smanjiti rizik po zdravlja zaposlenog, u meri u kojoj je to moguće.

Član 67.

Preduzimanje mera i radnji čijom primenom i izvršavanjem se, u skladu sa odredbama ovog zakona, obezbeđuje zaštita bezbednosti i zdravlja na radu zaposlenih - inspektor rada nalaže rešenjem.

Protiv rešenja inspektora rada može se izjaviti žalba ministru nadležnom za rad, u roku od osam dana od dana dostavljanja rešenja.

Žalba ne odlaže izvršenje rešenja kojim je naređena zabrana rada.

Rešenje ministra nadležnog za rad, doneto povodom žalbe, konačno je u upravnom postupku i protiv njega se može pokrenuti upravni spor.

Član 68.

Poslodavac je dužan da, u roku koji odredi inspektor rada, preduzme naložene mere i otkloni utvrđene nedostatke ili nepravilnosti.

Poslodavac je dužan da u roku od osam dana od isteka roka za otklanjanje utvrđenog nedostatka ili nepravilnosti, obavesti u pismenoj formi, nadležnu inspekciju o izvršenju naložene obaveze.

XI. KAZNENE ODREDBE

Član 69.

Novčanom kaznom od 800.000 do 1.000.000 dinara, kazniće se za prekršaj poslodavac sa svojstvom pravnog lica:

1) ako zaposlenom ne obezbedi rad na radnom mestu i u radnoj okolini na/i u kojima su sprovedene mere bezbednosti i zdravlja na radu (član 9. stav 1);

2) ako prilikom organizovanja rada i radnog procesa ne obezbedi preventivne mere radi zaštite života i zdravlja zaposlenih, kao i ako za njihovu primenu ne obezbedi potrebna finansijska sredstva (član 11. stav 1);

3) ako u pismenoj formi ne donese akt o proceni rizika za sva radna mesta u radnoj okolini i ne utvrdi način i mere za otklanjanje rizika, kao i kada ne izmeni akt o proceni rizika u slučaju pojave svake nove opasnosti i promene nivoa rizika u procesu rada (član 13. st. 1. i 2);

4) ako opštim aktom, odnosno kolektivnim ugovorom ili ugovorom o radu ne utvrdi prava, obaveze i odgovornosti u oblasti bezbednosti i zdravlja na radu (član 14);

5) ako pismenim aktom ne odredi lice za bezbednost i zdravlje na radu (član 15. stav 1. tačka 1);

6) ako zaposlenom odredi da obavlja poslove na radnom mestu na kojima nisu sprovedene mere bezbednosti i zdravlja na radu (član 15. stav 1. tačka 2);

7) ako zaposlene i njihovog predstavnika ne obaveštava o uvođenju novih tehnologija i sredstava za rad, kao i opasnostima od povreda i oštećenja zdravlja koji nastaju njihovim uvođenjem, odnosno ako u takvim slučajevima ne donese odgovarajuća uputstva za bezbedan rad (član 15. stav 1. tačka 3);

8) ako ne izvrši osposobljavanje zaposlenog za bezbedan i zdrav rad (član 15. stav 1. tačka 4, čl. 27, 28. i 29);

9) ako zaposlenom ne obezbedi korišćenje sredstava i opreme za ličnu zaštitu na radu (član 15. stav 1. tačka 5);

10) ako ne obezbedi održavanje u ispravnom stanju sredstava za rad i sredstava i opreme za ličnu zaštitu na radu (član 15. stav 1. tačka 6);

11) ako ne angažuje pravno lice sa licencom radi sprovođenja preventivnih i periodičnih pregleda i provere opreme za rad, kao i preventivnih i periodičnih ispitivanja uslova radne okoline (član 15. stav 1. tačka 7);

12) ako na osnovu akta o proceni rizika i ocene službe medicine rada ne obezbedi u skladu sa ovim zakonom propisane lekarske preglede zaposlenih (član 15. stav 1. tačka 8);

13) ako ne obezbedi pružanje prve pomoći, kao i ako ne osposobi odgovarajući broj zaposlenih za pružanje prve pomoći, spasavanje i evakuaciju u slučaju opasnosti (član 15. stav 1. tačka 9);

14) ako ne zaustavi svaku vrstu rada koji predstavlja neposrednu opasnost za život ili zdravlje zaposlenih (član 15. stav 1. tačka 10);

15) ako na osnovu ocene službe medicine rada aktom o proceni rizika ne odredi posebne zdravstvene uslove koje moraju ispunjavati zaposleni na radnom mestu sa povećanim rizikom (član 16. stav 1);

16) ako službi medicine rada, koju angažuje, ne obezbedi uslove za samostalno obavljanje poslova zaštite zdravlja zaposlenih (član 16. stav 2);

17) ako zaposlenom ne izda na upotrebu sredstvo i/ili opremu za ličnu zaštitu na radu u skladu sa aktom o proceni rizika (član 17);

18) ako najmanje osam dana pre početka rada ne izvesti nadležnu inspekciju rada o početku svoga rada, radu odvojene jedinice ili svakoj promeni tehnološkog postupka, ukoliko se tim promenama menjaju uslovi rada (član 18. stav 1);

19) ako za radove na izgradnji objekta u skladu sa propisima o bezbednosti i zdravlju na radu na privremenim ili pokretnim gradilištima, ne izradi propisan elaborat o uređenju

gradilišta i ako isti ne dostavi nadležnoj inspekciji rada uz izveštaj o početku rada (član 18. stav 2);

19a) ako odmah, od nastanka, usmeno i u pismenoj formi ne prijavi nadležnoj inspekciji rada izvođenje radova radi otklanjanja velikih kvarova ili havarija na objektu, koji mogu da ugroze funkcionisanje tehničko-tehnoloških sistema ili obavljanje delatnosti (član 18. stav 5);

20) ako sa drugim poslodavcem, sa kojim deli radni prostor u obavljanju poslova, ne zaključi sporazum o primeni propisanih mera za bezbednost i zdravlje na radu zaposlenih i ne odredi lice za koordinaciju sprovođenja zajedničkih mera kojim se obezbeđuje bezbednost i zdravlje svih zaposlenih (član 19);

21) ako ne obezbedi propisane mere za bezbednost i zdravlje na radu, u skladu sa ovim zakonom, za zaposlene koje angažuje od drugog poslodavca (član 21);

22) ako pri promeni tehnološkog procesa rada, pre početka rada, ne prilagodi sredstva za rad novom tehnološkom procesu (član 22);

23) ako zaposlenom da na upotrebu sredstvo za rad, odnosno sredstvo i opremu za ličnu zaštitu na radu na kojima nisu primenjene propisane mere za bezbednost i zdravlje na radu ili ako ne obezbedi kontrolu njihove namenske upotrebe (član 23);

24) ako zaposlenima da na korišćenje opremu za rad i sredstva i opremu za ličnu zaštitu na radu koji nisu usaglašeni sa propisanim tehničkim zahtevima ili nije obezbedio uputstvo za njihovu upotrebu i održavanje, kao i ako nije obezbedio uputstva za bezbedan rad po propisima o bezbednosti i zdravlju na radu za korišćenje opreme za rad i sredstava i opreme za ličnu zaštitu na radu (član 24);

24a) ako zaposlenima da na korišćenje opasne hemijske materije i druge hemijske materije za koje je propisana obaveza izrade i dostavljanja bezbednosnog lista, a nije učinio dostupnim bezbednosni list, ili ako nisu obezbeđene sve mere koje proizlaze iz sadržaja bezbednosnog lista (član 24a);

25) ako ne sačini poseban program o postupnom otklanjanju nedostataka koji su utvrđeni aktom o proceni rizika, odnosno ako ne utvrdi rokove za realizaciju programa (član 26);

26) ako ne organizuje poslove bezbednosti i zdravlja na radu, odnosno ako za obavljanje tih poslova odredi lice koje nema, u skladu sa ovim zakonom, položen stručni ispit (član 37. st. 1. i 2);

27) ako za obavljanje poslova bezbednosti i zdravlja na radu angažuje pravno lice ili preduzetnika koji nemaju odgovarajuću licencu (član 37. stav 4);

27a) ako u delatnostima građevinarstva, poljoprivrede, šumarstva i ribarstva, rudarstva, prerađivačke industrije, snabdevanja električnom energijom, gasom, parom i klimatizacije (osim trgovine električnom energijom i gasovitim gorivima preko gasovodne mreže), snabdevanja vodom, upravljanja otpadnim vodama, kontrolisanja procesa uklanjanja otpada i sličnim aktivnostima, kao i u delatnostima zdravstvene i socijalne zaštite ne odredi lice za bezbednost i zdravlje na radu koje ispunjava uslove propisane ovim zakonom (član 37a);

28) ako zaposlenom na radnom mestu sa povećanim rizikom ne obezbedi prethodni, odnosno periodični lekarski pregled (član 43. stav 1);

29) ako zaposlenog koji obavlja poslove na radnom mestu sa povećanim rizikom, za koga se u postupku periodičnog lekarskog pregleda utvrdi da ne ispunjava propisane zdravstvene uslove za obavljanje poslova na radnom mestu sa povećanim rizikom, ne premesti na drugo radno mesto koje odgovara njegovim zdravstvenim sposobnostima (član 43. stav 3);

30) ako odmah, a najkasnije u roku od 24 časa od nastanka, usmeno i u pismenoj formi ne prijavi nadležnoj inspekciji rada i nadležnom organu za unutrašnje poslove svaku smrtnu, kolektivnu ili tešku povredu na radu, povredu na radu zbog koje zaposleni nije sposoban za

rad više od tri uzastopna radna dana, ili opasnu pojavu koja bi mogla da ugrozi bezbednost i zdravlje zaposlenih (član 50. stav 1);

31) ako najkasnije u roku od tri uzastopna radna dana od dana saznanja, nadležnoj inspekciji rada ne prijavi profesionalno oboljenje (član 50. stav 2);

31a) ako ne dostavi zaposlenom koji je pretrpeo povredu, odnosno kod koga je utvrđeno profesionalno oboljenje i organizacijama nadležnim za zdravstveno i penzijsko i invalidsko osiguranje izveštaj o povredi na radu i profesionalnom oboljenju koji se dogode na radnom mestu (član 51. stav 1);

32) ako inspektor rada ne omogući vršenje nadzora, odnosno ulazak u objekte i prostorije u svako doba kada ima zaposlenih na radu, ili ako ne odredi najmanje jednog zaposlenog koji će inspektor rada pružati potrebne informacije i obaveštavanja, ili ako inspektor rada ne omogući uvid u dokaze o stabilnosti objekta, akte i dokumentaciju, primenjene mere bezbednosti i zdravlja na radu na sredstvima za rad, opremu za ličnu zaštitu na radu ili u podatke i evidencije o korišćenju i skladištenju opasnih materija (član 64);

33) ako u određenom roku ne otkloni utvrđene nedostatke i nepravilnosti čije otklanjanje je rešenjem naredio inspektor rada (član 68. stav 1).

Novčanom kaznom od 400.000 do 500.000 dinara kazniće se za prekršaj iz stava 1. ovog člana poslodavac koji je privatni preduzetnik.

Novčanom kaznom od 40.000 do 50.000 dinara kazniće se za prekršaj iz stava 1. ovog člana direktor, odnosno drugo odgovorno lice kod poslodavca.

Član 70.

Novčanom kaznom od 600.000 do 800.000 dinara kazniće se za prekršaj poslodavac sa svojstvom pravnog lica:

1) ako ne preduzme mere da spreči pristup u krug objekta ili u područje gradilišta neovlašćenim licima i sredstvima saobraćaja (član 20);

2) ako zaposlenog, na način utvrđen ovim zakonom, ne upozna o obavljanju procesa rada na bezbedan način, kada tehnološki proces rada zahteva dodatno osposobljavanje za bezbedan i zdrav rad (član 30. st. 1. i 2);

3) ako zaposlenoj ženi za vreme trudnoće, zaposlenom mlađem od 18 godina života osobama sa invaliditetom i profesionalno obolelim ne obezbedi pismeno obaveštenje o rezultatima procene rizika na radnom mestu na koje su određeni, kao i merama kojima se rizici otklanjaju (član 30. stav 3);

4) ako što je moguće pre svako lice, koje se po bilo kom osnovu nalazi u radnoj okolini, ne upozori na opasna mesta i štetnosti po zdravlje koje se javljaju u tehnološkom procesu, odnosno na mere bezbednosti koje mora da primeni, kao i ako ga ne usmeri na bezbedne zone kretanja (član 31. stav 1);

5) ako vidno ne obeleži i istakne oznake za bezbednost i/ili zdravlje zaposlenih (član 31. stav 2);

6) ako dozvoli pristup radnom mestu u radnoj okolini na kome pretili neposredna opasnost od povređivanja ili zdravstvenih oštećenja, licima koja nisu osposobljena za bezbedan i zdrav rad, koja nisu dobila uputstva da prestanu da rade i/ili odmah napuste radno mesto i odu na bezbedno mesto, posebna uputstva za rad na takvim mestima ili koja nisu snabdevena odgovarajućim sredstvima i opremom za ličnu zaštitu na radu (član 31. stav 3);

7) ako ne obavesti nadležnu inspekciju rada kad zaposleni odbije da radi u slučajevima utvrđenim članom 33. stav 1. ovog zakona (član 33. stav 4);

8) ako licu koje obavlja poslove bezbednosti i zdravlja na radu ne omogući nezavisno i samostalno obavljanje poslova u skladu sa ovim zakonom i pristup svim potrebnim podacima iz oblasti bezbednosti i zdravlja na radu (član 38. stav 1);

9) ako prethodno ne upozna pravno lice, odnosno preduzetnika koga angažuje za obavljanje poslova bezbednosti i zdravlja na radu sa tehnološkim procesom, rizicima u procesu rada i merama za otklanjanje rizika (član 39);

10) ako zaposlenima ne omogući da biraju svog predstavnika za bezbednost i zdravlje na radu ili ne imenuje svog predstavnika (član 44);

11) ako predstavniku zaposlenih, odnosno Odboru ne omogući uvid u sva akta vezana za bezbednost i zdravlje zaposlenih i da učestvuju u razmatranju svih pitanja koja se odnose na bezbednost i zdravlje na radu, da predlažu i budu konsultovani (član 45. stav 1);

12) ako ne upozna predstavnika zaposlenih, odnosno Odbor sa nalazima i predlozima mera zaštite i preventivnih mera ili preduzetim merama inspekcije rada, ili sa izveštajima o povredama na radu, profesionalnim oboljenjima i oboljenjima u vezi sa radom i o preduzetim merama za bezbednost i zdravlje na radu, ili sa merama preduzetim za sprečavanje neposredne opasnosti po život i zdravlje (član 47);

13) ako ne vodi i ne čuva propisane evidencije (član 49);

14) ako na zahtev inspektora rada ili predstavnika zaposlenih ne dostavi izveštaj o stanju bezbednosti i zdravlja na radu zaposlenih, kao i o sprovedenim merama u ovoj oblasti (član 51. stav 3).

Novčanom kaznom od 200.000 do 300.000 dinara kazniće se za prekršaj iz stava 1. ovog člana poslodavac koji je privatni preduzetnik.

Novčanom kaznom od 30.000 do 40.000 kazniće se za prekršaj iz stava 1. ovog člana direktor, odnosno drugo odgovorno lice kod poslodavca.

Član 71.

Novčanom kaznom od 100.000 do 150.000 dinara kazniće se za prekršaj poslodavac sa svojstvom pravnog lica ako u roku od osam dana po isteku utvrđenog roka za otklanjanje nedostataka ili nepravilnosti u pismenoj formi, ne obavesti nadležnu inspekciju rada o izvršenju naložene obaveze (član 68. stav 2).

Novčanom kaznom od 50.000 do 100.000 dinara kazniće se za prekršaj iz stava 1. ovog člana poslodavac koji je privatni preduzetnik.

Novčanom kaznom od 30.000 do 50.000 dinara kazniće se za prekršaj iz stava 1. ovog člana direktor, odnosno drugo odgovorno lice kod poslodavca.

Član 72.

Novčanom kaznom od 400.000 do 600.000 dinara kazniće se za prekršaj zdravstvena ustanova koja ima organizovanu službu medicine rada ako ne dostavi propisani izveštaj o lekarskom pregledu zaposlenog (član 41. stav 2. tačka 5).

Novčanom kaznom od 20.000 do 30.000 dinara kazniće se za prekršaj iz stava 1. ovog člana odgovorno lice u zdravstvenoj ustanovi.

Član 73.

Novčanom kaznom od 400.000 do 600.000 dinara kazniće se za prekršaj pravno lice:

1) ako ne izda stručni nalaz o izvršenom pregledu i proveri opreme za rad ili ispitivanju uslova radne okoline (član 15. stav 3);

2) ako obavlja poslove bezbednosti i zdravlja na radu iz člana 40. ovog zakona, a nema odgovarajuću licencu (član 55. tačka 1);

3) ako obavlja poslove pregleda i provere opreme za rad i ispitivanja uslova radne okoline, a nema odgovarajuću licencu (član 55. tačka 2).

Novčanom kaznom od 200.000 do 300.000 dinara kazniće se za prekršaj iz stava 1. tačka 2. ovog člana privatni preduzetnik.

Novčanom kaznom od 20.000 do 30.000 dinara kazniće se za prekršaj iz stava 1. ovog člana odgovorno lice u pravnom licu, kao i lice u pravnom licu koje, bez odgovarajuće licence (član 55. tačka 3), obavlja poslove odgovornog lica za koje je propisano posedovanje licence.

Član 74.

Novčanom kaznom od 20.000 do 50.000 dinara kazniće se za prekršaj lice za bezbednost i zdravlje na radu ako ne obavlja poslove određene ovim zakonom (član 40).

Član 75.

Novčanom kaznom od 10.000 do 20.000 dinara kazniće se za prekršaj zaposleni:

1) ako ne primenjuje propisane mere za bezbedan i zdrav rad, ako nenamenski koristi sredstva za rad i opasne materije ili ako ne koristi propisana sredstva i opremu za ličnu zaštitu na radu ili ako sa njima pažljivo ne rukuje, ako samovoljno isključuje, menja ili uklanja bezbednosne uređaje na sredstvima za rad (član 35);

2) ako, u skladu sa svojim saznanjima, odmah ne obavesti poslodavca o nepravilnostima, nedostacima, štetnostima, opasnostima ili drugoj pojavi koja bi na radnom mestu mogla da ugrozi njegovu bezbednost i zdravlje ili bezbednost i zdravlje drugih zaposlenih (član 36. stav 1).

XII. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 76.

Pravna lica ovlašćena na osnovu propisa koji su važili do stupanja na snagu ovog zakona, da vrše prethodne i periodične lekarske preglede, periodične preglede i ispitivanje oruđa za rad i radne sredine, kao i osposobljavanje zaposlenih iz zaštite na radu, uskladiće svoje poslovanje sa odredbama ovog zakona u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 77.

Do donošenja propisa iz čl. 15. stav 2, 18. st. 4, 6. i 7, 43. stav 2, 49. stav 2. i 51. stav 2. ovog zakona primenjivaće se:

1) Pravilnik o uslovima za vršenje pregleda tehničke dokumentacije, pregleda i ispitivanja oruđa za rad, opasnih materija, instalacija i radne sredine, sredstava i opreme lične zaštite i osposobljavanje radnika za bezbedan rad ("Službeni glasnik RS", broj 13/00);

2) Pravilnik o postupku pregleda i ispitivanja radne sredine, opasnih materija, oruđa za rad, instalacija i sredstava i opreme lične zaštite ("Službeni glasnik RS", broj 7/99);

3) Pravilnik o sadržaju elaborata o uređenju gradilišta ("Službeni glasnik RS", broj 31/92);

4) Pravilnik o vođenju evidencija iz zaštite na radu ("Službeni glasnik RS", broj 2/92);

5) Pravilnik o postupku i uslovima za vršenje prethodnih i periodičnih lekarskih pregleda radnika ("Službeni glasnik RS", broj 23/92);

6) Pravilnik o sadržini i načinu izdavanja liste o povredi na radu ("Službeni glasnik RS", broj 2/92);

7) Pravilnik o postupku utvrđivanja ispunjenosti propisanih uslova iz zaštite na radu ("Službeni glasnik RS", broj 7/99);

8) Pravilnik o visini troškova postupka utvrđivanja ispunjenosti propisanih uslova iz zaštite na radu ("Službeni glasnik RS", br. 40/01 i 53/01).

Član 78.

Do donošenja propisa o preventivnim merama za bezbednost i zdravlje na radu, ako nisu u suprotnosti sa ovim zakonom, primenjivaće se mere zaštite na radu (pravila) sadržana u sledećim propisima:

1) Pravilnik o posebnim merama zaštite na radu na preradi nemetalnih minerala ("Službeni glasnik SRS", broj 2/83);

2) Pravilnik o posebnim merama zaštite na radu u železničkom saobraćaju ("Službeni glasnik SRS", broj 19/85);

3) - **brisana** -

4) Pravilnik o posebnim merama zaštite na radu u crnoj metalurgiji ("Službeni glasnik SRS", broj 25/87);

5) Pravilnik o opštim merama zaštite na radu za građevinske objekte namenjene za radne i pomoćne prostorije ("Službeni glasnik SRS", broj 29/87);

6) Pravilnik o posebnim merama zaštite na radu u šumarstvu ("Službeni glasnik SRS", broj 33/88);

7) Pravilnik o posebnim merama zaštite na radu pri mehaničkoj preradi i obradi drveta i sličnih materijala ("Službeni glasnik SRS", broj 51/88);

8) Pravilnik o opštim merama zaštite na radu od opasnog dejstva električne struje u objektima namenjenim za rad, radnim prostorijama i na radilištima ("Službeni glasnik SRS", broj 21/89);

9) Pravilnik o zaštiti na radu pri izvođenju građevinskih radova ("Službeni glasnik SRS", broj 53/97).

Član 79.

Do donošenja propisa o opštim i posebnim merama bezbednosti i zdravlja na radu, ukoliko nisu u suprotnosti sa ovim zakonom, primenjivaće se mere zaštite na radu (pravila), sadržana u sledećim propisima:

1) - **brisana** -

2) Pravilnik o higijenskim i tehničkim zaštitnim merama pri radu u kudeljarama ("Službeni list FNRJ", broj 56/47);

3) - **brisana** -

4) Pravilnik o higijenskim i tehničkim zaštitnim merama pri radu u kamenolomima i ciglanama, kao i kod vađenja gline, peska i šljunka ("Službeni list FNRJ", broj 69/48), osim čl. 58-61;

5) Pravilnik o tehničkim i zdravstveno - tehničkim zaštitnim merama na radovima pri hemijsko-tehnološkim procesima ("Službeni list FNRJ", broj 55/50) - Prilog broj 9;

6) Pravilnik o higijenskim i tehničkim zaštitnim merama pri ronilačkim radovima ("Službeni list FNRJ", broj 36/58);

7) Pravilnik o higijensko-tehničkim zaštitnim merama pri lučko-transportnom radu ("Službeni list FNRJ", broj 14/64);

8) Pravilnik o zaštiti na radu pri termičkom obrađivanju legura lakih metala u kupatilima sa nitratnim solima ("Službeni list SFRJ", broj 48/65);

9) Pravilnik o zaštiti na radu pri održavanju motornih vozila i prevozu motornim vozilima ("Službeni list SFRJ", broj 55/65);

10) - **brisana** -

11) Pravilnik o zaštiti na radu pri utovaru tereta u teretna motorna vozila i istovaru tereta iz takvih vozila ("Službeni list SFRJ", broj 17/66);

12) Uputstvo o načinu vršenja nadzora nad pridržavanjem propisa o zaštiti na radu u preduzećima koja proizvode za određene vojne potrebe ("Službeni list SFRJ", broj 23/66);

13) Pravilnik o zaštiti na radu i o tehničkim merama za razvijanje acetilena i acetilenske stanice ("Službeni list SFRJ", br. 6/67, 29/67, 27/69, 52/90 i 6/92);

14) - **brisana** -

15) Naredba o zabrani upotrebe motornih benzina za odmašćivanje, pranje ili čišćenje metalnih delova predmeta od drugog materijala ("Službeni list SFRJ", broj 23/67);

16) Pravilnik o zaštiti na radu u poljoprivredi ("Službeni list SFRJ", broj 34/68);

17) Pravilnik o obezbeđivanju smeštaja i ishrane radnika, odnosno njihovog prevoza od mesta stanovanja do mesta rada i natrag ("Službeni list SFRJ", broj 41/68);

18) Pravilnik o sredstvima lične zaštite na radu i ličnoj zaštitnoj opremi ("Službeni list SFRJ", broj 35/69);

19) Pravilnik o zaštiti na radu pri izradi eksploziva i baruta i manipulisanju eksplozivima i barutima ("Službeni list SFRJ", broj 55/69);

20) Pravilnik o posebnim merama i normativima zaštite na radu pri preradi i obradi kože, krzna i otpadaka kože ("Službeni list SFRJ", broj 47/70);

21) Pravilnik o opremi i postupku za pružanje prve pomoći i organizovanju službe spasavanja u slučaju nezgode na radu ("Službeni list SFRJ", broj 21/71);

22) Pravilnik o merama i normativima zaštite na radu na oruđima za rad ("Službeni list SFRJ", broj 18/91);

23) Pravilnik o merama i normativima zaštite na radu od buke u radnim prostorijama ("Službeni list SFRJ", broj 21/92).

Član 80.

Akt o proceni rizika iz člana 13. st. 1. i 2. ovog zakona poslodavci su dužni da donesu u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu akta iz člana 13. stav 4. ovog zakona.

Član 81.

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o zaštiti na radu ("Službeni glasnik RS", br. 42/91, 53/93, 67/93, 48/94 i 42/98).

Član 82.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".

ZAKON O METROLOGIJI

Zakon je objavljen u "Službenom glasniku RS", br. 15/2016 od 25.2.2016. godine, a stupio je na snagu 4.3.2016.

I. OSNOVNE ODREDBE

Predmet

Član 1.

Ovim zakonom uređuje se organizacija poslova metrologije, zakonske merne jedinice i etaloni Republike Srbije, stavljanje na tržište, odnosno isporučivanje na tržište, kao i upotreba merila, ocenjivanje usaglašenosti merila sa propisanim zahtevima, prethodno upakovani proizvodi, važenje inostranih znakova i dokumenata, nadzor, kao i druga pitanja od značaja za metrologiju.

Cilj

Član 2.

Cilj ovog zakona je da obezbedi:

- 1) upotrebu mernih jedinica usklađenih sa Međunarodnim sistemom jedinica;
- 2) jedinstveno merenje u Republici Srbiji i poverenje u rezultate merenja sprovedenih radi zaštite potrošača, života i zdravlja ljudi i životinja, zaštite životne sredine, opšte bezbednosti i zaštite prirodnih resursa;
- 3) sledivost etalona Republike Srbije do međunarodnih etalona ili nacionalnih etalona drugih država;
- 4) slobodnu trgovinu i spreči nepotrebne prepreke u trgovini;
- 5) podršku i razvoj odgovarajuće metrološke infrastrukture koja obezbeđuje sledivost mernih rezultata;
- 6) usmeravanje i finansiranje metroloških istraživačkih i razvojnih aktivnosti;
- 7) brzo, tačno i lako razumljivo saopštavanje i prenošenje informacija o metrološkim pitanjima.

Primena

Član 3.

Odredbe ovog zakona kojima se uređuje zakonska kontrola merila, primenjuju se na merila koja se upotrebljavaju za merenja u oblasti zaštite zdravlja i opšte bezbednosti, zaštite životne sredine, kontrole i bezbednosti saobraćaja, kao i u prometu roba i usluga.

Odredbe ovog zakona kojima se uređuju uslovi za stavljanje merila na tržište, odnosno njegovo isporučivanje na tržište, kao i upotrebu primenjuju se jednako na sva merila bez obzira na njihovo poreklo.

Odredbe ovog zakona primenjuju se i na oblast odbrane, osim planiranja, organizovanja, sprovođenja i nadzora metrološke delatnosti koja se obavlja za specifične potrebe odbrane, što uređuje ministar nadležan za poslove odbrane.

Dostupnost rezultata merenja

Član 4.

Rezultati merenja koja se vrše, na zahtev ili za potrebe državnih organa, u javnom interesu, naročito u oblasti zaštite zdravlja i opšte bezbednosti, kao i zaštite životne sredine dostupni su pravnim i fizičkim licima u skladu sa propisima kojima se uređuje dostupnost informacija od javnog značaja.

Značenje pojmova

Član 5.

Pojedini pojmovi u smislu ovog zakona imaju sledeće značenje:

- 1) *zakonske merne jedinice* su merne jedinice čija je primena obavezna u Republici Srbiji;
- 2) *etalon* predstavlja realizaciju definicije date veličine sa navedenom vrednošću veličine i pridruženom mernom nesigurnošću, tako da služi kao referenca;
- 3) *međunarodni etalon* je etalon priznat od potpisnika međunarodnog sporazuma;
- 4) *nacionalni etalon* je etalon Republike Srbije koji je odlukom organa državne uprave nadležnog za poslove metrologije priznat kao osnova za dodeljivanje vrednosti veličine drugim etalonima određene veličine;

5) *referentni materijal* je materijal dovoljno homogen i stabilan u odnosu na određena svojstva, koji je ustanovljen da odgovara predviđenoj upotrebi u merenju ili ispitivanju nazivnih svojstava;

6) *sertifikovani referentni materijal* je referentni materijal praćen sertifikatom koji obezbeđuje jednu ili više određenih vrednosti osobina sa pridruženim mernim nesigurnostima i dokazom o sledivosti korišćenjem validnih postupaka;

7) *sledivost* je osobina rezultata merenja pomoću koje se taj rezultat dovodi u vezu sa navedenom referencom posredstvom neprekidnog lanca etaloniranja od kojih svako doprinosi utvrđenoj mernoj nesigurnosti;

8) *etaloniranje* je postupak kojim se, pod određenim uslovima, u prvom koraku uspostavlja odnos između vrednosti veličina sa mernim nesigurnostima koje ostvaruju etaloni, i odgovarajućih pokazivanja sa pridruženim mernim nesigurnostima, a u drugom koraku, te se informacije koriste za uspostavljanje odnosa za dobijanje rezultata merenja iz pokazivanja;

9) *merilo* je uređaj koji se koristi za merenja, sam ili u sklopu sa jednim ili više dopunskih uređaja;

10) *zakonska metrološka kontrola* su aktivnosti zakonske metrologije koje obuhvataju: zakonsku kontrolu merila, metrološki nadzor i metrološku ekspertizu;

11) *zakonska kontrola merila* obuhvata sve zakonske aktivnosti kojima podležu merila kao što su ocenjivanje usaglašenosti, odobrenje tipa, overavanje merila i drugo;

12) *metrološki nadzor* je postupak zakonske metrološke kontrole kojim se proverava ispunjenost propisanih zahteva;

13) *metrološka ekspertiza* obuhvata službeni pregled merila koji služi kao dokaz pri donošenju odluka u postupcima pred sudom ili drugim organima;

14) *ocenjivanje usaglašenosti* merila je svaka aktivnost kojom se utvrđuje da li je pojedinačno merilo, partija merila ili proizvedena serija merila usaglašena sa svim propisanim zahtevima koji se primenjuju na taj tip merila;

15) *normativni dokument* je dokument Međunarodne organizacije za zakonsku metrologiju (International Organization of Legal Metrology) kojim se potvrđuje pretpostavka o usaglašenosti sa propisanim bitnim zahtevima, a koji je objavljen u Službenom glasniku Evropske Unije;

16) *ispitivanje tipa* je postupak ocenjivanja usaglašenosti jednog ili više uzoraka određenog tipa merila čiji je rezultat izveštaj i/ili sertifikat o ispitivanju;

17) *odobrenje tipa* je odluka kojom se potvrđuje da je određeni tip merila usaglašen sa odgovarajućim propisanim zahtevima, a koja se donosi nakon prethodno sprovedenog postupka ispitivanja tipa merila, i na osnovu koje se izdaje uverenje o odobrenju tipa merila;

18) *overavanje merila* podrazumeva pregled čiji je rezultat označavanje (žigosanje) merila, odnosno izdavanje uverenja o overavanju merila;

19) *isprava o usaglašenosti* je sertifikat ili drugi dokument kojim se potvrđuje usaglašenost merila sa propisanim zahtevima;

20) *prethodno upakovani proizvodi* su proizvodi koji su upakovani bez prisustva kupca, pri čemu se količina tih proizvoda ne može promeniti bez promene pakovanja, odnosno bez otvaranja pakovanja pri čemu nastaje vidno oštećenje;

21) *distribucija vremena* je prenos zakonskog vremena od nacionalnog etalona vremena i frekvencije Republike Srbije do korisnika na teritoriji Republike Srbije;

22) *stavljanje na raspolaganje merila, prethodno upakovanih proizvoda i mernih boca* je svaka isporuka ovih proizvoda radi distribucije, potrošnje ili upotrebe, sa ili bez naknade;

23) *stavljanje na tržište* je prva isporuka merila, prethodno upakovanih proizvoda i mernih boca na tržište Republike Srbije;

24) *popravka merila* je skup tehnoloških postupaka kojima se merilo ili njegovi sklopovi, podsklopovi i sastavni delovi, uključujući mehanička oštećenja i softver dovode iz stanja u otkazu u ispravno stanje tako da mogu obavljati zahtevanu tehničku funkciju;

25) *prepravka merila* je aktivnost kojom se menjaju neke tehničke ili metrološke karakteristike kojima se ugrožava usaglašenost merila sa propisanim zahtevima, nakon čega se mora sprovesti delimično ili ponovno ispitivanje tipa merila, odnosno ocenjivanje usaglašenosti merila.

Drugi pojmovi koji se upotrebljavaju u ovom zakonu, a nisu definisani u stavu 1. ovog člana, imaju značenje definisano zakonima kojima se uređuju tehnički zahtevi za proizvode, standardizacija i opšta bezbednost proizvoda.

II. ORGANIZACIJA POSLOVA METROLOGIJE

Obavljanje poslova metrologije

Član 6.

Poslove metrologije, u smislu ovog zakona, u Republici Srbiji obavljaju:

- 1) ministarstvo nadležno za poslove metrologije (u daljem tekstu: Ministarstvo);
- 2) organ uprave nadležan za poslove metrologije, odnosno Direkcija za mere i dragocene metale (u daljem tekstu: Direkcija);
- 3) privredni subjekti i druga pravna lica koja su ovlašćena za obavljanje poslova overavanja merila (u daljem tekstu: ovlašćena tela);
- 4) privredni subjekti i druga pravna lica imenovana za obavljanje poslova ocenjivanja usaglašenosti merila sa propisanim zahtevima (u daljem tekstu: imenovana tela);
- 5) imenovani nosioci nacionalnih etalona.

Direkcija

Član 7.

Direkcija ima svojstvo pravnog lica, sa pravima i dužnostima utvrđenim zakonom.

Sedište Direkcije je u Beogradu.

Direkcija ima svoje organizacione delove sa sedištem u Beogradu, Kruševcu, Nišu, Novom Sadu, Zrenjaninu i Subotici.

Član 8.

Direkcija obavlja sledeće poslove:

- 1) stara se o sistemu zakonskih mernih jedinica u Republici Srbiji;
- 2) razvija, ostvaruje, proglašava, čuva, održava, usavršava etalone Republike Srbije;
- 3) usklađuje i nadzire rad imenovanih nosilaca nacionalnih etalona;
- 4) obezbeđuje metrološku sledivost;
- 5) istraživanje i razvoj u oblasti metrologije;
- 6) sprovodi ispitivanje prethodno upakovanih proizvoda, radi provere ispunjenosti metroloških zahteva;
- 7) predstavlja Republiku Srbiju u međunarodnim i regionalnim metrološkim organizacijama, obezbeđuje izvršavanje obaveza koje proizlaze iz članstva u tim organizacijama, i uspostavlja saradnju u oblasti metrologije;
- 8) vrši metrološki nadzor;
- 9) ovlašćivanja privrednih subjekata i drugih pravnih lica za obavljanje poslova overavanja merila;
- 10) nadzire rad ovlašćenih tela;
- 11) ocenjivanja usaglašenosti merila;
- 12) odlučuje u upravnim postupcima iz oblasti metrologije;
- 13) obavlja poslove metrološke ekspertize;
- 14) priprema strategiju i propise iz oblasti metrologije;
- 15) vodi registar merila koja podležu zakonskoj kontroli i druge propisane evidencije;
- 16) obezbeđuje metrološke informacije i izdaje službeno glasilo;
- 17) distribucije vremena;
- 18) pruža stručnu pomoć i vrši obuke za obavljanje poslova u oblasti metrologije;
- 19) bavi se izdavačkom delatnošću;
- 20) obavlja i druge poslove iz oblasti metrologije u skladu sa zakonom.

Osim poslova iz stava 1. tač. 1) do 19) ovog člana Direkcija obavlja i poslove overavanja merila za čije overavanje nije propisano da ih obavljaju ovlašćena tela, odnosno za čije overavanje nema ovlašćenih tela.

Ovlašćena tela

Član 9.

Privredni subjekti i druga pravna lica mogu obavljati poslove overavanja merila ako ispunjavaju uslove, a naročito u pogledu:

- 1) registracije u odgovarajućem registru;
- 2) posedovanja sertifikata o akreditaciji;
- 3) stečenog obrazovanja, odnosno stručne osposobljenosti zaposlenih i drugih angažovanih lica u odgovarajućoj oblasti za koju se privredni subjekt i drugo pravno lice ovlašćuje, što se dokazuje položenim stručnim ispitom;
- 4) prostorija i opreme za rad;
- 5) nezavisnosti i nepristrasnosti u odnosu na lica povezana sa merilom koje je predmet overavanja;
- 6) vođenja evidencije o zahtevima za overavanje merila, planiranim i izvršenim pregledima i žigovanjima merila, kao i njenog dostavljanja Direkciji;
- 7) načina čuvanja, evidentiranja i razduživanja državnih žigova;
- 8) postupanja po prigovorima i žalbama na rad i donete odluke;
- 9) poverljivosti, odnosno čuvanja poslovne tajne;
- 10) osiguranja od odgovornosti za štetu prčinjenu trećim licima u vezi sa poslovima overavanja merila.

Ministar nadležan za poslove metrologije (u daljem tekstu: Ministar) bliže propisuje uslove koje privredni subjekt treba da ispunjava u pogledu prostorija, opreme i zaposlenih i drugih angažovanih lica za obavljanje poslova overavanja merila, kao i način ispunjavanja uslova iz stava 1. ovog člana.

Ministar propisuje program polaganja stručnog ispita iz stava 1. tačka 3) ovog člana, kao i uslove i način polaganja tog ispita.

Član 10.

Direkcija rešenjem utvrđuje ispunjenost uslova za obavljanje poslova overavanja merila iz člana 9. ovog zakona.

Pri donošenju rešenja iz stava 1. ovog člana smatraće se da privredni subjekt, odnosno drugo pravno lice ispunjava uslove u pogledu kompetentnosti, poverljivosti, nezavisnosti i nepristrasnosti zaposlenih i angažovanih lica, kao i uslove u pogledu prostorija i opreme za rad ako je obim poslova pregleda i ispitivanja merila u celosti pokriven obimom poslova sadržanih u aktu o akreditaciji, koji je to pravno lice pribavilo u postupku akreditacije.

Zahtev za utvrđivanje ispunjenosti uslova iz stava 1. ovog člana podnosi privredni subjekt i drugo pravno lice Direkciji.

Rešenje iz stava 1. ovog člana izdaje se na period od tri godine.

Protiv rešenja iz stava 1. ovog člana može se izjaviti žalba Ministarstvu, u roku od 15 dana od dana dostavljanja rešenja.

Direkcija će ukinuti ovlašćenje za obavljanje poslova overavanja merila ukoliko ovlašćeno telo prestane da ispunjava propisane uslove, kao i ukoliko ne obavlja poslove overavanja merila u skladu sa ovim zakonom i drugim propisima u oblasti metrologije.

Ovlašćeno telo podnosi zahtev za obnavljanje rešenja iz stava 1. ovog člana najkasnije tri meseca pre isteka perioda na koji je rešenje izdato.

Ako Direkcija ne odluči po podnetom zahtevu u roku od 60 dana od dana podnošenja zahteva iz stava 7. ovog člana, a najkasnije do dana isteka perioda na koji je rešenje izdato, ovlašćeno telo može da nastavi da obavlja poslove overavanja merila na osnovu postojećeg rešenja.

Na pitanja koja ovim zakonom nisu posebno uređena, a odnose se na postupak donošenja rešenja o ovlašćivanju, obnavljanju ovlašćivanja, odnosno ukidanju ovlašćenja primenjuju se odredbe zakona kojim se uređuje opšti upravni postupak.

Troškove overavanja merila koje sprovodi ovlašćeno telo snosi podnosilac zahteva za overavanje merila u visini koja je određena cenovnikom, koji utvrđuje ovlašćeno telo uz saglasnost Ministarstva, a na osnovu kriterijuma koje bliže uređuje Ministar.

Cenovnik iz stava 10. ovog člana ovlašćeno telo dužno je da dostavi Ministarstvu, radi dobijanja saglasnosti, u roku od mesec dana od dana dobijanja rešenja o ovlašćivanju.

Svaku izmenu cenovnika iz stava 10. ovog člana ovlašćeno telo dužno je da dostavi Ministarstvu, radi dobijanja saglasnosti.

Poslove overavanja merila ovlašćeno telo obavlja kao poverene poslove.

III. OBAVEZE OVLAŠĆENOG TELA

Član 11.

Ovlašćeno telo dužno je da:

- 1) obavlja poslove overavanja merila u skladu sa propisima i rešenjem o ovlašćivanju;
- 2) odmah obavesti Direkciju o svim promenama koje bi mogle uticati na ispunjenost propisanih uslova, kao i o svim promenama podataka o ovlašćenom telu;
- 3) vodi i redovno dostavlja Direkciji evidencije o overenim merilima, kao i o merilima čije je overavanje odbijeno;
- 4) u propisanim rokovima i na propisan način Direkciji dostavlja podatke za upis overenog merila u registar merila koja podležu zakonskoj kontroli;
- 5) prestane sa obavljanjem poslova overavanja merila u periodu suspenzije akta o akreditaciji.

Član 12.

Evidencija iz člana 11. stav 1. tačka 3) ovog zakona naročito sadrži podatke o:

- 1) imenu i adresi, odnosno poslovnom imenu i sedištu podnosioca zahteva za overavanje merila;
- 2) vlasniku, odnosno korisniku merila i njegovoj adresi;
- 3) nazivu, tipu, serijskom broju, kao i specifičnostima merila;
- 4) datumu planiranog pregleda;
- 5) datumu izvršenog pregleda i overavanja merila;
- 6) postavljenim žigovima, odnosno izdatim uverenjima o overavanju merila;
- 7) izdatim rešenjima o odbijanju overavanja merila.

Ovlašćeno telo dužno je da evidenciju iz stava 1. ovog člana čuva u periodu važenja žiga, a najmanje tri godine.

Na zahtev Direkcije, ovlašćeno telo dužno je da Direkciji dostavi evidenciju iz stava 1. ovog člana, kao i druge podatke.

Ministar bliže propisuje sadržinu i obrazac evidencije iz stava 1. ovog člana kao i način vođenja te evidencije.

Član 13.

Direkcija će ukinuti rešenje o ovlašćivanju ako se na osnovu obaveštenja iz člana 11. tačka 2) ovog zakona utvrdi da je ovlašćeno telo prestalo da ispunjava propisane uslove.

Direkcija će u celosti ili delimično ukinuti rešenje o ovlašćivanju i ako ovlašćeno telo u celosti ili delimično:

- 1) ne ispunjava propisane uslove utvrđene na osnovu zapisnika metrološkog inspektora;
- 2) poslove overavanja merila ne obavlja na propisan način, u skladu sa ovim zakonom;
- 3) pokazuje nedostatke iz člana 52. stav 3. ovog zakona u obavljanju poslova za koje je ovlašćeno;
- 4) dostavi obaveštenje Direkciji da prestaje da obavlja poslove overavanja merila, pre isteka perioda na koji je izdato rešenje o ovlašćivanju.

Pored razloga iz stava 2. ovog člana Direkcija će ukinuti, odnosno izmeniti rešenje o ovlašćivanju ukoliko je ovlašćenom telu izmenjen obim akreditacije.

Ovlašćeno telo koje dostavi obaveštenje iz stava 2. tačka 4) ovog člana dužno je da poslove overavanja merila obavlja do donošenja rešenja o ukidanju rešenja o ovlašćivanju.

Ovlašćeno telo kome je ukinuto rešenje iz razloga iz stava 2. tač. 1) i 3) ovog člana, ne može podneti novi zahtev za ovlašćivanje u roku od jedne godine od dana donošenja rešenja o ukidanju rešenja o ovlašćivanju, odnosno iz razloga iz stava 2. tačka 2) ovog člana u roku od tri godine od dana donošenja rešenja o ukidanju rešenja o ovlašćivanju.

Vođenje Registra ovlašćenih tela

Član 14.

Ministarstvo kao javnu knjigu vodi registar ovlašćenih tela za overavanje merila.

Direkcija će odmah obavestiti Ministarstvo o svim promenama podataka o ovlašćenom telu, a u vezi sa obavezom ovlašćenog tela iz člana 11. tačka 2) ovog zakona.

Način ovlašćivanja, vođenje registra ovlašćenih tela, kao i druga pitanja vezana za rad ovlašćenih tela bliže uređuje Ministar.

IV. METROLOŠKI SAVET

Član 15.

Radi davanja stručnih mišljenja i učestvovanja u realizaciji projektnih zadataka iz oblasti metrologije Vlada osniva Metrološki savet kao stručno savetodavno telo.

Metrološki savet:

1) daje stručna mišljenja u pogledu razvoja metrološkog sistema Republike Srbije;

2) predlaže naučne i obrazovne aktivnosti u oblasti metrologije;

3) predlaže prioritete u naučnim istraživačko-razvojnim projektima u oblasti metrologije.

Metrološki savet na zahtev Direkcije daje stručna obrazloženja, odnosno mišljenja povodom objavljenih metroloških informacija koje su od javnog interesa.

U Metrološki savet imenuju se istaknuti stručnjaci iz oblasti metrologije, predstavnici ministarstava i predstavnici zainteresovanih strana.

Metrološki savet ima predsednika i najmanje šest članova.

Metrološki savet donosi poslovnik o radu.

Stručne i administrativne poslove za potrebe Metrološkog saveta vrši Direkcija.

V. ZAKONSKE MERNE JEDINICE

Član 16.

Zakonske merne jedinice koje se upotrebljavaju u Republici Srbiji su:

1) jedinice Međunarodnog sistema jedinica (Systeme International d'Units, SI);

2) jedinice koje nisu obuhvaćene Međunarodnim sistemom jedinica, a koje se mogu koristiti u skladu sa ovim zakonom.

Zakonske merne jedinice iz stava 1. ovog člana, njihove nazive, oznake kao i način njihove upotrebe bliže uređuje Vlada.

VI. ETALONI

Etaloni Republike Srbije

Član 17.

Etalon Republike Srbije je etalon koji je odlukom o proglašenju priznat kao osnova za dodeljivanje vrednosti veličine drugim etalonima iste veličine i pomoću koga se najtačnije ostvaruje određena SI jedinica u Republici Srbiji (u daljem tekstu: nacionalni etalon).

Odluku iz stava 1. ovog člana donosi direktor Direkcije.

Direkcija razvija, ostvaruje, proglašava, čuva, održava i usavršava nacionalne etalone i obezbeđuje njihovu sledivost do međunarodnog nivoa.

Nacionalni etaloni moraju biti sledivi do odgovarajuće reference, odnosno međunarodnih etalona ili nacionalnih etalona drugih država sa odgovarajućim metrološkim karakteristikama.

Ministar bliže propisuje uslove i način utvrđivanja ispunjenosti uslova za priznavanje nacionalnih etalona za pojedine veličine iz stava 1. ovog člana, način provere ispunjavanja tih uslova, sadržaj odluke o proglašenju nacionalnog etalona, kao i uslove i način ukidanja odluke o proglašenju nacionalnog etalona.

VII. IMENOVANI NOSIOCI NACIONALNIH ETALONA

Član 18.

Direktor Direkcije može odluku iz člana 17. stav 1. ovog zakona doneti i za etalon koji se čuva, održava i čije se metrološke karakteristike unapređuju od strane drugog organa državne uprave, odnosno drugog pravnog lica.

Odlukom iz stava 1. ovog člana direktor Direkcije imenuje za nosioca nacionalnog etalona određene SI jedinice drugi organ državne uprave, odnosno drugo pravno lice.

Organ državne uprave, odnosno drugo pravno lice, imenuje se za nosioca nacionalnog etalona ako ispunjava propisane uslove, a naročito u pogledu:

- 1) stručne osposobljenosti zaposlenih i drugih angažovanih lica;
- 2) prostorija i opreme za rad;
- 3) obezbeđenja sledivosti do međunarodnog etalona ili nacionalnih etalona drugih država;
- 4) sistema menadžmenta kvalitetom.

Ministar bliže propisuje način i uslove za priznavanje nacionalnih etalona za pojedine veličine iz stava 1. ovog člana, uslove i način za imenovanje nosioca nacionalnog etalona, uslove i način korišćenja nacionalnog etalona, sadržaj odluke o proglašenju nacionalnog etalona i imenovanju nosioca nacionalnog etalona, uslove i način ukidanja odluke o proglašenju nacionalnog etalona i imenovanju nosioca nacionalnog etalona.

VIII. ZAKONSKA KONTROLA MERILA

Član 19.

Zakonska kontrola merila koristi se u funkciji:

- 1) prometa roba i usluga;
- 2) zaštite zdravlja ljudi i životinja i opšte bezbednosti;
- 3) zaštite životne sredine i prirodnih resursa;
- 4) kontrole i bezbednosti saobraćaja;
- 5) provere prethodno upakovanih proizvoda i boca kao mernih posuda.

Ministar bliže propisuje vrste merila iz stava 1. ovog člana za koje je propisano sprovođenje postupka ocenjivanja usaglašenosti, odobrenja tipa merila, odnosno overavanje merila, vremenske intervale periodičnog overavanja tih merila, vrste merila čije overavanje obavlja Direkcija, vrste merila čije overavanje obavljaju ovlašćena tela.

IX. STAVLJANJE MERILA NA TRŽIŠTE

Član 20.

Merilo se stavlja na tržište ako je usaglašeno sa propisanim zahtevima, ako je njegova usaglašenost ocenjena prema propisanom postupku, ako je označeno u skladu sa propisima i ako ga prate propisane isprave o usaglašenosti i druga propisana dokumentacija.

Ministar za pojedina merila bliže propisuje zahteve, postupke ocenjivanja usaglašenosti ili kombinaciju postupaka ocenjivanja usaglašenosti, označavanje, isprave o usaglašenosti i dokumentaciju iz stava 1. ovog člana.

Propis iz stava 2. ovog člana može se pozvati na srpski standard u skladu sa zakonom kojim se uređuju tehnički zahtevi za proizvode i ocenjivanje usaglašenosti, kao i na normativni dokument.

Ministar sastavlja spisak standarda, odnosno normativnih dokumenata iz stava 2. ovog člana koji se objavljuju u "Službenom glasniku Republike Srbije".

Imenovana tela

Član 21.

Ako je propisom iz člana 20. stav 2. ovog zakona utvrđeno da ocenjivanje usaglašenosti sprovodi imenovano telo, tim aktom se utvrđuju i uslovi koje to telo mora da ispuni.

Na način utvrđivanja ispunjenosti uslova za imenovanja, način imenovanja i rada imenovanog tela, vođenje registra imenovanih tela za ocenjivanje usaglašenosti merila, prijavljivanje imenovanih tela za ocenjivanje usaglašenosti merila odgovarajućoj međunarodnoj organizaciji, kao i na uslove i način

oduzimanja imenovanja, nadzor nad radom imenovanih tela, kao i druge poslove u vezi sa imenovanjem, primenjuju se odredbe zakona kojim se uređuju tehnički zahtevi za proizvode.

Odobrenje tipa merila

Član 22.

Ako se u propisanom postupku odobrenja tipa utvrdi da određeni tip merila ispunjava propisane zahteve Direkcija izdaje uverenje o odobrenju tipa merila.

Ako se nakon sprovedenog postupka odobrenja tipa merila utvrdi da taj tip merila nije usklađen sa propisanim zahtevima rešenjem se odbija izdavanje uverenja o odobrenju tipa merila.

Uverenje o odobrenju tipa merila se izdaje na zahtev domaćeg proizvođača, ovlašćenog uvoznika, odnosno ovlašćenog distributera stranog proizvođača merila.

Uverenje iz stava 1. ovog člana objavljuje se u službenom glasilu Direkcije, kao i obaveštenje o povlačenju uverenja.

Ako se naknadno utvrdi da merilo ne ispunjava propisane zahteve Direkcija će ukinuti uverenje o odobrenju tipa merila.

Na akte iz st. 1, 2. i 5. ovog člana može se izjaviti žalba Ministarstvu u roku od 15 dana od dana dostavljanja tih akata.

Na postupak odobrenja tipa merila primenjuju se odredbe zakona kojim se uređuje opšti upravni postupak, ako ovim zakonom nije drugačije uređeno.

Ministar bliže uređuje uslove i način odobrenja tipa merila, tehničku dokumentaciju koju je potrebno priložiti, broj merila istog tipa koji treba dostaviti, sadržaj i način čuvanja izveštaja o sprovedenim ispitivanjima, način označavanja odobrenog tipa merila, način čuvanja tehničke dokumentacije i ispitanih merila, kao i uslove i način izmene i dopune, odnosno povlačenja izdatog uverenja o odobrenju tipa merila.

Overavanje merila

Član 23.

Overavanje merila vrši ovlašćeno telo, odnosno Direkcija nakon sprovedenog postupka pregleda merila čime se potvrđuje da je merilo u skladu sa odobrenim tipom merila, odnosno da ispunjava propisane metrološke zahteve.

Ukoliko ovlašćeno telo, odnosno Direkcija utvrdi da određeno merilo nije u skladu sa odobrenim tipom merila, odnosno da ne ispunjava propisane metrološke zahteve, donosi rešenje kojim odbija overavanje merila.

Protiv rešenja iz stava 2. ovog člana može se izjaviti žalba Ministarstvu, u roku od 15 dana od dana dostavljanja rešenja.

Overavanje merila može biti prvo, periodično ili vanredno.

Ovlašćeno telo, odnosno Direkcija dužno je da, na zahtev vlasnika, odnosno korisnika merila, izda uverenje o overavanju merila i kada je to merilo žigosano.

Na pitanja koja ovim zakonom nisu posebno uređena, a odnose se na postupak overavanja merila, izdavanja uverenja o overavanju merila, primenjuju se odredbe zakona kojim se uređuje opšti upravni postupak.

Ministar bliže propisuje način i uslove overavanje merila, dokumentaciju u postupku overavanja, kao i način, uslove i rokove čuvanja potrebne dokumentacije.

Prvo overavanje merila

Član 24.

Prvom overavanju podležu nova merila za koja je prethodno sproveden postupak ispitivanja tipa, odnosno izdato uverenje o odobrenju tipa.

Prvom overavanju podležu i nova merila za koja nije izdato uverenje o odobrenju tipa u skladu sa propisom iz člana 19. stav 2. ovog zakona.

Merilo na prvo overavanje podnosi domaći proizvođač, ovlašćeni uvoznik, odnosno ovlašćeni distributer.

X. MERILA U UPOTREBI

Član 25.

Merila se upotrebljavaju u skladu sa njihovom namenom i moraju ispunjavati propisane zahteve.

Rezultati merenja dobijeni upotrebom merila iz stava 1. ovog člana moraju biti sledivi do nacionalnih etalona ili do nacionalnih etalona drugih država.

Ministar propisuje zahteve za merila, natpise i oznake na merilima, način utvrđivanja ispunjenosti tih zahteva, karakteristike opreme za utvrđivanje ispunjenosti zahteva, sadržinu obrasca za rezultate ispitivanja, odnosno merenja, kao i metode merenja.

Obaveze vlasnika, odnosno korisnika merila

Član 26.

Vlasnici, odnosno korisnici merila dužni su da:

1) postavljaju i koriste merila na način kojim se obezbeđuje propisana tačnost merenja i u tom smislu odgovorni su za tehničku ispravnost merila i tačnost mernih rezultata;

2) održavaju merila u tehničkom stanju koje obezbeđuje tačnost merenja;

3) podnose na overavanje merila u skladu sa ovim zakonom i propisima donetim na osnovu ovog zakona;

4) vode evidenciju o merilima koja sadrži naročito podatke o početku upotrebe merila, kao i o održavanju i overavanju merila u upotrebi, u skladu sa propisima.

Lica iz stava 1. ovog člana dužna su da merilo koje više ne upotrebljavaju na vidnom mestu označe oznakom: "merilo nije u upotrebi".

Periodično overavanje merila

Član 27.

Periodičnom overavanju podležu merila koja su u upotrebi.

Periodično overavanje merila sprovodi se periodično, u propisanim vremenskim intervalima za određenu vrstu merila.

Merilo na periodično overavanje podnosi vlasnik, odnosno korisnik merila.

Za periodično overavanje brojila električne energije, vodomera, gasomera i merila koja koriguju zapreminu tečnosti odnosno gasa, korektora i merila toplotne energije odgovorna su lica koja prodaju vodu, odnosno lica odgovorna za merenje električne i toplotne energije i prirodnog gasa, u skladu sa propisima kojima se uređuju ove oblasti.

Vanredno overavanje merila

Član 28.

Vanrednom overavanju podležu merila na kojima je zbog kvara, odnosno drugih tehničkih nedostataka, u roku važenja državnog žiga, izvršena popravka, kao i merila za koja periodično overavanje nije izvršeno u propisanom roku.

Lice koje je izvršilo popravku merila iz stava 1. ovog člana dužno je da podnese merilo na vanredno overavanje.

Označavanje pri overavanju merila

Član 29.

Pri overavanju merila u Republici Srbiji merila se označavaju državnim žigovima.

Ministar propisuje vrstu, oblik i način stavljanja državnih žigova, koji se upotrebljavaju pri overavanju merila, rok njihovog važenja, kao i bliži oblik i sadržaj uverenja o overavanju merila i uverenja o odobrenju tipa merila.

Prestanak važenja žiga, odnosno uverenja o overavanju merila

Član 30.

Žig na merilu, odnosno uverenje o overavanju merila prestaje da važi, ako je:

- 1) istekao rok na koji je merilo overeno;
  - 2) na merilu izvršena prepravka, odnosno popravka koja može uticati na njegove metrološke karakteristike;
  - 3) merilo oštećeno na takav način da je moglo izgubiti neko svojstvo bitno za overavanje;
  - 4) žig uništen, uklonjen, promenjen ili na bilo koji drugi način oštećen;
  - 5) merilo promenom mesta ugradnje izgubilo svoje metrološke karakteristike.
- Merilo čiji je žig odnosno uverenje o overavanju merila prestao da važi ne sme se upotrebljavati.

Etaloni i referentni materijali

Član 31.

Za overavanje merila upotrebljavaju se etaloni, odnosno referentni materijali za koje je obezbeđena metrološka sledivost na odgovarajući način.

Vanredni pregled merila u upotrebi

Član 32.

U slučaju sumnje u ispravnost merila, zainteresovano lice može tražiti od Direkcije vanredni pregled merila i izdavanje izveštaja o pregledu.

Troškove vanrednog pregleda merila snosi podnosilac zahteva, ako overeno merilo sa važećim žigom zadovoljava propisane metrološke zahteve.

Troškove vanrednog pregleda merila snosi lice koje je odgovorno za redovno overavanje merila, ako merilo ne zadovoljava propisane metrološke zahteve.

Ministar propisuje način vanrednog pregleda merila, sadržaj i rok čuvanja izveštaja o pregledu.

XI. METROLOŠKA EKSPERTIZA

Član 33.

Metrološku ekspertizu sprovodi Direkcija, nakon čega izdaje izveštaj o izvršenom pregledu.

Troškove metrološke ekspertize snosi podnosilac zahteva.

Ministar bliže propisuje sadržaj i postupak sprovođenja metrološke ekspertize.

XII. PRETHODNO UPAKOVANI PROIZVODI

Član 34.

Prethodno upakovani proizvodi mogu se staviti na tržište ili skladištiti sa namerom stavljanja na tržište samo ako ispunjavaju propisane metrološke zahteve.

Prethodno upakovanim proizvodima u smislu ovog zakona ne smatraju se besplatni uzorci koji se kao prethodno upakovani proizvodi koriste u marketingu i pružanju usluga.

Paker, ovlašćeni zastupnik pakera, odnosno uvoznik prethodno upakovanih proizvoda dužan je da obezbedi sprovođenje propisanog postupka utvrđivanja ispunjenosti propisanih metroloških zahteva, kao i dokumentaciju kojom se potvrđuje da prethodno upakovani proizvodi ispunjavaju propisane zahteve i njeno stavljanje na raspolaganje nadležnom organu.

Ministar bliže propisuje način i postupak ispitivanja prethodno upakovanih proizvoda radi provere ispunjenosti metroloških zahteva, zahteve za opremu koja se koristi prilikom merenja stvarne količine prethodno upakovanih proizvoda, metrološke zahteve koje moraju da ispune količine prethodno upakovanih proizvoda, način označavanja količina i dozvoljena odstupanja stvarnih količina od označenih nazivnih količina.

Znak usaglašenosti količine prethodno upakovanog proizvoda sa metrološkim zahtevima

Član 35.

Paker, odnosno ovlašćeni zastupnik pakera, odnosno uvoznik može da stavi znak usaglašenosti količine prethodno upakovanog proizvoda sa metrološkim zahtevima samo nakon sprovedenog propisanog postupka utvrđivanja ispunjenosti tih zahteva.

Paker, ovlašćeni zastupnik pakera, odnosno uvoznik prethodno upakovanih proizvoda koji su označeni znakom usaglašenosti mora dostaviti Direkciji pismeno obaveštenje o takvim proizvodima.

Direkcija na osnovu obaveštenja iz stava 2. ovog člana odobrava upotrebu znaka usaglašenosti količine prethodno upakovanog proizvoda sa metrološkim zahtevima i vodi evidenciju o tome.

Obavezu iz stava 2. ovog člana imaju i pakeri koji imaju nameru da znakom usaglašenosti označe prethodno upakovani proizvod, odnosno svi oni koji koriste znak usaglašenosti količine prethodno upakovanog proizvoda sa metrološkim zahtevima.

Paker, ovlašćeni zastupnik pakera, odnosno uvoznik prethodno upakovanog proizvoda koji je označen znakom usaglašenosti količine prethodno upakovanog proizvoda sa metrološkim zahtevima je u obavezi da osigura ispunjenost posebnih zahteva propisanih za količinu, označavanje, dokumentovanje usaglašenosti količine prethodno upakovanih proizvoda sa metrološkim zahtevima, kao i zahteva za opremu koja se koristi u proizvodnji i internoj kontroli količine prethodno upakovanih proizvoda.

Ministar propisuje veličinu i oblik znaka usaglašenosti količine prethodno upakovanog proizvoda, način postavljanja tog znaka, propisani postupak utvrđivanja ispunjenosti metroloških zahteva, kao i način i uslove dokumentovanja usaglašenosti količine prethodno upakovanog proizvoda sa metrološkim zahtevima.

Vanredno ispitivanje usaglašenosti prethodno upakovanih proizvoda sa metrološkim zahtevima

Član 36.

Vanredno ispitivanje prethodno upakovanih proizvoda radi provere usaglašenosti sa propisanim metrološkim zahtevima i odredbama ovog zakona sprovodi Direkcija na zahtev nadležnog organa, fizičkog ili pravnog lica.

Merne boce

Član 37.

Merne boce su boce koje imaju takva metrološka svojstva da njihov sadržaj može biti izmeren sa dovoljnom tačnošću kada su napunjene do određenog nivoa ili do određenog procenta ukupne zapremine.

Merne boce mogu se staviti na tržište ili skladištiti sa namerom stavljanja na tržište samo kada ispunjavaju propisane metrološke zahteve, kada imaju propisane natpise i kada su označene znakom proizvođača i znakom usaglašenosti.

Znak proizvođača kojim se na jasan i nedvosmislen način proizvođač identifikuje odobrava Direkcija na zahtev proizvođača.

Direkcija, u skladu sa pravilima potvrđenih međunarodnih sporazuma čiji je potpisnik Republika Srbija, prijavljuje nadležnim organima iz tih sporazuma znak proizvođača koji je odobrila.

Merne boce koje su namenjene za stavljanje na tržište podležu statističkim proverama ispunjenosti propisanih metroloških zahteva koje se vrše uzorkovanjem.

Ministar bliže propisuje zahteve za merne boce, dopuštena odstupanja zapremine, način i uslove odobravanja znaka proizvođača, veličinu i oblik znaka usaglašenosti, kao i natpise i oznake na bocama kao mernim posudama.

XIII. VAŽENJE INOSTRANIH ZNAKOVA I DOKUMENATA

Član 38.

U Republici Srbiji važe isprave i znaci usaglašenosti merila, kao i uverenja o odobrenju tipa merila, uverenja o prvom overavanju merila i žigovi, izdati u inostranstvu, ako su izdati u skladu sa zaključenim međunarodnim ugovorom čiji je potpisnik Republika Srbija.

Pored isprava i znakova usaglašenosti merila iz stava 1. ovog člana, u Republici Srbiji Direkcija, odnosno imenovano telo mogu prihvatiti i rezultat ispitivanja merila koja su sprovedena od strane inostranih tela za ocenjivanje usaglašenosti ako obezbeđuju ispunjenost zahteva i postupaka koji su u Republici Srbiji propisani za ta merila.

XIV. FINANSIRANJE I TAKSE

Izvori finansiranja

Član 39.

Direkcija se finansira iz:

- 1) budžeta Republike Srbije i
- 2) drugih izvora, u skladu sa zakonom.

Takse

Član 40.

Za sprovođenje overavanja merila, metroloških ekspertiza, ispitivanja tipa merila, ispitivanja prethodno upakovanih proizvoda i mernih boca radi provere ispunjenosti metroloških zahteva i drugih poslova koje sprovodi Direkcija u skladu sa ovim zakonom plaćaju se takse.

Visina taksi iz stava 1. ovog člana ista je za strana i domaća lica.

Visinu i način plaćanja taksi iz stava 1. ovog člana utvrđuje Vlada.

Takse iz stava 1. ovog člana uplaćuju se na odgovarajući račun za uplatu javnih prihoda budžeta Republike Srbije.

XV. NADZOR

Član 41.

Nadzor nad sprovođenjem ovog zakona vrši Ministarstvo.

Metrološki nadzor

Član 42.

Metrološki nadzor obuhvata nadzor nad merilima, prethodno upakovanim proizvodima i mernim bocama koji se stavljaju na tržište i nadzor nad merilima u upotrebi, kao i nadzor nad pravilnom upotrebom zakonskih mernih jedinica.

Metrološki nadzor u smislu ovog zakona vrši Direkcija preko lica ovlašćenih za vršenje metrološkog nadzora (u daljem tekstu: metrološki inspektor).

Metrološki inspektor mora imati položen stručni ispit za metrološkog inspektora.

Ministar bliže propisuje sadržaj i način sprovođenja stručnog ispita iz stava 3. ovog člana.

Član 43.

Metrološki inspektor mora imati službenu legitimaciju.

Ministar bliže propisuje obrazac i sadržinu legitimacije iz stava 1. ovog člana, uslove pod kojima se legitimacija izdaje, prestaje da važi, način na koji se uništava legitimacija koja je prestala da važi, kao i način vođenja evidencije o izdatim službenim legitimacijama.

Član 44.

U vršenju metrološkog nadzora metrološki inspektor ima pravo i dužnost da proverava:

- 1) da li je merilo koje je stavljeno na tržište usaglašeno sa propisanim zahtevima;
- 2) da li je usaglašenost merila sa propisanim zahtevima ocenjena prema propisanom postupku i da li je označeno u skladu sa propisima;
- 3) da li merilo prati propisana isprava o usaglašenosti i druga propisana dokumentacija;
- 4) da li merilo koje je u upotrebi ispunjava uslove propisane ovim zakonom i drugim propisima donetim na osnovu ovog zakona;
- 5) da li vlasnik, odnosno korisnik merila postavlja i koristi to merilo na način kojim se obezbeđuje propisana tačnost merenja;
- 6) da li vlasnik, odnosno korisnik merila to merilo održava u tehničkom stanju koje obezbeđuje tačnost merenja i da li vodi evidenciju o merilu;
- 7) da li je sprovedeno prvo, odnosno periodično overavanje merila;

- 8) da li je na merilu koje je u upotrebi prestao da važi žig, odnosno uverenje o overavanju merila;
- 9) da li je merilo nakon popravke podneto na vanredno overavanje merila;
- 10) da li je na prethodno upakovanom proizvodu koji je stavljen na tržište nazivna količina označena tačno, jasno i nedvosmisleno;
- 11) da li stvarna količina prethodno upakovanih proizvoda odstupa od nazivne količine;
- 12) da li su prethodno upakovani proizvodi označeni znakom usaglašenosti na propisani način;
- 13) da li merna boca koja je stavljena na tržište ispunjava propisane metrološke zahteve i da li je označena propisanim oznakama i natpisima;
- 14) da li se upotrebljavaju zakonske merne jedinice propisane ovim zakonom ili propisima donetim na osnovu ovog zakona.

Član 45.

Nadzor nad merilima, prethodno upakovanim proizvodima i mernim bocama koji su stavljeni na tržište vrši Direkcija.

Ako se u vršenju nadzora iz stava 1. ovog člana utvrdi da merila, prethodno upakovani proizvodi i merne boce ne ispunjavaju propisane uslove metrološki inspektor naložiće otklanjanje utvrđenih nepravilnosti i nedostataka u određenom roku i privremeno zabraniti stavljanje na tržište merila, prethodno upakovanih proizvoda i mernih boca do otklanjanja utvrđenih nepravilnosti.

Ako nedostaci iz stava 2. ovog člana ne budu otklonjeni u određenom roku, metrološki inspektor doneće rešenje o povlačenju sa tržišta merila, prethodno upakovanih proizvoda i mernih boca.

Protiv rešenja iz stava 3. ovog člana može se izjaviti žalba Ministarstvu u roku od 15 dana od dana dostavljanja rešenja.

Žalba iz stava 4. ovog člana ne zadržava izvršenje rešenja.

Član 46.

Nadzor nad merilima koja su u upotrebi vrši Direkcija.

Ako se u vršenju nadzora iz stava 1. ovog člana utvrdi da merilo u upotrebi ne ispunjava uslove propisane ovim zakonom ili propisima iz oblasti metrologije metrološki inspektor naložiće otklanjanje utvrđenih nepravilnosti i nedostataka u određenom roku i privremeno zabraniti upotrebu merila do otklanjanja utvrđenih nepravilnosti.

Ako nedostaci iz stava 2. ovog člana ne budu otklonjeni u određenom roku, metrološki inspektor doneće rešenje kojim se zabranjuje upotreba merila.

Protiv rešenja iz stava 3. ovog člana može se izjaviti žalba Ministarstvu u roku od 15 dana od dana dostavljanja rešenja.

Žalba iz stava 4. ovog člana ne zadržava izvršenje rešenja.

Član 47.

Način vršenja metrološkog nadzora bliže uređuje Vlada.

Član 48.

Nadležni carinski organ dužan je da saraduje sa drugim nadležnim organima u vezi sa kontrolom merila uvezenih na tržište Republike Srbije uzajamnim pružanjem informacija.

Nadzor nad radom imenovanih i ovlašćenih tela

Član 49.

Nadzor nad radom imenovanih tela vrši Ministarstvo.

Član 50.

Nadzor nad radom ovlašćenih tela u skladu sa ovim zakonom vrši Direkcija.

Član 51.

U vršenju nadzora proverava se:

- 1) da li ovlašćeno telo ispunjava propisane uslove;
- 2) da li je ovlašćeno telo obavestilo Direkciju o promeni koja bi mogla uticati na ispunjenost propisanih uslova;
- 3) da li ovlašćeno telo prilikom overavanja merila vrši pregled merila prema propisanom postupku i načinu pregleda merila, a u skladu sa planiranim datumom pregleda iz evidencije;
- 4) da li ovlašćeno telo obavlja overavanje merila u skladu sa propisanim uslovima;
- 5) da li ovlašćeno telo za pregled merila koje overava upotrebljava etalone, odnosno referentne materijale za koje je obezbeđena metrološka sledivost na odgovarajući način;
- 6) da li ovlašćeno telo ima i čuva dokumentaciju na propisani način i u propisanim rokovima;
- 7) da li ovlašćeno telo obavlja poslove overavanja merila u periodu suspenzije akta o akreditaciji.

Član 52.

Ako se utvrdi da ovlašćeno telo ili deo tog ovlašćenog tela ne radi u skladu sa propisima naložice se otklanjanje utvrđenih nepravilnosti i nedostataka u određenom roku.

Ako u roku iz stava 1. ovog člana ovlašćeno telo ne otkloni utvrđene nepravilnosti, odnosno ne dostavi Direkciji dokaz o tome, Direkcija će ukinuti rešenje o ovlašćivanju, u celosti ili delimično.

Direkcija će bez određivanja roka za otklanjanje utvrđenih nepravilnosti i nedostataka ukinuti rešenje o ovlašćivanju u celosti ili delimično, ako se utvrdi:

- 1) da ovlašćeno telo nije razdužilo sve državne žigove koje je zadužilo od Direkcije, odnosno da je izgubilo važeći državni žig, osim u slučaju više sile;
- 2) da je ovlašćeno telo ponovilo utvrđenu nepravilnost koja bitno utiče na postupak overavanja merila;
- 3) da je ovlašćeno telo obavljalo poslove overavanja merila u periodu suspenzije akta o akreditaciji.

Protiv rešenja iz st. 2. i 3. ovog člana može se izjaviti žalba Ministarstvu u roku od 15 dana od dana dostavljanja rešenja.

Ovlašćeno telo briše se iz registra ovlašćenih tela na osnovu konačnog rešenja o ukidanju rešenja o ovlašćivanju.

XVI. KAZNENE ODREDBE

Član 53.

Novčanom kaznom od 5.000 do 50.000 dinara kazniće se za prekršaj fizičko lice, novčanom kaznom od 10.000 do 500.000 dinara kazniće se za prekršaj preduzetnik a novčanom kaznom od 50.000 do 1.000.000 dinara kazniće se za prekršaj pravno lice:

- 1) ako ne upotrebljava zakonske merne jedinice koje su propisane ovim zakonom ili propisima donesenim na osnovu ovog zakona (član 16);
- 2) ako stavi na tržište merilo koje nije usaglašeno sa propisanim zahtevima, čija usaglašenost nije ocenjena prema propisanom postupku, koje nije označeno u skladu sa propisima i koje ne prate propisane isprave o usaglašenosti i druga propisana dokumentacija (član 20);
- 3) ako ne upotrebljava merila na propisan način kojim se osigurava tačnost merenja, ako ne održava merilo u tehničkom stanju koje obezbeđuje tačnost merenja i ne vodi evidenciju o njegovom održavanju i overavanju (član 26);
- 4) ako ne obezbedi prvo, periodično, odnosno vanredno overavanje merila (čl. 24, 27. i 28);
- 5) ako upotrebljava merilo čiji je žig, odnosno uverenje o overavanju merila prestao da važi (član 30);
- 6) ako stavi na tržište ili skladišti sa namerom stavljanja na tržište prethodno upakovane proizvode čija nazivna količina nije označena tačno, jasno i nedvosmisleno ili kada njihova stvarna količina odstupa od označene nazivne količine (član 34);
- 7) ako stavi na tržište ili skladišti sa namerom stavljanja na tržište prethodno upakovane proizvode koji nisu označeni znakom usaglašenosti na propisani način (član 35);
- 8) ako stavi na tržište mernu bocu koja ne ispunjava propisane metrološke zahteve i nije označena propisanim oznakama i natpisima (član 37);

9) ako metrološkom inspektoru ne omogući nesmetano obavljanje nadzora i ne pruži potrebne podatke i uvid u poslovnu dokumentaciju (čl. 44, 51. i 52).

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se novčanom kaznom od 500 do 50.000 dinara i odgovorno lice u pravnom licu.

XVII. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 54.

Podzakonski akti iz člana 9. st. 2. i 3, člana 10. stav 10. i člana 14. stav 3. ovog zakona, doneće se najkasnije u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Podzakonski akti iz člana 12. stav 4, člana 16. stav 2, člana 17. stav 5, člana 18. stav 4, člana 19. stav 2, člana 20. stav 2, člana 22. stav 8, člana 23. stav 7, člana 29. stav 2, člana 32. stav 4, člana 33. stav 3, člana 34. stav 4, člana 35. stav 6, člana 37. stav 6, člana 40. stav 3, člana 42. stav 4, člana 43. stav 2. i člana 47. ovog zakona doneće se najkasnije u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 55.

Do donošenja podzakonskih akata propisanih ovim zakonom primenjivaće se propisi doneti na osnovu Zakona o metrologiji ("Službeni glasnik RS", broj 30/10), ukoliko nisu u suprotnosti sa ovim zakonom.

Član 56.

Sertifikati i uverenja o odobrenju tipa i overavanju merila, kao i oznake, odnosno žigovi izdati do dana stupanja na snagu ovog zakona važe do isteka roka na koji su izdati.

Rešenja koja se odnose na ovlašćivanje privrednih subjekata i drugih pravnih lica za obavljanje poslova overavanja merila, kao i na priznavanje važenja inostranih uverenja, žigova i znakova usaglašenosti izdata do dana stupanja na snagu ovog zakona važe do isteka roka na koji su izdata.

Član 57.

Postupci ocenjivanja usaglašenosti, postupak ispitivanja i odobrenja tipa merila, odnosno overavanja merila započeti do dana stupanja na snagu ovog zakona okončaće se u skladu sa odredbama Zakona o metrologiji ("Službeni glasnik RS", broj 30/10).

Član 58.

Postupci koji se odnose na ovlašćivanje privrednih subjekata i drugih pravnih lica za obavljanje poslova overavanja merila, započeti do dana stupanja na snagu ovog zakona okončaće se u skladu sa odredbama ovog zakona.

Postupci priznavanja važenja inostranih uverenja, žigova i znakova usaglašenosti započeti do dana stupanja na snagu ovog zakona okončaće se u skladu sa odredbama ovog zakona.

Član 59.

Metrološki inspektori koji nemaju položeni stručni ispit, a koji obavljaju poslove metrološkog nadzora dužni su da ovaj ispit polože u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu podzakonskog akta kojim se propisuje polaganje stručnog ispita.

Član 60.

Ovlašćena tela koja su do dana stupanja na snagu ovog zakona ovlašćena za obavljanje poslova overavanja merila dužna su da, u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona usaglase svoje poslovanje sa ovim zakonom.

Zaposleni i druga angažovana lica u ovlašćenom telu iz stava 1. ovog člana dužna su da polože stručni ispit u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu podzakonskog akta kojim se propisuje polaganje stručnog ispita.

Član 61.

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o metrologiji ("Službeni glasnik RS", broj 30/10).

Član 62.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".

ZAKON O STANDARDIZACIJI

Zakon je objavljen u "Službenom glasniku RS", br. 36/2009 i 46/2015 (čl. 12. nije u prečišćenom tekstu).

I. OSNOVNE ODREDBE

Član 1.

Ovim zakonom uređuju se načela i ciljevi standardizacije u Republici Srbiji, organizovanje i delatnost nacionalnog tela za standardizaciju, kao i donošenje, objavljivanje, povlačenje i primena srpskih standarda i srodnih dokumenata.

Član 2.

Ovaj zakon se primenjuje na standarde i srodne dokumente koje donosi i objavljuje nacionalno telo za standardizaciju u Republici Srbiji, kao i na međunarodne standarde i srodne dokumente priznatih međunarodnih i evropskih organizacija za standardizaciju iz člana 3. tač. 16) i 17) ovog zakona koji predstavljaju osnovu za donošenje srpskih standarda.

Ovaj zakon se ne primenjuje na granske i interne standarde i srodne dokumente za proizvode, procese i usluge u oblasti odbrane zemlje, železničkog, vazdušnog, vodnog saobraćaja, računovodstvenih usluga i u drugim oblastima, koje za svoje potrebe mogu donositi organi državne uprave, privredna društva i druga pravna lica.

Posebnim zakonima i drugim propisima, uređuju se donošenje, označavanje i primena standarda i srodnih dokumenata i druga pitanja od značaja za standardizaciju u oblastima iz stava 2. ovog člana.

Član 3.

Pojedini izrazi upotrebljeni u ovom zakonu imaju sledeće značenje:

1) standardizacija je skup koordiniranih aktivnosti na donošenju standarda i srodnih dokumenata;

2) standard je tehnička specifikacija koju je donelo nacionalno telo za standardizaciju za višekratnu ili stalnu upotrebu sa kojom usaglašenost proizvoda, procesa i usluga nije obavezna;

3) međunarodni standard je standard koji je donela međunarodna organizacija za standardizaciju;

4) evropski standard je standard koji je donela evropska organizacija za standardizaciju;

5) harmonizovani standard je evropski standard koji je donet na osnovu zahteva Evropske komisije za primenu u harmonizovanom zakonodavstvu Evropske unije;

6) nacionalni standard je standard koji je donelo nacionalno telo za standardizaciju;

7) srpski standard je standard koji je donelo nacionalno telo za standardizaciju u Republici Srbiji;

8) srodni dokument je bilo koja tehnička specifikacija, a koja nije standard, koju je donela međunarodna ili evropska organizacija za standardizaciju, odnosno nacionalno telo za standardizaciju, za višekratnu ili stalnu upotrebu i sa kojom usaglašenost proizvoda, procesa i usluga nije obavezna;

9) nacrt standarda je tehnička specifikacija o određenom predmetu standardizacije, koji se razmatra radi donošenja i koji se, u skladu sa postupkom za donošenje standarda, nakon faza pripreme, stavlja na javnu raspravu ili razmatranje;

10) tehnička specifikacija je dokument koji utvrđuje tehničke zahteve koje treba da ispuni proizvod, proces ili usluga i kojim se utvrđuje najmanje jedan od sledećih elemenata:

- potrebne karakteristike proizvoda koje se odnose na nivo kvaliteta, performanse, interoperabilnost, zaštitu životne sredine, zaštitu zdravlja i bezbednosti, kao i dimenzije, uključujući zahteve koji se odnose na naziv pod kojim se proizvod prodaje, terminologiju, simbole, ispitivanja i metode ispitivanja, pakovanje, označavanje ili obeležavanje, postupke ocenjivanja usaglašenosti i druge slične elemente;

- metode proizvodnje i procesi koji se koriste za poljoprivredne proizvode, proizvode namenjene za ishranu ljudi ili životinja i medicinske proizvode, kao i metode proizvodnje i procesi koji se odnose na druge proizvode kada oni utiču na karakteristike proizvoda;

- potrebne karakteristike za usluge, kao što su nivo kvaliteta, performanse, interoperabilnost, zaštita životne sredine, zaštita zdravlja i bezbednosti, uključujući zahteve primenjive na pružaoca usluge koji se odnose na podatke koje treba staviti na raspolaganje primaocu;

- metode i kriterijumi za ocenjivanje performansi građevinskih proizvoda;

11) zainteresovana strana je organ državne uprave, organ pokrajinske, odnosno opštinske uprave, privredno društvo, preduzetnik, organizacija potrošača, kao i drugo pravno ili fizičko lice koje pokazuje interes za standardizaciju;

12) konsenzus je načelna saglasnost o bilo kom značajnom pitanju, postignuta tako da se uzmu u obzir stanovišta svih zainteresovanih strana i da se usaglase svi suprotstavljeni stavovi, pri čemu se pod konsenzusom ne podrazumeva jednoglasnost u donošenju standarda;

13) donošenje standarda ili srodnog dokumenta je skup koordiniranih aktivnosti koje započinju usvajanjem predloga za donošenje standarda ili srodnog dokumenta, a završavaju se donošenjem akta kojim se proglašava da je standard ili srodni dokument donet;

14) ocenjivanje usaglašenosti proizvoda, procesa i usluga sa srpskim standardima je aktivnost kojom se utvrđuje da li su ispunjeni zahtevi sadržani u srpskim standardima;

15) nacionalni znak usaglašenosti je oznaka kojom se, u skladu sa pravilima nacionalnog tela za standardizaciju u Republici Srbiji, potvrđuje usaglašenost proizvoda, procesa i usluga sa srpskim standardom;

16) međunarodne organizacije za standardizaciju su:

- Međunarodna organizacija za standardizaciju (ISO);

- Međunarodna elektrotehnička komisija (IEC);

- Međunarodna unija za telekomunikacije (ITU);

17) evropske organizacije za standardizaciju su:

- Evropski komitet za standardizaciju (CEN);
- Evropski komitet za standardizaciju u oblasti elektrotehnike (CENELEC);
- Evropski institut za standarde iz oblasti telekomunikacija (ETSI);

18) nacionalno telo za standardizaciju je organizacija za standardizaciju koja je priznata od strane države, a koje može biti član odgovarajuće međunarodne ili evropske organizacije za standardizaciju.

Član 4.

Standardizacija u Republici Srbiji zasniva se na sledećim načelima:

- 1) pravu na dobrovoljno učesće svih zainteresovanih strana prilikom donošenja srpskih standarda;
- 2) konsenzusu zainteresovanih strana;
- 3) sprečavanju prevladavanja pojedinačnih interesa nad zajedničkim interesom zainteresovanih strana;
- 4) preglednosti postupka standardizacije i dostupnosti javnosti srpskih standarda i srodnih dokumenata;
- 5) međusobnoj usklađenosti srpskih standarda i srodnih dokumenata;
- 6) uzimanju u obzir stanja razvijenosti tehnike i pravila međunarodnih i evropskih organizacija za standardizaciju i odgovarajućih međunarodnih sporazuma;
- 7) jednakom tretmanu inostranih proizvoda ili usluga i istih ili sličnih domaćih proizvoda ili usluga, u skladu sa potvrđenim međunarodnim sporazumima čiji je potpisnik Republika Srbija.

Član 5.

Ciljevi standardizacije u Republici Srbiji su:

- 1) unapređivanje zaštite života, zdravlja i bezbednosti ljudi, životinja i biljaka, kao i zaštite životne sredine;
- 2) poboljšavanje kvaliteta proizvoda, procesa i usluga, njihova tipizacija, kompatibilnost i zamenljivost;
- 3) obezbeđivanje jedinstvene tehničke osnove;
- 4) razvoj i unapređivanje proizvodnje i prometa proizvoda, izvođenja radova, odnosno vršenja usluga kroz razvoj međunarodno usklađenih standarda radi efikasnog korišćenja rada, materijala i energije;
- 5) unapređivanje međunarodne trgovine, sprečavanjem ili otklanjanjem nepotrebnih tehničkih prepreka.

II. NACIONALNO TELO ZA STANDARDIZACIJU

Član 6.

Institut za standardizaciju Srbije (u daljem tekstu: Institut) je jedino nacionalno telo za standardizaciju u Republici Srbiji.

Osnivač Instituta je Republika Srbija, za koju osnivačka prava vrši Vlada, u skladu sa zakonom.

Ministarstvo nadležno za poslove standardizacije informiše međunarodne i druge organizacije o nacionalnom telu za standardizaciju u Republici Srbiji, u skladu sa propisom kojim se uređuje postupak prijavljivanja i način informisanja o tehničkim propisima i standardima.

Institut je ustanova koja se upisuje u sudski registar.

Sredstva kojima posluje Institut su u državnoj svojini.

Na pitanja osnivanja, organizacije i rada Instituta, koja nisu posebno uređena ovim zakonom, primenjuju se odredbe zakona kojim se uređuju javne službe.

Član 7.

Institut obavlja sledeće poslove:

- 1) donosi, objavljuje, preispituje i povlači srpske standarde, u skladu sa pravilima Instituta;
  - 2) daje tumačenje srpskih standarda, kao i tumačenje primene srpskih standarda, na zahtev zainteresovane strane;
  - 3) obezbeđuje usaglašenost srpskih standarda sa međunarodnim i evropskim standardima;
  - 4) vodi registar donetih i povučenih srpskih standarda, u skladu sa pravilima Instituta;
  - 5) učestvuje u izradi i preispitivanju međunarodnih i evropskih standarda, u oblastima koje su od interesa za Republiku Srbiju;
  - 6) saraduje sa međunarodnim i evropskim organizacijama za standardizaciju i nacionalnim telima za standardizaciju država potpisnica odgovarajućih sporazuma iz oblasti standardizacije;
  - 7) izvršava zadatke u vezi sa standardizacijom, u skladu sa obavezama iz potvrđenih međunarodnih sporazuma čiji je potpisnik Republika Srbija;
  - 8) obezbeđuje dostupnost javnosti donetih i povučenih srpskih standarda, publikacija, kao i standarda i publikacija odgovarajućih međunarodnih, evropskih i nacionalnih tela za standardizaciju i vrši njihovu prodaju;
  - 9) dostavlja obaveštenje, na zahtev organa državne uprave, o tome da li je u oblasti koja se uređuje tehničkim propisom donet odgovarajući srpski standard ili predstoji njegovo donošenje, odnosno da li postoji odgovarajući međunarodni ili evropski standard;
  - 10) deluje kao informativni centar za standarde, za informisanje i obaveštavanje o standardima, u skladu sa zahtevima predviđenim u odgovarajućim međunarodnim sporazumima i obavezama koje proizlaze iz članstva u odgovarajućim međunarodnim i evropskim organizacijama za standardizaciju;
  - 11) predstavlja i zastupa interese standardizacije u Republici Srbiji u međunarodnim i evropskim organizacijama za standardizaciju;
  - 12) odobrava upotrebu nacionalnog znaka usaglašenosti sa srpskim standardima, u skladu sa pravilima Instituta;
  - 13) donosi pravila na osnovu kojih se donose, objavljuju, preispituju i povlače srpski standardi;
  - 14) poverava zainteresovanim stranama, u skladu sa svojim pravilima, izradu predloga srpskih standarda u specifičnim oblastima;
  - 15) promoviše primenu srpskih standarda;
  - 15a) pruža stručnu pomoć za primenu odnosno ispunjavanje zahteva srpskih standarda;
  - 15b) poslove sertifikacije proizvoda, sistema menadžmenta i osoba;
  - 16) obavlja i druge poslove iz oblasti standardizacije, u skladu sa zakonom i odlukom o osnivanju.
- Poslovi koje obavlja Institut iz stava 1. tač. 1), 2), 4), 8), 13), 14), 15) i 15a) ovog člana odnose se i na srodne dokumente.
- Poslove iz tač. 15a) i 15b) Institut ne može da obavlja za potrebe istog pravnog subjekta.
- Poslove iz stava 1. ovog člana Institut ne obavlja radi sticanja dobiti.
- Način informisanja i obaveštavanja iz stava 1. tačka 10) ovog člana uređuje se propisom koji donosi Vlada.

Član 8.

Članovi Instituta mogu biti privredna društva, druga pravna lica ili preduzetnici, koji su osnovani po propisima Republike Srbije, kao i fizička lica koja su državljani Republike Srbije.

Članstvo u Institutu je dobrovoljno.

Član Instituta ima pravo da učestvuje u radu organa Instituta i upravljanju Institutom u skladu sa ovim zakonom, odlukom o osnivanju i statutom Instituta.

Član Instituta ima pravo na poseban popust kod kupovine standarda, srodnih dokumenata i drugih publikacija i plaćanja za usluge koje Institut pruža u obavljanju poslova standardizacije, kao i na druge pogodnosti u skladu sa odlukom o osnivanju.

Član Instituta ima obavezu da plaća članarinu, učestvuje u ostvarivanju ciljeva, programa i planova Instituta, promoviše primenu srpskih standarda i srodnih dokumenata, u skladu sa odlukom o osnivanju i statutom Instituta.

Prava i obaveze člana Instituta, način sticanja i prestanka statusa člana Instituta, kriterijumi za utvrđivanje visine članarine, kao i kriterijumi za utvrđivanje posebnog popusta iz stava 4. ovog člana, bliže se uređuju odlukom o osnivanju i statutom Instituta.

Član 9.

Sredstva za rad Institut obezbeđuje:

- 1) iz prihoda koje ostvari naplatom članarina;
- 2) prodajom srpskih standarda, srodnih dokumenata i drugih publikacija;
- 3) iz prihoda koje ostvari prodajom usluga;
- 4) iz budžeta Republike Srbije;
- 5) iz drugih izvora, u skladu sa zakonom.

Potrebna sredstva za rad Instituta, utvrđuju se godišnjim programom rada čiji je sastavni deo finansijski plan.

Sredstva ostvarena od prihoda iz stava 1. tačka 3) ovog člana pripadaju budžetu Republike Srbije i koriste se u skladu sa zakonom kojim se uređuje budžetski sistem.

Sadržina godišnjeg programa rada bliže se uređuje odlukom o osnivanju.

Sredstva za članarine Instituta u evropskim i međunarodnim organizacijama za standardizaciju, koja se utvrđuju godišnjim programom rada Instituta, obezbeđuju se iz budžeta Republike Srbije.

Član 10.

Organi Instituta su:

- 1) skupština;
- 2) upravni odbor;
- 3) direktor;
- 4) nadzorni odbor.

Način obrazovanja organa iz stava 1. ovog člana, njihov delokrug, izbor i mandat članova organa, način odlučivanja i druga pitanja od značaja za rad organa, uređuju se odlukom o osnivanju.

Poslovanje i upravljanje Institutom, kao i način rada organa iz stava 1. ovog člana, bliže se uređuju statutom Instituta.

Član 11.

U Institutu se obrazuju stručni saveti i komisije kao stručna tela.

Stručni saveti iz stava 1. ovog člana obrazuju se radi usmeravanja stručnog rada u pojedinim oblastima standardizacije, u skladu sa odlukom o osnivanju i statutom Instituta.

Komisije iz stava 1. ovog člana obrazuju se radi donošenja standarda i srodnih dokumenata, u skladu sa pravilima Instituta.

Oblasti standardizacije za koje se obrazuju stručni saveti, način obrazovanja stručnih saveta i komisija, kao i druga pitanja od značaja za njihov rad, uređuju se odlukom o osnivanju i statutom Instituta.

III. DONOŠENJE, OBJAVLJIVANJE, POVLAČENJE I OZNAČAVANJE SRPSKIH STANDARDA

Član 12.

Srpski standardi se donose, povlače i objavljuju u skladu sa ovim zakonom i pravilima Instituta koja su usklađena sa pravilima međunarodnih i evropskih organizacija za standardizaciju i Kodeksom dobre prakse za izradu, donošenje i primenu standarda iz Sporazuma o tehničkim preprekama trgovini Svetske trgovinske organizacije.

Srpski standardi donose se na osnovu plana donošenja srpskih standarda koji se utvrđuje najmanje jedanput godišnje i koji je javno dostupan na internet stranici Instituta.

Plan donošenja srpskih standarda sadrži informaciju o standardima i srodnim dokumentima koje Institut namerava da donese ili menja, koje je doneo ili izmenio na osnovu prethodnog plana donošenja srpskih standarda i na kojima trenutno radi, a koji nisu nastali identičnim ili ekvivalentnim preuzimanjem međunarodnih ili evropskih standarda.

Plan donošenja srpskih standarda sadrži i informaciju o broju međunarodnih i evropskih standarda za koje se na osnovu dostupnih podataka međunarodnih i evropskih organizacija za standardizaciju očekuje da će ih Institut preuzeti u sistem nacionalne standardizacije.

Sadržina plana iz stava 2. ovog člana, bliže se uređuje odlukom o osnivanju.

Kao osnova za donošenje srpskih standarda koriste se po pravilu međunarodni, odnosno evropski standardi i srodni dokumenti. U slučaju da u određenoj oblasti ne postoji međunarodni odnosno evropski standard i srodni dokument ili je važeći međunarodni odnosno evropski standard neodgovarajući, kao osnova se mogu koristiti nacionalni standardi i srodni dokumenti drugih država ili se mogu donositi izvorni srpski standardi i srodni dokumenti.

Obaveštenje o pokretanju postupka za donošenje srpskog standarda, a kada je to neophodno i za donošenje srodnog dokumenta, kao i obaveštenje o stavljanju nacrtu srpskog standarda ili srodnog dokumenta na javnu raspravu, Institut objavljuje u svom glasilu i na svojoj internet strani i obezbeđuje svim zainteresovanim stranama pristup tim nacrtima srpskih standarda i srodnih dokumenata.

Institut omogućava učešće svim zainteresovanim stranama u postupku donošenja srpskih standarda i srodnih dokumenata, kao i pristup donetim srpskim standardima i srodnim dokumentima.

Način učešća svih zainteresovanih strana u postupku donošenja srpskih standarda i srodnih dokumenata i pristup donetim srpskim standardima i srodnim dokumentima, kao i podsticaji i olakšice za mala i srednja privredna društva i preduzetnike, udruženja potrošača i nevladine organizacije, bliže se uređuje opštim aktom Instituta.

Institut razmenjuje najbolje prakse sa ciljem podsticanja učešća malih i srednjih privrednih društava u aktivnostima standardizacije.

Član 13.

Akt kojim se proglašava da je srpski standard ili srodni dokument donet, kao i akt o povlačenju srpskog standarda ili srodnog dokumenta donosi direktor Instituta.

Akt iz stava 1. ovog člana, kao i informacija o donošenju i povlačenju srpskih standarda i srodnih dokumenata sa datumom donošenja i brojem akta iz stava 1. ovog člana, objavljuje se u glasilu Instituta i na internet stranici Instituta.

Član 14.

Srpski standard, odnosno srodni dokument, označava se oznakom koja počinje skraćenicom SRPS, u skladu sa pravilima Instituta.

Nije dozvoljena upotreba skraćenice SRPS za označavanje drugih dokumenata.

Član 15.

Srpski standardi donose se i objavljuju na srpskom jeziku i pismu, u skladu sa zakonom kojim se uređuje službena upotreba jezika i pisma.

Izuzetno, kada je osnova za donošenje srpskog standarda, standard, odnosno srodni dokument iz člana 12. stav 6. ovog zakona, srpski standard može biti objavljen i na jednom od zvaničnih jezika evropskih organizacija za standardizaciju.

Odredbe st. 1. i 2. ovog člana, shodno se primenjuju i na srodne dokumente.

Član 16.

Srpski standardi i srodni dokumenti objavljuju se kao posebna izdanja Instituta u štampanom, odnosno elektronskom obliku.

Autorsko pravo na srpskom standardu i srodnom dokumentu pripada Institutu, u skladu sa zakonom kojim se uređuju autorska i srodna prava.

Umnožavanje, u celini ili delimično, kao i distribucija srpskih standarda i srodnih dokumenata, dozvoljeni su samo uz saglasnost Instituta.

IV. PRIMENA SRPSKIH STANDARDARDA

Član 17.

Primena srpskih standarda i srodnih dokumenata je dobrovoljna.

Tehnički ili drugi propis se može pozivati samo na objavljene srpske standarde.

Izuzetno od stava 2. ovog člana, ukoliko nema objavljenog srpskog standarda u odgovarajućoj oblasti, u tehničkom ili drugom propisu Republike Srbije može se vršiti pozivanje na međunarodni, evropski ili nacionalni standard drugih država.

Član 18.

Usaglašenost proizvoda, procesa i usluga sa srpskim standardom iz člana 17. stav 1. ovog zakona može se potvrditi deklaracijom o usaglašenosti koju izdaje proizvođač ili davalac usluge.

Davalac deklaracije o usaglašenosti potvrđuje da je ispunio sve zahteve iz standarda.

Deklaracijom o usaglašenosti iz stava 2. ovog člana, smatra se i stavljanje oznake standarda na proizvod, njegovu ambalažu ili prateću dokumentaciju.

Član 19.

Institut odobrava upotrebu nacionalnog znaka usaglašenosti, u skladu sa pravilima Instituta.

Telo za ocenjivanje usaglašenosti koje obavlja sertifikaciju može, u skladu sa svojim pravilima, odobriti upotrebu svog znaka usaglašenosti kojim se potvrđuje da su proizvodi, procesi i usluge usaglašeni sa srpskim standardima.

V. NADZOR

Član 20.

Nadzor nad radom Instituta u obavljanju poslova standardizacije iz člana 7. ovog zakona, vrši ministarstvo nadležno za poslove standardizacije.

VI. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 21.

Danom stupanja na snagu ovog zakona Institut za standardizaciju Srbije, osnovan Odlukom o osnivanju Instituta za standardizaciju Srbije ("Službeni glasnik RS", broj 16/07), nastavlja sa radom.

Odluka o osnivanju Instituta za standardizaciju Srbije iz stava 1. ovog člana, uskladiće se sa odredbama ovog zakona u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 22.

Postojeći srpsko-crnogorski standardi i srodni dokumenti čija oznaka počinje akronimom SCS, a koji su doneti do dana stupanja na snagu ovog zakona, postaju srpski standardi i srodni dokumenti.

Oznake postojećih standarda i srodnih dokumenata, označenih skraćenicom JUS i akronimom SCS, zamenjuju se oznakom koja počinje skraćenicom SRPS, najkasnije donošenjem njihovih izmena i dopuna.

Član 23.

Srpski standardi čija je primena obavezna, osim standarda iz člana 17. stav 2. ovog zakona, postaju dobrovoljni 30. juna 2009. godine.

Odredbe pravilnika, odnosno rešenja o jugoslovenskim standardima, koji su doneti do dana stupanja na snagu Zakona o standardizaciji ("Službeni list SRJ", br. 30/96, 59/98, 70/01 i 8/03), koje propisuju obaveznost jugoslovenskih standarda, u celini ili delimično, prestaju da važe 30. juna 2009. godine.

Član 24.

Do donošenja podzakonskog propisa iz člana 7. stav 4. ovog zakona primenjuje se Uredba o načinu informisanja i obaveštavanja o tehničkim propisima, standardima i ocenjivanju usaglašenosti ("Službeni glasnik RS", broj 126/07).

Vlada će propis iz člana 7. stav 4. ovog zakona doneti u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 25.

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o standardizaciji ("Službeni list SCG", broj 44/05).

Član 26.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".

ZAKON O TEHNIČKIM ZAHTEVIMA ZA PROIZVODE I OCENJIVANJU USAGLAŠENOSTI

Zakon je objavljen u "Službenom glasniku RS", br. 36/2009 od 15.5.2009. godine.

I. UVODNE ODREDBE

Predmet

Član 1.

Ovim zakonom uređuje se način propisivanja tehničkih zahteva za proizvode i donošenje tehničkih propisa, ocenjivanje usaglašenosti proizvoda sa propisanim tehničkim zahtevima (u daljem tekstu: ocenjivanje usaglašenosti), obaveze isporučioaca proizvoda i vlasnika proizvoda u upotrebi, važenje inostranih isprava o usaglašenosti i znakova usaglašenosti, obaveštavanje o tehničkim propisima i postupcima ocenjivanja usaglašenosti i vršenje nadzora nad sprovođenjem ovog zakona i propisa donetih na osnovu ovog zakona.

Primena

Član 2.

Ovaj zakon primenjuje se na sve proizvode, osim na proizvode za koje su tehnički zahtevi uređeni posebnim zakonima i propisima donetim na osnovu tih zakona.

Ako posebnim zakonima i propisima iz stava 1. ovog člana nisu uređena pitanja koja se odnose na imenovanje, odnosno ovlašćivanje tela za ocenjivanje usaglašenosti i važenje inostranih isprava o usaglašenosti i znakova usaglašenosti, na ta pitanja se primenjuju odredbe ovog zakona.

Odredbe ovog zakona kojima se uređuje prijavljivanje imenovanog, odnosno ovlašćenog tela za ocenjivanje usaglašenosti, vođenje registara i prijavljivanje tehničkih propisa, primenjuju se i na proizvode za koje su tehnički zahtevi uređeni posebnim zakonima i propisima donetim na osnovu tih zakona.

Značenje pojedinih izraza

Član 3.

Pojedini izrazi upotrebljeni u ovom zakonu imaju sledeće značenje:

1) *proizvod* je svaki proizvod koji je, kao rezultat nekog procesa, izrađen ili na drugi način dobijen, nezavisno od stepena njegove prerade, a namenjen je za stavljanje na tržište ili isporuku na tržištu;

2) *isporuka na tržištu* je svako činjenje dostupnim proizvoda na tržištu Republike Srbije radi distribucije, potrošnje ili upotrebe, sa ili bez naknade;

3) *stavljanje na tržište* je prva isporuka proizvoda na tržište Republike Srbije;

4) *proizvođač* je pravno lice, preduzetnik ili fizičko lice koje izrađuje proizvod ili lice koje se predstavlja kao proizvođač stavljanjem na proizvod svog poslovnog imena, imena ili naziva, žiga, neke druge prepoznatljive oznake ili na drugi način;

5) *zastupnik* je pravno lice ili preduzetnik registrovan u Republici Srbiji, odnosno fizičko lice sa prebivalištem u Republici Srbiji, koje je proizvođač ovlastio da za njegov račun preduzima radnje iz ovlašćenja, a u vezi sa stavljanjem proizvoda na tržište Republike Srbije;

6) *uvoznik* je pravno lice ili preduzetnik registrovan u Republici Srbiji, odnosno fizičko lice sa prebivalištem u Republici Srbiji koje stavlja na tržište proizvod iz drugih zemalja;

7) *distributer* je pravno lice ili preduzetnik registrovan u Republici Srbiji, odnosno fizičko lice sa prebivalištem u Republici Srbiji, koje je uključeno u lanac isporuke i koje u okviru obavljanja svoje delatnosti isporučuje proizvod, a nije proizvođač ili uvoznik;

8) *isporučilac* je proizvođač, zastupnik, uvoznik ili distributer;

9) *ocenjivanje usaglašenosti* je svaka aktivnost kojom se utvrđuje da li je proizvod, odnosno proces proizvodnje usaglašen sa propisanim tehničkim zahtevima;

10) *telo za ocenjivanje usaglašenosti* je privredno društvo, ustanova ili drugo pravno lice koje sprovodi ocenjivanje usaglašenosti, odnosno obavlja poslove tehničke procene, uključujući etaloniranje, ispitivanje, sertifikaciju i kontrolu;

11) *isprava o usaglašenosti* je deklaracija o usaglašenosti, izveštaj o ispitivanju, sertifikat, uverenje o kontrolisanju ili drugi dokument kojim se potvrđuje usaglašenost proizvoda sa propisanim zahtevima;

12) *imenovanje* je odobrenje koje nadležni ministar daje telu za ocenjivanje usaglašenosti za sprovođenje ocenjivanja usaglašenosti za potrebe proizvođača, u skladu sa zahtevima iz tehničkog propisa;

13) *ovlašćivanje* je odobrenje koje nadležni ministar daje telu za ocenjivanje usaglašenosti za obavljanje poslova tehničke procene, za potrebe organa državne uprave koji sprovodi ocenjivanje usaglašenosti, u skladu sa zahtevima iz tehničkog propisa;

14) *tehnička procena* je ispitivanje, odnosno kontrolisanje proizvoda u skladu sa zahtevima tehničkog propisa, koje obavlja ovlašćeno telo za ocenjivanje usaglašenosti za potrebe organa državne uprave;

15) *tehnička specifikacija* je dokument u kome se utvrđuju tehnički zahtevi za proizvode i postupci ocenjivanja usaglašenosti, koji priprema stručna komisija koju obrazuje nadležno ministarstvo, a donosi ga ministar koji rukovodi radom ministarstva;

16) *pregled* je aktivnost redovnog ili vanrednog proveravanja ispunjenosti propisanih zahteva za bezbednost proizvoda tokom veka upotrebe;

17) *znak usaglašenosti* je oznaka koju proizvođač stavlja na proizvod i kojim se potvrđuje da je taj proizvod usaglašen sa propisanim tehničkim zahtevima.

Drugi izrazi koji se upotrebljavaju u ovom zakonu, a nisu definisani u stavu 1. ovog člana, imaju značenje definisano zakonima kojima se uređuju opšta bezbednost proizvoda, standardizacija i akreditacija.

II. TEHNIČKI ZAHTEVI ZA PROIZVODE I TEHNIČKI PROPISI

Način propisivanja tehničkih zahteva

Član 4.

Tehnički zahtevi za pojedinačni proizvod, odnosno grupe proizvoda (u daljem tekstu: tehnički zahtevi) propisuju se tehničkim propisom neposredno, navođenjem tih zahteva u tekstu propisa ili posredno, pozivanjem tehničkog propisa na srpski standard, odnosno tehničku specifikaciju.

Tehnički propis

Član 5.

Tehnički propis je svaki propis, kojim se, za pojedinačni proizvod, odnosno grupe proizvoda (u daljem tekstu: proizvod) uređuje najmanje jedan od sledećih elemenata:

- 1) tehnički zahtevi koje mora da ispunjava proizvod koji se isporučuje;
- 2) postupci ocenjivanja usaglašenosti;
- 3) zahtevi za bezbednost proizvoda tokom veka upotrebe;

- 4) redovni i vanredni pregledi proizvoda tokom veka upotrebe;
- 5) isprave koje prate proizvod prilikom stavljanja na tržište ili upotrebu;
- 6) znak i način označavanja proizvoda;
- 7) zahtevi koje mora da ispuni telo za ocenjivanje usaglašenosti;
- 8) zahtevi u pogledu pakovanja i obeležavanja.

Tehnički propisi i u njima sadržani tehnički zahtevi donose se radi zaštite bezbednosti, života i zdravlja ljudi, zaštite životinja i biljaka, zaštite životne sredine, zaštite potrošača i drugih korisnika i zaštite imovine.

Donošenje tehničkog propisa

Član 6.

Tehnički propis priprema i donosi ministarstvo u okviru svog delokruga (u daljem tekstu: nadležno ministarstvo).

Prilikom pripreme, donošenja i primene tehničkog propisa nadležno ministarstvo uzima u obzir, naročito:

- 1) sprečavanje nepotrebnih prepreka u trgovini;
- 2) ravnopravnost domaćih i stranih proizvoda na tržištu;
- 3) korišćenje srpskih standarda kojima se preuzimaju međunarodni standardi, kao osnove za pripremu tehničkog propisa;
- 4) određivanje primerenog roka za početak primene tehničkog propisa;
- 5) promenjene okolnosti do kojih je došlo posle donošenja tehničkog propisa, radi njegove izmene ili stavljanja van snage;
- 6) ostvarivanje ciljeva tehničkog propisa na način koji je najmanje ograničavajući po trgovinu i u tom smislu vrši izmene ili stavlja van snage tehnički propis;
- 7) zahteve koje proizvod treba da ispunjava prvenstveno u pogledu funkcionalnih karakteristika, a ne u pogledu dizajna ili opisnih karakteristika proizvoda.

Posredno propisivanje tehničkih zahteva

Član 7.

Tehnički propis se može pozvati na srpski standard na dva načina:

1) tehničkim propisom može se odrediti da je jedini način postizanja usaglašenosti sa zahtevima tog propisa ispunjavanje zahteva srpskog standarda na koji se tehnički propis poziva;

2) tehničkim propisom može se odrediti da je jedan od mogućih načina postizanja usaglašenosti sa zahtevima tog propisa ispunjavanje zahteva srpskog standarda na koji se tehnički propis poziva.

Institut za standardizaciju Srbije dužan je da, na zahtev nadležnog ministarstva, dostavi obaveštenje o tome da li za proizvod koji se uređuje tehničkim propisom postoji odgovarajući srpski standard ili predstoji njegovo donošenje, odnosno da li postoji odgovarajući međunarodni ili evropski standard.

Ministar koji rukovodi radom nadležnog ministarstva (u daljem tekstu: nadležni ministar), sastavlja spisak standarda iz stava 1. tačka 2) ovog člana na koje se poziva tehnički propis koji priprema i donosi to ministarstvo.

Spisak standarda iz stava 3. ovog člana objavljuje se u "Službenom glasniku Republike Srbije" na obrascu čiju sadržinu propisuje ministar nadležan za poslove standardizacije.

Član 8.

Tehničkim propisom može se odrediti da je jedini način postizanja usaglašenosti sa zahtevima tog propisa ispunjavanje zahteva tehničke specifikacije na koju se tehnički propis poziva.

Nadležni ministar utvrđuje listu tehničkih specifikacija iz stava 1. ovog člana koja se objavljuje u "Službenom glasniku Republike Srbije".

Tehnička specifikacija objavljuje se na internet stranici nadležnog ministarstva.

III. OCENJIVANJE USAGLAŠENOSTI PROIZVODA

Propisivanje ocenjivanja usaglašenosti

Član 9.

Obaveza ocenjivanja usaglašenosti utvrđuje se tehničkim propisom.

Tehničkim propisom utvrđuje se da pre stavljanja proizvoda na tržište ili upotrebu, ocenjivanje usaglašenosti može sprovesti, odnosno u njemu učestvovati:

- 1) proizvođač;
- 2) imenovano telo za ocenjivanje usaglašenosti;
- 3) organ državne uprave.

Tehničkim propisom se određuje vrsta isprave o usaglašenosti koju je isporučilac dužan da izda ili obezbedi za proizvod pre njegovog stavljanja na tržište ili upotrebu.

Sadržaj isprave o usaglašenosti uređuje se propisom koji donosi Vlada.

Postupci ocenjivanja usaglašenosti

Član 10.

Tehničkim propisom utvrđuje se način ocenjivanja usaglašenosti koji može da obuhvati primenu jednog postupka, nekoliko postupaka ili kombinaciju različitih postupaka ocenjivanja usaglašenosti.

Postupci ocenjivanja usaglašenosti iz stava 1. ovog člana mogu biti utvrđeni i posredno u standardu ili tehničkoj specifikaciji na koje se poziva tehnički propis.

Ocenjivanje usaglašenosti koje sprovodi proizvođač

Član 11.

Kada je tehničkim propisom utvrđeno da ocenjivanje usaglašenosti sprovodi proizvođač, tim propisom propisuju se i zahtevi vezani za internu kontrolu proizvodnje.

Interna kontrola proizvodnje obuhvata sve mere koje su potrebne da proces proizvodnje i praćenje tog procesa obezbede usaglašenost proizvoda sa tehničkim propisom.

Proizvođač izdaje deklaraciju o usaglašenosti i obezbeđuje tehničku dokumentaciju, u skladu sa propisanim zahtevima, koja mora biti dostupna nadležnom inspektoru radi sprovođenja nadzora.

Ocenjivanje usaglašenosti koje sprovodi imenovano telo za ocenjivanje usaglašenosti

Član 12.

Kada je tehničkim propisom utvrđeno da ocenjivanje usaglašenosti sprovodi imenovano telo za ocenjivanje usaglašenosti, tim propisom se utvrđuju i zahtevi koje to telo mora da ispuni, naročito u pogledu:

- 1) stručne osposobljenosti zaposlenih i drugih angažovanih lica;
- 2) opreme;

- 3) nezavisnosti i nepristrasnosti u odnosu na lica povezana sa proizvodom koji je predmet ocenjivanja usaglašenosti;
- 4) postupanja sa prigovorima na njegov rad i donete odluke;
- 5) čuvanja poslovne tajne;
- 6) osiguranja od odgovornosti za štetu.

Član 13.

Kada je tehničkim propisom utvrđeno da ocenjivanje usaglašenosti sprovodi imenovano telo za ocenjivanje usaglašenosti (u daljem tekstu: imenovano telo), rešenje o njegovom imenovanju donosi nadležni ministar u skladu sa zakonom kojim se uređuje opšti upravni postupak.

Nadležni ministar donosi rešenje o imenovanju, ako telo za ocenjivanje usaglašenosti koje je podnelo zahtev za imenovanje ispunjava zahteve iz tehničkog propisa u smislu člana 12. ovog zakona.

Pri ocenjivanju ispunjavanja propisanih zahteva, nadležni ministar uzima u obzir i akt o dodeli akreditacije koje je telo za ocenjivanje usaglašenosti pribavilo u postupku akreditacije.

Rešenje iz stava 1. ovog člana je konačno.

Član 14.

Imenovano telo iz člana 13. stav 1. ovog zakona, na osnovu ugovora sa proizvođačem, sprovodi ocenjivanje usaglašenosti u skladu sa postupcima utvrđenim tehničkim propisom.

Imenovano telo, pre izdavanja isprave o usaglašenosti, zahteva da proizvođač koji nije ispunio propisane zahteve, preduzme odgovarajuće korektivne mere.

Ako imenovano telo, prilikom provere usaglašenosti, posle izdavanja isprave, utvrdi da proizvod više ne ispunjava propisane zahteve, tražiće od proizvođača da preduzme odgovarajuće korektivne mere i po potrebi može, privremeno ili trajno, da oduzme ispravu o usaglašenosti ili da ograniči važenje te isprave.

Imenovano telo može da, uz saglasnost proizvođača, poveri podizvođaču određene poslove u vezi sa ocenjivanjem usaglašenosti ako podizvođač ispunjava zahteve iz istog tehničkog propisa kao i imenovano telo.

Imenovano telo može poveriti podizvođaču samo poslove za koje je to telo imenovano. Imenovano telo zadržava odgovornost za poslove koje je poverilo podizvođaču.

Način sprovođenja ocenjivanja usaglašenosti iz stava 1. ovog člana, uređuje se propisom koji donosi Vlada.

Član 15.

Imenovano telo dužno je da obavesti nadležnog ministra o:

- 1) odbijanju izdavanja, ograničavanju, privremenom ili trajnom oduzimanju isprave o usaglašenosti;
  - 2) izmenjenim okolnostima iz rešenja o njegovom imenovanju koje mogu da utiču na obim i zahteve imenovanja;
  - 3) zahtevu nadležnog inspektora u vezi sa ocenjivanjem usaglašenosti;
  - 4) poveravanju poslova podizvođaču iz člana 14. stav 4. ovog zakona;
  - 5) izvršenom ocenjivanju usaglašenosti u obimu svog imenovanja u zemlji i inostranstvu;
  - 6) drugim aktivnostima u vezi ocenjivanja usaglašenosti.
- Obaveštenja iz stava 1. tač. 5) i 6) ovog člana daju se na zahtev nadležnog ministarstva.

Član 16.

Ako nadležni ministar utvrdi da imenovano telo više ne ispunjava propisane zahteve ili da ne izvršava svoje obaveze, donosi rešenje o oduzimanju odobrenja za sprovođenje ocenjivanja usaglašenosti, u skladu sa zakonom kojim se uređuje opšti upravni postupak.

Pre donošenja rešenja iz stava 1. ovog člana, nadležni ministar može, uzimajući u obzir značaj nedostataka u pogledu ispunjavanja zahteva ili izvršavanja obaveza, pismeno da upozori imenovano telo o nedostacima u pogledu ispunjavanja zahteva ili izvršavanja obaveza i odredi rok za otklanjanje tih nedostataka koji ne može biti duži od 60 dana.

Rešenje iz stava 1. ovog člana je konačno.

U slučaju donošenja rešenja o oduzimanju odobrenja iz stava 1. ovog člana ili u slučaju da imenovano telo prestane sa radom, nadležni ministar nalaže tom telu da u određenom roku izvrši prenos dokumentacije koja se odnosi na ocenjivanje usaglašenosti drugom imenovanom telu, po izboru proizvođača, odnosno omogući dostupnost te dokumentacije nadležnim organima.

Ocenjivanje usaglašenosti koje sprovodi organ državne uprave

Član 17.

Kada je tehničkim propisom utvrđeno da ocenjivanje usaglašenosti sprovodi organ državne uprave, nadležni organ državne uprave, na zahtev proizvođača, sprovodi ocenjivanje usaglašenosti u skladu sa postupcima utvrđenim tim propisom.

Organ državne uprave, pre izdavanja isprave o usaglašenosti, nalaže proizvođaču koji nije ispunio propisane zahteve da preduzme odgovarajuće korektivne mere.

Ako organ državne uprave, prilikom provere usaglašenosti, posle izdavanja isprave o usaglašenosti, utvrdi da proizvod ne ispunjava propisane zahteve, naložiće proizvođaču da preduzme odgovarajuće korektivne mere i po potrebi može rešenjem, privremeno ili trajno, da oduzme ispravu o usaglašenosti ili ograniči važenje te isprave.

Rešenje iz stava 3. ovog člana je konačno.

Troškovi ocenjivanja usaglašenosti iz stava 1. ovog člana padaju na teret proizvođača.

Način sprovođenja ocenjivanja usaglašenosti iz stava 1. ovog člana i način određivanja i plaćanja troškova ocenjivanja usaglašenosti iz stava 5. ovog člana, uređuju se propisom koji donosi Vlada.

Član 18.

Kada je tehničkim propisom utvrđeno da ocenjivanje usaglašenosti sprovodi organ državne uprave, a kada za potrebe tog organa tehničku procenu vrši telo za ocenjivanje usaglašenosti, to telo mora da ispunjava zahteve iz tehničkog propisa u smislu člana 12. ovog zakona.

Nadležno ministarstvo objavljuje javni poziv za podnošenje prijave za ovlašćivanje tela za ocenjivanje usaglašenosti radi vršenja tehničke procene.

U javnom pozivu se navodi naročito broj i vrsta tela za ocenjivanje usaglašenosti potrebnih organu državne uprave za vršenje tehničke procene, kao i zahteve iz tehničkog propisa koje to telo mora da ispuni.

Nadležni ministar donosi rešenje o ovlašćivanju tela za ocenjivanje usaglašenosti iz stava 1. ovog člana u skladu sa zakonom kojim se uređuje opšti upravni postupak.

Rešenje iz stava 4. ovog člana je konačno.

Ako nadležni ministar utvrdi da ovlašćeno telo iz stava 4. ovog člana više ne ispunjava propisane zahteve, odnosno da ne izvršava svoje obaveze, kao i u slučaju prestanka potrebe za vršenjem tehničke procene, nadležni ministar će postupiti shodno članu 16. st. 1. i 2. ovog zakona.

Uloga akreditacije

Član 19.

Pri donošenju rešenja iz čl. 13. i 18. ovog zakona, smatraće se da telo za ocenjivanje usaglašenosti koje ima akt o akreditaciji ispunjava propisane zahteve u meri u kojoj su obuhvaćeni obimom akreditacije, uzimajući u obzir postupke ocenjivanja usaglašenosti i proizvode obuhvaćene akreditacijom.

Tehničkim propisom može se utvrditi da u postupku ocenjivanja usaglašenosti pojedine aktivnosti, umesto imenovanog tela, može da sprovodi akreditovano telo koje je u sastavu proizvođača.

Telo iz stava 2. ovog člana mora da bude organizovano kao zasebna organizaciona jedinica proizvođača, ne sme da učestvuje u izradi, isporuci, montaži, korišćenju ili održavanju proizvoda čiju usaglašenost ocenjuje i može da pruža usluge isključivo proizvođaču u čijem se sastavu nalazi.

Prijavljivanje tela za ocenjivanje usaglašenosti

Član 20.

Ministarstvo nadležno za poslove koji se odnose na tehničke propise (u daljem tekstu: ministarstvo), na predlog nadležnog ministarstva, vrši prijavljivanje imenovanog, odnosno ovlašćenog tela za ocenjivanje usaglašenosti odgovarajućoj međunarodnoj organizaciji u skladu sa pravilima potvrđenih međunarodnih sporazuma čiji je potpisnik Republika Srbija.

Način imenovanja, ovlašćivanja, oduzimanja odobrenja za sprovođenje ocenjivanja usaglašenosti, prijavljivanja tela za ocenjivanje usaglašenosti, kao i način utvrđivanja ispunjenosti propisanih zahteva za imenovanje, odnosno ovlašćivanje tela za ocenjivanje usaglašenosti, uređuje se propisom koji donosi Vlada.

IV. OBAVEZE ISPORUČIOCA PROIZVODA I VLASNIKA PROIZVODA U UPOTREBI

Usaglašenost proizvoda

Član 21.

Proizvod se stavlja na tržište, odnosno isporučuje na tržištu samo ako je usaglašen sa propisanim tehničkim zahtevima, ako je njegova usaglašenost ocenjena prema propisanom postupku, ako je označen u skladu sa propisima i ako ga prate propisane isprave o usaglašenosti i druga propisana dokumentacija.

Zaštitna klauzula

Član 22.

Nadležni inspektor preduzima odgovarajuće mere ograničavanja isporuke na tržištu, zabrane stavljanja proizvoda na tržište ili isporuke na tržištu, povlačenja, odnosno opozivanja proizvoda u skladu sa zakonom, ako se utvrdi da proizvod koji je usaglašen sa tehničkim propisom može da ugrozi javni interes, a naročito ako je ugrožena bezbednost, život i zdravlje ljudi, bezbednost i zdravlje životinja i biljaka, životna sredina, bezbednost potrošača i drugih korisnika i imovina.

Nadležni ministar briše srpski standard sa spiska standarda iz člana 7. stav 3. ovog zakona, ako se utvrdi da je nebezbednost proizvoda iz stava 1. ovog člana posledica nezadovoljavajućih tehničkih rešenja iz tog standarda.

Obaveze proizvođača

Član 23.

Proizvođač je dužan da:

- 1) obezbedi da se proizvod izradi u skladu sa propisanim zahtevima;
- 2) izradi potrebnu tehničku dokumentaciju i čuva je u propisanom roku;
- 3) obezbedi sprovođenje propisanog postupka ocenjivanja usaglašenosti, izradi deklaraciju o usaglašenosti i čuva je u propisanom roku, kao i da stavi na proizvod propisani znak usaglašenosti;
- 4) kada je propisano, vrši ispitivanje uzoraka proizvoda na tržištu, obrađuje informacije, vodi registar reklamacija i obaveštava distributere o neusaglašenim proizvodima, kao i korektivnim merama preduzetim samoinicijativno, po nalogu ili u saradnji sa nadležnim organima, u cilju izbegavanja rizika koje neusaglašeni proizvod predstavlja;
- 5) vrši druge aktivnosti utvrđene tehničkim propisom za pojedine proizvode.

Proizvođač može da ovlasti zastupnika da izvršava njegove obaveze dajući mu pismeno ovlašćenje, koje zastupniku mora da omogući najmanje da:

- 1) čuva deklaraciju o usaglašenosti i tehničku dokumentaciju u propisanom roku;
- 2) dostavlja nadležnim organima sve informacije i dokumentaciju neophodnu za dokazivanje usaglašenosti proizvoda;
- 3) saraduje sa nadležnim organima u svim korektivnim merama preduzetim u cilju izbegavanja rizika koje proizvod predstavlja.

Proizvođač ne može na ovlašćenog zastupnika preneti svoje obaveze iz stava 1. tačka 1) ovog člana, kao ni izradu tehničke dokumentacije.

Član 24.

Proizvođač stavlja znak usaglašenosti na proizvod koji je usaglašen sa tehničkim propisom ako je to utvrđeno tehničkim propisom.

Na proizvod koji nije usaglašen sa propisanim zahtevima, odnosno na proizvod za koji nije propisano stavljanje znaka usaglašenosti, zabranjeno je stavljanje znaka usaglašenosti.

Zabranjeno je na proizvod stavljanje drugi znak koji nije znak usaglašenosti već na njega samo podseća svojim sadržajem ili oblikom čime bi kod potrošača ili drugog korisnika mogao da stvori zablude da se radi o znaku usaglašenosti ili ako bi se stavljanjem drugog znaka na proizvod smanjila vidljivost, odnosno čitljivost znaka usaglašenosti.

Oblik, izgled i sadržaj znaka usaglašenosti uređuje se propisom koji donosi Vlada.

Obaveze uvoznika

Član 25.

Uvoznik je dužan da:

- 1) proveriti da li je za proizvod izdata deklaracija o usaglašenosti, odnosno da li proizvod prati druga propisana isprava o usaglašenosti, da li je označen propisanim znakom usaglašenosti, da li je obeležen na način koji omogućava identifikaciju proizvoda i proizvođača i da li ga prati propisana dokumentacija;
- 2) u propisanom roku čuva kopiju deklaracije o usaglašenosti i tehničku dokumentaciju, kao i da ih učini dostupnim nadležnim organima na njihov zahtev;
- 3) u slučaju osnovane sumnje da proizvod nije usaglašen sa propisanim zahtevima, stavi proizvod na tržište tek nakon što proizvođač usaglasa proizvod sa tim zahtevima, kao i da o tome obavesti nadležni organ, ako proizvod nije bezbedan;
- 4) obezbedi da, pre stavljanja proizvoda na tržište, uslovi skladištenja ili prevoza ne ugroze usaglašenost proizvoda sa propisanim zahtevima;
- 5) vrši druge aktivnosti utvrđene tehničkim propisom za pojedine proizvode.

Uvoznik se smatra proizvođačem i preuzima njegove obaveze kada stavi na tržište proizvod pod svojim imenom ili žigom, odnosno ako izmeni proizvod koji je već stavljen na tržište u meri koja utiče na usaglašenost sa propisanim zahtevima.

Obaveze distributera

Član 26.

Distributer je dužan da:

1) proveri da li je na proizvod stavljen propisani znak usaglašenosti i da li ga prati propisana dokumentacija;

2) u slučaju osnovane sumnje da proizvod nije usaglašen sa propisanim zahtevima, isporuči proizvod na tržište, tek nakon što proizvođač usaglasí proizvod sa tim zahtevima, kao i da o tome obavesti proizvođača ili uvoznika i nadležne organe, ako proizvod nije bezbedan;

3) obezbedi da, pre isporuke proizvoda na tržište, uslovi skladištenja ili prevoza ne ugroze usaglašenost proizvoda sa propisanim zahtevima;

4) vrši druge aktivnosti utvrđene tehničkim propisom za pojedine proizvode.

Distributer se smatra proizvođačem i preuzima njegove obaveze kada stavi na tržište proizvod pod svojim imenom ili žigom, odnosno ako izmeni proizvod koji je već stavljen na tržište u meri koja utiče na usaglašenost sa propisanim zahtevima.

Obaveze vlasnika proizvoda u upotrebi

Član 27.

Vlasnik tehnički složenog proizvoda, za koji je tehničkim propisom utvrđena obaveza redovnih, odnosno vanrednih pregleda radi potvrđivanja bezbednosti proizvoda tokom veka upotrebe, može da stavi u upotrebu taj proizvod, odnosno da omogući upotrebu tog proizvoda, samo ako su izvršeni propisani pregledi kojima je potvrđena njegova bezbednost.

Tehničkim propisom može da se odredi da propisane preglede vrši imenovano telo ili organ državne uprave.

Na način vršenja propisanih pregleda iz stava 2. ovog člana, shodno se primenjuju odredbe čl. 12. do 19. ovog zakona.

V. VAŽENJE INOSTRANIH ISPRAVA I ZNAKOVA USAGLAŠENOSTI

Član 28.

Isprave o usaglašenosti koje je izdalo inostrano telo za ocenjivanje usaglašenosti i znaci usaglašenosti izdati u inostranstvu (u daljem tekstu: inostrane isprave i znakovi usaglašenosti) važe u Republici Srbiji, ako su izdati u skladu sa potvrđenim međunarodnim sporazumima čiji je potpisnik Republika Srbija.

Nadležni ministar može priznati važenje inostranih isprava i znakova usaglašenosti kojima se potvrđuje usaglašenost proizvoda sa inostranim tehničkim propisom, pod uslovom da zahtevi iz tog propisa obezbeđuju najmanje isti stepen zaštite bezbednosti života i zdravlja ljudi, zaštite životinja i biljaka, zaštite životne sredine, zaštite potrošača i drugih korisnika i zaštite imovine, koji su određeni zahtevima srpskog tehničkog propisa.

Član 29.

Prilikom priznavanja važenja inostranih isprava i znakova usaglašenosti, pored uslova iz člana 28. stav 2. ovog zakona, utvrđuje se i da li zahtevi iz inostranog tehničkog propisa koje inostrano telo za ocenjivanje usaglašenosti mora da ispuni da bi sprovodilo postupak

ocenjivanja usaglašenosti proizvoda, obezbeđuju najmanje isti stepen ispunjenosti zahteva koji su utvrđeni srpskim tehničkim propisom za imenovano telo.

Član 30.

Akt o priznavanju važenja isprava i znakova o usaglašenosti iz člana 28. stav 2. ovog zakona donosi se po prethodno pribavljenom mišljenju Ministarstva.

Način priznavanja isprava i znakova usaglašenosti iz člana 28. stava 2. ovog zakona uređuje se propisom koji donosi Vlada.

VI. OBAVEŠTAVANJE

Registri

Član 31.

Ministarstvo, kao javnu knjigu, vodi sledeće registre:

1) važećih tehničkih propisa i imenovanih, odnosno ovlašćenih tela za ocenjivanje usaglašenosti;

2) tehničkih propisa u pripremi;

3) inostranih isprava i znakova usaglašenosti koji važe u Republici Srbiji.

U registre iz stava 1. ovog člana, upisuju se naročito: naziv nadležnog ministarstva koje je donelo tehnički propis; naziv tehničkog propisa; poslovno ime, sedište i delatnost imenovanog, odnosno ovlašćenog tela za ocenjivanje usaglašenosti i drugi podaci od značaja za poslovanje tih tela; naziv nadležnog ministarstva koje je pripremiло tehnički propis i naziv tog propisa; vrsta inostranih isprava i znakova usaglašenosti koji važe u Republici Srbiji, poslovno ime i sedište inostranih tela za ocenjivanje usaglašenosti koja su izdala ispravu o usaglašenosti i druge podatke od značaja za poslovanje tih inostranih tela, kao i druge podatke koji su od značaja za inostrane isprave i znakove usaglašenosti.

Sadržinu i način vođenja registara iz stava 1. ovog člana bliže propisuje ministar nadležan za poslove koji se odnose na tehničke propise.

Prijavljivanje tehničkih propisa u pripremi

Član 32.

Ministarstvo, u skladu sa pravilima potvrđenih međunarodnih sporazuma čiji je potpisnik Republika Srbija, prijavljuje odgovarajućim organima iz tih sporazuma tehničke propise u pripremi i sa njima povezane postupke ocenjivanja usaglašenosti.

Postupak prijavljivanja tehničkih propisa iz stava 1. ovog člana uređuje se propisom koji donosi Vlada.

Informisanje

Član 33.

Ministarstvo, na zahtev domaćih i stranih pravnih i fizičkih lica, daje informacije i obezbeđuje odgovarajuću dokumentaciju u vezi sa:

1) važećim tehničkim propisima, odnosno tehničkim propisima u pripremi;

2) važećim postupcima ocenjivanja usaglašenosti ili postupcima ocenjivanja usaglašenosti u pripremi;

3) članstvom Republike Srbije u međunarodnim i regionalnim programima saradnje u oblasti ocenjivanja usaglašenosti ili u bilateralnim i multilateralnim sporazumima koji se odnose na tehničke propise i postupke ocenjivanja usaglašenosti.

Način informisanja i obezbeđivanja dokumentacije iz stava 1. ovog člana uređuje se propisom koji donosi Vlada.

VII. INSPEKCIJSKI NADZOR

Član 34.

Inspekcijski nadzor nad sprovođenjem odredaba ovog zakona i propisa donetih na osnovu ovog zakona, kao i tehničkih propisa koji se primenjuju na osnovu člana 41. ovog zakona, vrše nadležna ministarstva preko inspektora u skladu sa zakonom.

Nadležni inspektor je ovlašćen da u vršenju nadzora, osim mera za koje je ovlašćen drugim propisima:

- 1) zahteva od isporučilaca sve potrebne informacije i uvid u isprave o usaglašenosti i propisanu tehničku dokumentaciju;
- 2) obavlja odgovarajuće provere, uzima uzorke proizvoda i daje ih na ispitivanje radi provere usaglašenosti proizvoda sa propisanim tehničkim zahtevima;
- 3) proverava da li su izvršeni propisani pregledi koji potvrđuju bezbednost proizvoda tokom veka upotrebe;
- 4) odredi otklanjanje utvrđenih neusaglašenosti u određenom roku;
- 5) zahteva da se proizvodi označe propisanim znacima usaglašenosti, odnosno da se uklone nedozvoljeni znaci;
- 6) ograniči ili zabrani isporuku proizvoda na tržištu i sprovede dodatne mere, u skladu sa zakonom, koje će osigurati da se ograničenje ili zabrana poštuje;
- 7) odredi povlačenje ili opozivanje proizvoda koji nisu usaglašeni sa propisanim zahtevima;
- 8) obavesti nadležno ministarstvo koje je donelo tehnički propis koji se odnosi na određeni proizvod radi preduzimanja odgovarajućih mera;
- 9) odredi uništavanje neusaglašenih proizvoda ako predstavljaju ozbiljan rizik za bezbednost, život i zdravlje ljudi, životinja i biljaka, kao i zaštitu životne sredine.

Nadležni inspektor u vršenju inspekcijskog nadzora ovlašćen je da pregleda poslovne prostorije i objekte isporučioaca.

Ako nadležni inspekcijski organ ne raspolaže potrebnim stručnim znanjem ili opremom za vršenje provera ili ispitivanja iz stava 2. ovog člana, provere i ispitivanja može poveriti odgovarajućem telu za ocenjivanje usaglašenosti.

Troškove provere i ispitivanja usaglašenosti proizvoda, kao i druge troškove koji nastanu u postupku inspekcijskog nadzora, snosi isporučilac ako se utvrdi da proizvod nije usaglašen sa propisanim zahtevima.

Žalba protiv rešenja kojim je inspektor naložio preduzimanje mera iz stava 2. ovog člana ne odlaže izvršenje rešenja.

VIII. KAZNENE ODREDBE

Član 35.

Novčanom kaznom od 100.000 do 1.000.000 dinara kazniće se za prekršaj pravno lice - telo za ocenjivanje usaglašenosti ako:

- 1) sprovodi ocenjivanje usaglašenosti, odnosno vrši tehničku procenu proizvoda, bez rešenja o imenovanju, odnosno ovlašćivanju (član 13. stav 1. i član 18. stav 4);
- 2) ne obavesti nadležnog ministra u skladu sa obavezama iz člana 15. ovog zakona;
- 3) ne postupi po nalogu nadležnog ministra iz člana 16. stav 2. ovog zakona.

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se novčanom kaznom od 20.000 do 50.000 dinara i odgovorno lice u pravnom licu - telu za ocenjivanje usaglašenosti.

Član 36.

Novčanom kaznom od 100.000 do 1.000.000 dinara kazniće se za prekršaj pravno lice - isporučilac ako:

1) stavi na tržište, odnosno isporuči na tržištu proizvod koji nije usaglašen sa propisanim tehničkim zahtevima, ako usaglašenost proizvoda nije ocenjena prema propisanom postupku, ako nije označen u skladu sa propisima ili ako ga ne prate propisane isprave o usaglašenosti ili druga propisana dokumentacija (član 21).

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se novčanom kaznom od 20.000 do 50.000 dinara i odgovorno lice u pravnom licu - isporučiocu.

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se novčanom kaznom od 100.000 do 500.000 dinara i preduzetnik - isporučilac.

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se novčanom kaznom od 10.000 do 50.000 dinara i fizičko lice - isporučilac.

Član 37.

Novčanom kaznom od 100.000 do 1.000.000 dinara kazniće se za prekršaj pravno lice - proizvođač, odnosno njegov zastupnik ako:

1) ne izradi i ne obezbedi čuvanje potrebne tehničke dokumentacije, ne izradi, odnosno ne čuva deklaraciju o usaglašenosti, ne stavi na proizvod propisani znak usaglašenosti (član 23. stav 1. tač. 2) i 3) i stav 2. tačka 1);

2) za proizvode za koje je to propisano ne vrši ispitivanje uzoraka proizvoda na tržištu i ne preduzima druge aktivnosti i mere za proizvode za koje je to propisano, odnosno ne saraduje sa nadležnim organima u svim korektivnim merama preduzetim u cilju izbegavanja rizika koji proizvod predstavlja (član 23. stav 1. tačka 4) i stav 2. tačka 3);

3) stavi znak usaglašenosti na proizvod koji nije usaglašen sa propisanim zahtevima ili stavi znak usaglašenosti na proizvod za koji nije propisano stavljanje znaka usaglašenosti (član 24. stav 2);

4) stavi na proizvod drugi znak koji nije znak usaglašenosti već na njega samo podseća svojim sadržajem ili oblikom, čime bi mogao kod potrošača ili drugog korisnika da stvori zablude da se radi o znaku usaglašenosti ili ako bi se stavljanjem drugog znaka na proizvod smanjila vidljivost, odnosno čitljivost znaka usaglašenosti (član 24. stav 3).

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se novčanom kaznom od 20.000 do 50.000 dinara i odgovorno lice u pravnom licu - proizvođaču, odnosno zastupniku.

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se novčanom kaznom od 100.000 do 500.000 dinara i preduzetnik - proizvođač, odnosno zastupnik.

Član 38.

Novčanom kaznom od 100.000 do 1.000.000 dinara kazniće se za prekršaj pravno lice - uvoznik ako:

1) u propisanom roku ne čuva kopiju deklaracije o usaglašenosti i tehničku dokumentaciju ili ih ne učini dostupnim nadležnim organima, na njihov zahtev (član 25. stav 1. tačka 2);

2) u slučaju osnovane sumnje da proizvod nije usaglašen sa propisanim zahtevima, stavi na tržište taj proizvod pre nego što bude usaglašen sa tim zahtevima, i ako o tome ne obavesti nadležne organe u slučaju da proizvod nije bezbedan (član 25. stav 1. tačka 3).

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se novčanom kaznom od 20.000 do 50.000 dinara i odgovorno lice u pravnom licu - uvozniku.

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se novčanom kaznom od 100.000 do 500.000 dinara i preduzetnik - uvoznik.

Član 39.

Novčanom kaznom od 100.000 do 1.000.000 dinara kazniće se za prekršaj pravno lice - distributer ako:

1) u slučaju osnovane sumnje da proizvod nije usaglašen sa propisanim zahtevima, takav proizvod stavi na tržište pre nego što isti bude usaglašen sa tim zahtevima, ako o tome ne obavesti proizvođača ili uvoznika, kao i nadležne organe u slučaju da proizvod nije bezbedan (član 26. stav 1. tačka 2).

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se novčanom kaznom od 20.000 do 50.000 dinara i odgovorno lice u pravnom licu - distributeru.

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se novčanom kaznom od 100.000 do 500.000 dinara i preduzetnik - distributer.

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se novčanom kaznom od 10.000 do 50.000 dinara i fizičko lice - distributer.

Član 40.

Novčanom kaznom od 50.000 do 500.000 dinara kazniće se za prekršaj pravno lice - vlasnik proizvoda ako:

1) stavi, odnosno omogući upotrebu proizvoda za koji nisu izvršeni propisani pregledi kojima je potvrđena njegova bezbednost tokom veka upotrebe (član 27. stav 1).

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se novčanom kaznom od 50.000 do 100.000 dinara i preduzetnik - vlasnik.

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se novčanom kaznom od 10.000 do 50.000 dinara i fizičko lice - vlasnik.

IX. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 41.

Do donošenja tehničkih i drugih propisa na osnovu ovog zakona, odnosno drugih zakona, primenjuju se tehnički i drugi propisi koji su doneti i preuzeti na osnovu Zakona o tehničkim zahtevima za proizvode i ocenjivanju usaglašenosti proizvoda s propisanim zahtevima ("Službeni list SCG", broj 44/05).

Član 42.

Do donošenja tehničkih propisa kojima se utvrđuju zahtevi koje moraju da ispune imenovana, odnosno ovlašćena tela za ocenjivanje usaglašenosti, u skladu sa ovim zakonom, odnosno do donošenja propisa iz člana 20. stav 2. ovog zakona, ocenjivanje usaglašenosti obavljaće tela za ocenjivanje usaglašenosti koja su ovlašćena, odnosno akreditovana do dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 43.

Do donošenja podzakonskih akata propisanih ovim zakonom primenjuju se podzakonska akta doneta na osnovu Zakona o tehničkim zahtevima za proizvode i ocenjivanju usaglašenosti proizvoda s propisanim zahtevima ("Službeni list SCG", broj 44/05), i to:

1) Uredba o načinu izrade i donošenju tehničkih propisa i registru tih propisa ("Službeni list SCG", broj 17/06);

2) Uredba o načinu ovlašćivanja tela za ocenjivanje usaglašenosti, registru ovlašćenih tela za ocenjivanje usaglašenosti, evidenciji o ispravama o usaglašenosti, znacima usaglašenosti i telima za ocenjivanje usaglašenosti, kao i uslovima za primenu tehničkih propisa drugih država ("Službeni list SCG", broj 22/06);

3) Uredba o načinu i postupcima ocenjivanja usaglašenosti ("Službeni list SCG", broj 22/06);

4) Uredba o načinu informisanja i obaveštavanja o tehničkim propisima, standardima i ocenjivanju usaglašenosti ("Službeni glasnik RS", broj 126/07).

Vlada će akta iz člana 9. stav 4. i čl. 14, 17, 20, 24. i 30. ovog zakona doneti u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Vlada će akta iz čl. 32. i 33. ovog zakona doneti u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Sadržinu obrasca iz člana 7. stav 4. ovog zakona propisaće ministar nadležan za poslove standardizacije u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Propis iz člana 31. stav 3. ovog zakona ministar nadležan za poslove koji se odnose na tehničke propise doneće u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 44.

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o tehničkim zahtevima za proizvode i ocenjivanju usaglašenosti proizvoda s propisanim zahtevima ("Službeni list SCG", broj 44/05).

Član 45.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".

ZAKON O ZAŠTITI OD POŽARA

Zakon je objavljen u "Službenom glasniku RS", br. 111/2009, 20/2015 (čl. 38. nije u prečišćenom tekstu), 87/2018 - drugi zakon, 87/2018 i 87/2018 - drugi zakon.

I. OSNOVNE ODREDBE

Predmet zakona

Član 1.

Ovim zakonom uređuju se sistem zaštite od požara, prava i obaveze državnih organa, organa autonomne pokrajine i organa jedinica lokalne samouprave, privrednih društava, drugih pravnih i fizičkih lica, organizacija vatrogasne službe, nadzor nad sprovođenjem ovog zakona i druga pitanja od značaja za sistem zaštite od požara.

Odredbe ovog zakona shodno se primenjuju i na zaštitu od eksplozija.

Sistem zaštite od požara

Član 2.

Sistem zaštite od požara (u daljem tekstu: zaštita od požara) obuhvata skup mera i radnji za planiranje, finansiranje, organizovanje, sprovođenje i kontrolu mera i radnji zaštite od požara, za sprečavanje izbijanja i širenja požara, otkrivanje i gašenje požara, spasavanje ljudi i imovine, zaštitu životne sredine, utvrđivanje i otklanjanje uzroka požara, kao i za pružanje pomoći kod otklanjanja posledica prouzrokovanih požarom.

Subjekti zaštite od požara

Član 3.

Subjekti zaštite od požara su državni organi, organi autonomne pokrajine, organi jedinica lokalne samouprave, privredna društva, druga pravna i fizička lica.

Pojmovi

Član 4.

Pojedini izrazi upotrebljeni u ovom zakonu imaju sledeće značenje:

1) požar je proces nekontrolisanog sagorevanja kojim se ugrožavaju život i zdravlje ljudi, materijalna dobra i životna sredina;

2) eksplozija je proces naglog sagorevanja koji nastaje kao posledica upotrebe zapaljivih tečnosti, zapaljivih gasova i ostalih gorivih materija koje sa vazduhom mogu stvoriti eksplozivnu smešu eksplozivnih materija praćenu udarnim talasom pritiska produkata sagorevanja i porastom temperature, kojim se ugrožavaju život i zdravlje ljudi i materijalna dobra;

3) havarija je razaranje osnovnih sklopova postrojenja u privrednim, javnim i drugim objektima koje predstavlja opasnost za život i zdravlje ljudi, za materijalna dobra i izbijanje požara;

4) spasavanje predstavlja intervenciju vatrogasno-spasilačkih i vatrogasnih jedinica radi zaštite ljudskih života, telesnog integriteta i materijalnih dobara prilikom požara, havarija i drugih vanrednih događaja, u skladu s posebnim zakonom;

5) karakteristike reakcije materijala na požar su doprinosi materijala razvoju požara usled sopstvene razgradnje do koje dolazi izlaganjem tog materijala standardom definisanim ispitnim uslovima, koje se ogledaju kroz klasu zapaljivosti, emisiju dima, otkapavanje i/ili druga očekivana svojstva, koja ugrožavaju evakuaciju;

6) otpornost na požar je sposobnost objekta ili dela objekta da za utvrđeno vreme ispunjava zahtevanu nosivost (R) i/ili integritet (E) i/ili toplotnu izolaciju (I) i/ili drugo očekivano svojstvo, kako je propisano standardima o ispitivanju i klasifikaciji otpornosti na požar;

7) evakuacioni put iz objekta je put koji vodi od bilo koje tačke u objektu do spoljnog prostora ili sigurnog i bezbednog prostora u objektu;

8) koridor evakuacije čine građevinske konstrukcije zgrade kojima se ograničavaju prostorije za komunikaciju (hodnici, tampon-prostorije, stepeništa, vetrobrani, ulaz i sl.) i tako sprečava prodor plamena i dima iz prostorija za boravak i drugih prostorija ugroženih požarom, a koje imaju takve karakteristike (otpornost i reakcija na požar, širina, visina i dr.) da omogućavaju da osobe zatečene u požaru mogu sigurno i bezbedno (samostalno ili uz pomoć spasioca) napustiti objekat;

9) zaštitni sistemi i uređaji su sistemi u funkciji bezbednosti ljudi koji borave u objektu, objekta i vatrogasaca - spasilaca (stabilni sistemi za gašenje požara, stabilni sistemi za dojavu požara, stabilni sistemi za detekciju eksplozivnih i zapaljivih gasova, sistemi za kontrolu dima i toplote, sigurnosni sistemi napajanja, instalacije hidrantske mreže za gašenje požara, kao i mobilni uređaji za gašenje požara);

10) stambeni, odnosno stambeno poslovni objekat jeste objekat koji ima više od 80% korisne površine namenjene za stanovanje i prateće sadržaje (prostorije za garažiranje vozila, stanarske ostave, podstanicu grejanja, hodnike, stepeništa, liftovska okna i sl.) i u kome ostatak čini poslovni prostor;

11) poslovni, odnosno poslovno stambeni objekat jeste objekat koji ima više od 80% korisne površine namenjene za poslovanje (prodaju, kupovinu, usluge i sl.) i u kome su ostale prostorije stambene i/ili javne namene;

12) objekat javne namene jeste objekat koji ima više od 80% korisne površine namenjene za okupljanje ljudi (ugostiteljski objekti za smeštaj - izuzev kampa, kuće i stana za odmor, soba za iznajmljivanje, ugostiteljski objekti za ishranu i piće - izuzev kioska i sličnih objekata, obrazovni, kulturni, sportski, religiozni, i slični objekti, autobuski, železnički, avio-terminali, putnička pristaništa i sl.) i u kome su ostale prostorije stambene i/ili poslovne namene;

13) procena opasnosti od požara jeste deo glavnog projekta zaštite od požara odnosno deo tehničke dokumentacije za izgradnju objekata kojim se utvrđuju zahtevi u pogledu mera zaštite od požara za konstrukciju, materijale, instalacije i potreba za opremanjem zaštitnim sistemima i uređajima, kada to nije utvrđeno propisom;

14) tehnička dokumentacija jeste skup projekata koji čine projekat za izvođenje u smislu zakona koji uređuje izgradnju, a koji se izrađuju za potrebe izgradnje, dogradnje i rekonstrukcije objekata;

15) dobrovoljna vatrogasna društva jesu udruženja osnovana radi organizovanog dobrovoljnog učešća građana u sprovođenju zaštite od požara, spasavanju ljudi i imovine;

16) vatrogasni savezi (opštinski, gradski, okružni, pokrajinski i Vatrogasni savez Srbije) su stručne i humanitarne organizacije od posebnog interesa osnovane u cilju organizovanog i jedinstvenog učešća u ostvarivanju zaštite od požara, njihovih zajedničkih ciljeva i razvijanja svesti o značaju zaštite od požara, u okviru kojih deluju dobrovoljna vatrogasna društva i dobrovoljne vatrogasne jedinice.

Način ostvarivanja zaštite od požara

Član 5.

Zaštita od požara ostvaruje se:

1) organizovanjem i pripremanjem subjekata zaštite od požara za sprovođenje zaštite od požara;

2) obezbeđivanjem uslova za sprovođenje zaštite od požara;

3) preduzimanjem mera i radnji za zaštitu i spasavanje ljudi, materijalnih dobara i životne sredine prilikom izbijanja požara;

4) nadzorom nad primenom mera zaštite od požara.

Obaveze subjekata zaštite od požara

Član 6.

Subjekti zaštite od požara dužni su da postupaju u skladu s obavezama utvrđenim ovim zakonom i propisima donesenim na osnovu njega, da primenjuju mere zaštite od požara i eksplozija propisane zakonom, podzakonskim propisima i opštim aktima, da obezbede primenu planova zaštite od požara i drugih akata i odgovorni su za svaku aktivnost kojom menjaju ili mogu promeniti stanje i uslove zaštite od požara.

Subjekti zaštite od požara dužni su da angažovanjem raspoloživih ljudskih i materijalnih resursa učestvuju u gašenju požara i spasavanju ljudi i imovine ugroženih požarom, ako to mogu da učine bez opasnosti za sebe ili drugoga.

Član 6a

U cilju sticanja znanja, veština i navika neophodnih za unapređivanje i učvršćivanje pozitivnih stavova i ponašanja značajnih za zaštitu od požara dece i učenika, nadležne školske i predškolske ustanove dužne su da u okviru školskih i predškolskih programa utvrde i sprovedu program edukacije o zaštiti od požara.

Nadzor nad utvrđivanjem i sprovođenjem programa edukacije o zaštiti od požara sprovodi ministarstvo nadležno za poslove prosvete.

Načelo zaštite

Član 7.

Osnovni cilj propisanih mera zaštite od požara jeste zaštita života ljudi, telesnog integriteta, materijalnih dobara i životne sredine.

Načelo prevencije

Član 8.

Prevencija zaštite od požara obezbeđuje se planiranjem i sprovođenjem preventivnih mera i radnji tako da se što efikasnije spreči izbijanje požara, a da se u slučaju izbijanja požara rizik po život i zdravlje ljudi i ugrožavanje materijalnih dobara kao i ugrožavanje životne sredine svede na najmanju moguću meru i požar ograniči na samom mestu izbijanja.

Načelo stalnosti

Član 9.

Zaštita od požara se organizuje i neprekidno sprovodi na svim mestima i u svim objektima koji su izloženi opasnosti od požara.

Načelo jačanja svesti

Član 10.

Subjekti zaštite od požara podstiču, usmeravaju i obezbeđuju jačanje svesti o značaju zaštite od požara kroz sistem obrazovanja i vaspitanja, naučno-istraživačkog i tehnološkog razvoja, usavršavanja u procesu rada, kao i javnog informisanja.

Načelo javnosti

Član 11.

Državni organi, organi autonomne pokrajine, organi jedinice lokalne samouprave, privredna društva i druga pravna lica dužni su da obaveštavaju javnost o stanju zaštite od požara i čine dostupnim potrebne informacije, u skladu sa zakonom.

Načelo saradnje

Član 12.

Subjekti zaštite od požara dužni su da međusobno razmenjuju informacije od značaja za zaštitu od požara i usklade aktivnosti od značaja za zaštitu od požara.

Republika Srbija saraduje u oblasti zaštite od požara sa drugim državama i međunarodnim organizacijama.

Načelo solidarnosti

Član 13.

Subjekti zaštite od požara dužni su da međusobno pomažu jedni drugima u otklanjanju posledica požara.

Načelo odgovornosti

Član 14.

Odgovorna lica u državnim organima, organima autonomne pokrajine i organima jedinice lokalne samouprave, privredna društva i druga pravna i fizička lica odgovorna su za sprovođenje mera zaštite od požara.

II. PLANIRANJE I ORGANIZOVANJE ZAŠTITE OD POŽARA

Strategija zaštite od požara

Član 15.

Strategiju zaštite od požara (u daljem tekstu: Strategija) donosi Vlada.

Strategijom se utvrđuje stanje u oblasti zaštite od požara i mere koje treba preduzeti.

Strategija se donosi za period od najmanje pet godina i sadrži naročito:

- 1) opis i ocenu stanja u oblasti zaštite od požara;
- 2) osnovne ciljeve i kriterijume za sprovođenje zaštite od požara u celini, po oblastima i prostornim celinama sa prioriternim merama zaštite;
- 3) uslove za primenu najpovoljnijih privrednih, tehničkih, tehnoloških, ekonomskih i drugih mera za zaštitu od požara;
- 4) dugoročne i kratkoročne mere za sprečavanje izbijanja, ublažavanja posledica požara i kontrolu sprovođenja mera zaštite od požara;
- 5) način obezbeđivanja sredstava za zaštitu od požara.

Sanacioni plan

Član 16.

- brisan -

Ministarstvo unutrašnjih poslova

Član 17.

Ministarstvo unutrašnjih poslova (u daljem tekstu: Ministarstvo), u okviru svog delokruga, obavlja poslove značajne za sprovođenje zaštite od požara.

Ministarstvo obavlja poslove koji se odnose na:

- 1) planiranje, organizovanje i sprovođenje mera zaštite od požara;
- 2) preventivne mere za sprečavanje izbijanja požara i ublažavanja posledica požara;
- 3) nadzor nad primenom odredaba ovog zakona i propisa donesenih na osnovu njega, planova zaštite od požara i drugih akata koji se odnose na zaštitu od požara;
- 4) stručno osposobljavanje pripadnika vatrogasno-spasilačkih jedinica;
- 5) školovanje i usavršavanje lica za obavljanje poslova zaštite od požara;
- 6) izradu Strategije;
- 7) saradnju s ostalim subjektima zaštite od požara;
- 8) druge poslove u oblasti zaštite od požara određene zakonom.

Ministarstvo odbrane i Vojska Srbije

Član 18.

Ministarstvo odbrane obavlja poslove koji se odnose na uređivanje, planiranje, organizovanje, sprovođenje i kontrolu zaštite od požara i eksplozija u Ministarstvu odbrane i Vojski Srbije u skladu s odredbama ovog zakona, zakona kojim se uređuje sistem odbrane Republike Srbije i propisima donetim na osnovu zakona.

Autonomna pokrajina

Član 19.

Autonomna pokrajina u okviru nadležnosti utvrđenih Ustavom i zakonom, obezbeđuje uslove za sprovođenje mera zaštite od požara i pružanje pomoći kod otklanjanja odnosno ublažavanja posledica prouzrokovanih požarom i donosi akte za unapređenje stanja zaštite od požara.

Plan zaštite od požara autonomne pokrajine

Član 20.

Autonomna pokrajina donosi Plan zaštite od požara koji sadrži naročito:

- 1) prikaz postojećeg stanja zaštite od požara;
- 2) procenu ugroženosti od požara;
- 3) organizaciju zaštite od požara;
- 4) predlog tehničkih i organizacionih mera za otklanjanje nedostataka i unapređenje stanja zaštite od požara;
- 5) proračun potrebnih finansijskih sredstava;
- 6) propisane proračunske i grafičke priloge.

Na Plan zaštite od požara, uključujući i njegove izmene i dopune, pribavlja se saglasnost Ministarstva.

Jedinica lokalne samouprave

Član 21.

Jedinica lokalne samouprave u okviru nadležnosti utvrđenih Ustavom i zakonom organizuje i obezbeđuje uslove za sprovođenje mera zaštite od požara i pružanje pomoći kod otklanjanja odnosno ublažavanja posledica prouzrokovanih požarom i donosi akte za unapređenje stanja zaštite od požara.

Plan zaštite od požara jedinice lokalne samouprave

Član 22.

Jedinica lokalne samouprave donosi Plan zaštite od požara koji sadrži naročito:

- 1) prikaz postojećeg stanja zaštite od požara;
- 2) procenu ugroženosti od požara;
- 3) organizaciju zaštite od požara;
- 4) predlog tehničkih i organizacionih mera za otklanjanje nedostataka i unapređenje stanja zaštite od požara;
- 5) proračun potrebnih finansijskih sredstava;
- 6) propisane proračunske i grafičke priloge.

Na Plan zaštite od požara, uključujući i njegove izmene i dopune, pribavlja se saglasnost Ministarstva.

Kategorizacija prema ugroženosti od požara

Član 23.

U cilju utvrđivanja odgovarajuće organizacije i preduzimanja mera potrebnih za uspešno funkcionisanje i sprovođenje zaštite od požara, Ministarstvo vrši kategorizaciju objekata, delatnosti i zemljišta prema ugroženosti od požara u zavisnosti od tehnološkog procesa koji se u njima odvija; vrste i količine materijala koji se proizvodi, prerađuje ili skladišti; vrste materijala upotrebljenog za izgradnju objekta; značaja i veličine objekta i vrste biljnog pokrivača.

Objekti, delatnosti i zemljišta razvrstavaju se u sledeće kategorije:

- 1) sa visokim rizikom od izbijanja požara - prva kategorija ugroženosti od požara;
- 2) sa povećanim rizikom od izbijanja požara - druga kategorija ugroženosti od požara;
- 3) sa izvesnim rizikom od izbijanja požara - treća kategorija ugroženosti od požara.

Na rešenje o kategorizaciji iz stava 1. ovog člana može se izjaviti žalba Ministarstvu u roku od 15 dana od dana dostavljanja rešenja.

Izuzetno od stava 1. ovog člana, Ministarstvo odbrane vrši kategorizaciju vojnih objekata i objekata koje koristi Ministarstvo odbrane i Vojska Srbije.

Vlada propisuje osnove, merila i uslove kategorizacije iz stava 1. ovog člana.

Organizovanje zaštite od požara prema ugroženosti od požara

Član 24.

Privredno društvo odnosno drugo pravno ili fizičko lice, koje je vlasnik odnosno korisnik objekta ili zemljišta sa visokim rizikom od izbijanja požara razvrstava se u prvu kategoriju ugroženosti od požara (u daljem tekstu: subjekat u prvoj kategoriji) i obavezno je da organizuje sprovođenje preventivnih mera zaštite od požara, obezbedi tehnički opremljenu i obučenu vatrogasnu jedinicu sa potrebnim brojem vatrogasaca i obezbedi adekvatnu opremu i uređaje za gašenje požara.

Privredno društvo odnosno drugo pravno ili fizičko lice, koje je vlasnik odnosno korisnik objekta ili zemljišta sa povećanim rizikom od izbijanja požara razvrstava se u drugu kategoriju ugroženosti od požara (u daljem tekstu: subjekat u drugoj kategoriji) i obavezno je da organizuje sprovođenje preventivnih mera zaštite od požara i stalno dežurstvo sa potrebnim brojem lica stručno osposobljenih za sprovođenje mera zaštite od požara i obezbedi adekvatnu opremu i uređaje za gašenje požara.

Privredno društvo odnosno drugo pravno ili fizičko lice, koje je vlasnik odnosno korisnik objekta ili zemljišta sa izvesnim rizikom od izbijanja požara razvrstava se u treću kategoriju ugroženosti od požara (u daljem tekstu: subjekat u trećoj kategoriji) i obavezno je da organizuje sprovođenje preventivnih mera zaštite od požara sa potrebnim brojem lica stručno osposobljenih za sprovođenje mera zaštite od požara i obezbedi adekvatnu opremu i uređaje za gašenje požara.

Razvrstavanje privrednih društava i drugih pravnih i fizičkih lica iz ovog člana vrši se rešenjem iz člana 23. ovog zakona.

Ministar nadležan za unutrašnje poslove (u daljem tekstu: ministar) propisuje potrebnu tehničku opremljenost vatrogasne jedinice i broj vatrogasaca iz stava 1. ovog člana, kao i potreban broj lica stručno osposobljenih za sprovođenje zaštite od požara iz stava 2. ovog člana.

Angažovanje pravnog lica za obavljanje poslova

Član 25.

Za obavljanje poslova iz člana 24. može se ugovorom angažovati privredno društvo odnosno drugo pravno lice koje ispunjava propisane uslove i ima ovlašćenje Ministarstva za obavljanje ovih poslova.

Ministar propisuje bliže uslove za obavljanje poslova iz člana 24. ovog zakona i uslove i način izdavanja i oduzimanja ovlašćenja iz stava 1. ovog člana.

Zaštita od požara u objektima posebne namene koje koristi Ministarstvo odbrane i Vojska Srbije

Član 26.

Poslove zaštite od požara u objektima posebne namene koje koristi Ministarstvo odbrane i Vojska Srbije obavljaju nadležni vojni organi, pod uslovima koje propisuje ministar odbrane, a u skladu sa odredbama ovog zakona.

Plan zaštite od požara

Član 27.

Subjekti u prvoj i drugoj kategoriji ugroženosti od požara obavezni su da donesu Plan zaštite od požara koji sadrži naročito:

- 1) prikaz postojećeg stanja zaštite od požara;
- 2) procenu ugroženosti od požara;
- 3) organizaciju zaštite od požara;
- 4) predlog tehničkih i organizacionih mera za otklanjanje nedostataka i unapređenje stanja zaštite od požara;
- 5) proračun potrebnih finansijskih sredstava;
- 6) propisane proračunske i grafičke priloge;
- 7) proračun maksimalnog broja ljudi koji se mogu bezbedno evakuisati iz objekta.

Subjekti iz stava 1. ovog člana dužni su da postupaju po proračunima iz Plana zaštite od požara.

U Planu zaštite od požara, pored podataka iz stava 1. ovog člana, bliže se prikazuju i podaci o broju vatrogasaca, tehničkoj opremljenosti i obučenosti vatrogasne jedinice, odnosno organizaciji preventivnih mera zaštite od požara, stalnog dežurstva i podaci o broju stručno osposobljenih lica za sprovođenje zaštite od požara.

Plan zaštite od požara (autonomne pokrajine, jedinica lokalne samouprave i subjekata iz stava 1. ovog člana) mora biti usklađen sa promenama nastalim kao posledica urbanističkih, tehničko-tehnoloških i drugih promena od značaja za zaštitu od požara kroz izmene i dopune plana zaštite od požara.

Na Plan zaštite od požara i izmene i dopune tog plana pribavlja se saglasnost Ministarstva.

Ministar propisuje način izrade i sadržaj planova zaštite od požara autonomne pokrajine, jedinice lokalne samouprave i subjekata u prvoj i drugoj kategoriji.

Plan evakuacije i uputstva za postupanje u slučaju požara

Član 27a

Subjekti u prvoj, drugoj i trećoj kategoriji ugroženosti od požara moraju imati Plan evakuacije i uputstva za postupanje u slučaju požara, koji moraju biti istaknuti na vidljivom mestu.

Subjekti u trećoj kategoriji ugroženosti od požara Plan evakuacije i uputstva za postupanje u slučaju požara donose u skladu sa članom 28. ovog zakona.

Pravila zaštite od požara

Član 28.

Privredno društvo odnosno drugo pravno ili fizičko lice, koje je vlasnik odnosno korisnik poslovnih, industrijskih i objekata javne namene i slobodnostojećih garaža, a koji nisu u obavezi da imaju Plan zaštite od požara prema članu 27. ovog zakona, kao i objekata u trećoj kategoriji ugroženosti od požara, i stambene zgrade donose Pravila zaštite od požara koja obuhvataju:

1) organizaciju tehnoloških procesa na način da rizik od izbijanja i širenja požara bude otklonjen, a da u slučaju njegovog izbijanja bude obezbeđena bezbedna evakuacija ljudi i imovine i sprečeno njegovo širenje;

2) zaštitu od požara u zavisnosti od namene objekta sa potrebnim brojem lica osposobljenih za obavljanje poslova zaštite od požara;

3) Plan evakuacije i uputstva za postupanje u slučaju požara;

4) način osposobljavanja zaposlenih za sprovođenje zaštite od požara;

5) prava, obaveze i odgovornosti zaposlenih za sprovođenje preventivnih mera zaštite od požara;

6) proračun maksimalnog broja ljudi koji se mogu bezbedno evakuisati iz objekta.

Tačke 2), 4), 5) i 6) iz stava 1. ovog člana ne odnose se na obaveze stambene zgrade.

Plan evakuacije i uputstva za postupanje u slučaju požara iz stava 1. tačka 3) ovog člana moraju biti istaknuti na vidljivom mestu.

Subjekti iz stava 1. ovog člana dužni su da postupaju po proračunima iz Pravila zaštite od požara.

III. MERE ZAŠTITE OD POŽARA

Zaštita od požara u planskim dokumentima

Član 29.

Planski dokument, pored uslova propisanih posebnim zakonom koji uređuje oblast gradnje i uređenja prostora, u pogledu mera zaštite od požara i eksplozija, sadrži:

1) izvorišta snabdevanja vodom i kapacitet gradske vodovodne mreže koji obezbeđuju dovoljno količine vode za gašenje požara;

2) udaljenost između zona predviđenih za stambene i objekte javne namene i zona predviđenih za industrijske objekte i objekte specijalne namene;

3) pristupne puteve i prolaze za vatrogasna vozila do objekata;

4) bezbednosne pojaseve između objekata kojima se sprečava širenje požara i eksplozije, sigurnosne udaljenosti između objekata ili njihovo požarno odvajanje;

5) mogućnosti evakuacije i spasavanja ljudi.

Pre izrade planskih dokumenata nosilac posla na izradi planskog dokumenta dužan je da pribavi mišljenje Ministarstva, koje sadrži uslove zaštite od požara i eksplozija koje je potrebno predvideti predmetnim planskim dokumentima.

Osnovni zahtevi zaštite od požara prilikom projektovanja i izgradnje

Član 30.

Prilikom projektovanja i izgradnje objekta, koji se gradi prema zakonu koji uređuje oblast planiranja i izgradnje, moraju se obezbediti osnovni zahtevi zaštite od požara tako da se u slučaju požara:

1) očuva nosivost konstrukcije tokom određenog vremena;

2) spreči širenje vatre i dima unutar objekta;

3) spreči širenje vatre na susedne objekte;

4) omogući sigurna i bezbedna evakuacija ljudi, odnosno njihovo spasavanje.

Smatra se da su osnovni zahtevi zaštite od požara iz stava 1. ovoga člana ispunjeni ukoliko su sprovedeni zahtevi zaštite od požara:

1) utvrđeni posebnim propisima, standardima i drugim aktima kojima je uređena oblast zaštite od požara i eksplozija;

2) utvrđeni procenom rizika od požara, kojom su iskazane mere zaštite od požara za konstrukciju, materijale, instalacije i opremanje zaštitnim sistemima i uređajima.

Ukoliko ispunjenost zahteva zaštite od požara nije moguće dokazati na način propisan u stavu 2. ovog člana, Ministarstvo može prihvatiti dokazivanje ispunjenosti zahteva zaštite od požara i prema stranim propisima i standardima, kao i prema priznatim metodama proračuna i modelima ukoliko su tim propisima predviđeni.

Ispunjenost osnovnih zahteva zaštite od požara prema priznatim metodama proračuna i modelima iz stava 3. ovog člana dokazuje se funkcionalnom probom sistema u realnim uslovima prilikom utvrđivanja podobnosti za upotrebu u pogledu sprovedenosti mera zaštite od požara iz člana 36. ovog zakona.

Odstupanje od osnovnog zahteva zaštite od požara moguće je ako je taj zahtev bliže uređen posebnim propisom.

Glavni projekat zaštite od požara

Član 31.

Glavni projekat zaštite od požara je sastavni deo tehničke dokumentacije za izgradnju, dogradnju i rekonstrukciju objekata sa svim pripadajućim instalacijama, opremom i uređajima.

Glavni projekat zaštite od požara iz stava 1. ovog člana sadrži:

1) tehnički izveštaj (podatke o lokaciji objekta značajne za zaštitu od požara, opis objekta, procenu opasnosti od požara, podelu objekta na požarne sektore, definisanje evakuacionih puteva, kriterijume za izbor materijala za konstrukcije koje treba da budu otporne na požar, kriterijume za izbor materijala za enterijer za koji postoje posebni zahtevi u pogledu otpornosti na požar, procenu opasnosti od požara koja potiče od tehnološkog procesa i materija koje se u njima koriste ili skladište, opis instalacija za automatsko otkrivanje i dojavu požara, detekciju eksplozivnih i zapaljivih gasova, kao i opis stabilnih i mobilnih instalacija i uređaja za gašenje požara, evakuacione puteve za spasavanje lica i imovine, kriterijume za izbor mobilne opreme za gašenje požara, opis instalacija za fluide koji se koriste u objektu i dr.),

2) proračunske osnove (proračun požarnog opterećenja požarnih sektora, proračun kapaciteta evakuacionih puteva u objektu, proračun vremena potrebnog za evakuaciju ljudi i dr.),

3) grafičku dokumentaciju (situacioni plan sa ucrtanim susednim objektima i saobraćajnicama, osnove svih nivoa i krova, karakteristične podužne i poprečne preseke sa ucrtanim požarnim sektorima, dispoziciju procesne tehnološke opreme i opreme koja pripada instalacijama za gašenje požara, šeme sistema za otkrivanje i dojavu požara, gasnu detekciju, gromobranske instalacije, razvode mašinskih instalacija za automatsko gašenje požara, sistem za odvođenje dima i toplote, sisteme za ventilaciju i dr.) i

4) predmer opreme i sredstava za zaštitu od požara.

Izuzetno od stava 1. ovog člana glavni projekat zaštite od požara ne mora biti sastavni deo tehničke dokumentacije ukoliko se osnovni zahtevi zaštite od požara iz člana 30. ovog zakona mogu sagledati kroz tehničku dokumentaciju za izgradnju, dogradnju i rekonstrukciju objekta.

Izrada Glavnog projekta zaštite od požara

Član 32.

Glavni projekat zaštite od požara izrađuje privredno društvo odnosno drugo pravno lice koje je upisano u odgovarajući registar za obavljanje delatnosti izrade tehničke dokumentacije, koje ima ovlašćenje Ministarstva za izradu Glavnog projekta zaštite od požara i ima zaposlena lica sa licencom za izradu projekta zaštite od požara.

Licencu iz stava 1. ovog člana može dobiti lice koje ima:

- 1) najmanje visoku stručnu spremu tehničkog smera;
- 2) najmanje pet godina radnog iskustva na poslovima projektovanja mera zaštite od požara ili njihovog nadzora;
- 3) položen stručni ispit iz oblasti zaštite od požara.

Ministar propisuje bliže uslove za dobijanje ovlašćenja za izradu Glavnog projekta zaštite od požara, kao i program i način polaganja stručnog ispita iz stava 2. tačka 3) ovog člana.

Ministarstvo vodi evidencije o izdatim ovlašćenjima i licencama iz stava 1. ovog člana.

Saglasnost Ministarstva

Član 33.

Područne jedinice organa državne uprave u čijoj je nadležnosti zaštita od požara daju saglasnost na tehničku dokumentaciju u pogledu mera zaštite od požara, za izgradnju, rekonstrukciju i dogradnju objekata sa svim pripadajućim instalacijama, opremom i uređajima i to:

- 1) stambenih, stambeno-poslovnih i poslovnih objekata površine veće od 2.000 m² ili spratnosti P+4+Pk(PS) i preko, zgrada za stanovanje zajednica, hotela, motela i zgrada za trgovinu na veliko i malo površine veće od 400 m² ili spratnosti preko P+2, kao i restorana, barova i sličnih ugostiteljskih objekata;
- 2) objekata javne namene na drugom mestu nepomenutih;
- 3) velikih i srednjih garaža koje su samostalne ili velikih i srednjih garaža sa pripadajućim objektima;
- 4) objekata i prostora na kojima se proizvode, prerađuju i skladište hemikalije koje mogu izazvati požar ili eksploziju ili ugroziti zdravlje i bezbednost ljudi i materijalnih dobara;
- 5) objekata u čijim se pogonima proizvode, prerađuju ili obrađuju čvrste zapaljive materije, pri čemu nastaju eksplozivne smeše gasova, para i prašine;
- 6) stanica za snabdevanje gorivom motornih vozila ili plovila na sopstveni pogon, skladišnog kapaciteta do 500 m³ zapaljivih tečnosti;
- 7) industrijskih objekata, visokoregalnih skladišta, skladišnih objekata površine preko 1.500 m², kao i drugih skladišnih objekata određenih posebnim propisom;
- 8) elektroenergetskih postrojenja nazivnog napona od 20 i 35 kV i trafo-stanica na otvorenom snage preko 2000 kVA;
- 9) naftovoda, produktovoda i gasovoda koji nisu obuhvaćeni članom 34. stav 1. tačka 1);
- 10) objekata za skladištenje eksplozivnih materija do 1000 kg;
- 11) slobodnostojeće kotlarnice snage preko 50 kW;
- 12) objekata bazne i prerađivačke hemijske industrije, crne i obojene metalurgije, objekata za preradu kože i krzna, objekata za preradu kaučuka, objekata za proizvodnju celuloze i papira i objekata za preradu nemetalčnih mineralnih sirovina, objekata za proizvodnju biodizela;
- 13) silosa, graničnih prelaza, objekata kazneno-popravnih ustanova;
- 14) stadiona od 1.000 do 20.000 gledalaca, objekata u kategoriji visokih do 50 m;

15) hidroelektrana i hidroelektrana sa pripadajućom branom snage do 10 MW, termoelektrana snage do 10 MW i termoelektrana-toplana električne snage do 10 MW i dalekovoda i trafostanica napona do 110 kV;

16) objekata i postrojenja za pripremu vode za piće i objekata i postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda;

17) kulturnih dobara od izuzetnog značaja i objekata u njihovoj zaštićenoj okolini i kulturnih dobara upisanih u Listu svetske kulturne baštine (osim pretvaranja zajedničkih prostorija u stan odnosno poslovni prostor u zaštićenoj okolini kulturnih dobara od izuzetnog značaja i kulturnih dobara upisanih u Listu svetske kulturne baštine);

18) postrojenja za tretman neopasnog otpada, spaljivanjem ili hemijskim postupcima određena posebnim propisom;

19) postrojenja za tretman opasnog otpada spaljivanjem, termičkim i/ili fizičkim, fizičko-hemijskim, hemijskim postupcima, kao i centralnih skladišta i/ili deponija za odlaganje opasnog otpada i regionalnih deponija odnosno deponija za odlaganje opasnog otpada, određena posebnim propisom;

20) pristaništa, luka;

21) objekata za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora energije (vetar, biogas, solarna energija, geotermalna energija, biomasa, deponijski gas, gas iz komunalnih otpadnih voda i dr.) i elektrana sa kombinovanom proizvodnjom, pojedinačne snage do 10 MW;

22) objekata, odnosno delova objekata unutar kojih se smešta telekomunikaciona oprema i sistemi.

Odredba stava 1. ovog člana odnosi se i na davanje saglasnosti na tehničku dokumentaciju koja sadrži izmene nastale u toku građenja objekta u odnosu na tehničku dokumentaciju na koju je data saglasnost, ukoliko te izmene utiču na bezbednost sa aspekta zaštite od požara i eksplozija.

Saglasnost iz st. 1. i 2. ovog člana pribavlja investitor, odnosno vlasnik objekta u proceduri propisanoj zakonom koji uređuje izgradnju.

Saglasnost iz stava 1. ovog člana za objekte posebne namene koje koristi Ministarstvo odbrane i Vojska Srbije daje Ministarstvo odbrane, u skladu sa posebnim zakonom.

Saglasnost za posebne objekte

Član 34.

Ministarstvo daje saglasnost na tehničku dokumentaciju u pogledu mera zaštite od požara, za izgradnju, rekonstrukciju i dogradnju objekata sa svim pripadajućim instalacijama, opremom i uređajima i to:

1) objekata za preradu nafte i gasa, međunarodnih i magistralnih produktovoda, gasovoda i naftovoda za transport, gasovoda nazivnog radnog natpritiska preko 20 bara, ukoliko prelaze najmanje dve opštine, skladišta nafte, gasa i naftnih derivata kapaciteta preko 500 m³, skladišta zapaljivih gasova preko 200 m³, kao i terminala za opasne terete i svih objekata ove namene u lukama odnosno pristaništima;

2) stadiona za 20.000 i više gledalaca, objekata visine 50 i više metara, objekata koji se bave proizvodnjom za vojne potrebe (namenska industrija);

3) hidroelektrana i hidroelektrana sa pripadajućom branom snage 10 i više MW, termoelektrana snage 10 i više MW i termoelektrana-toplana električne snage 10 i više MW i dalekovoda i trafostanica napona 110 i više kV;

4) aerodroma za javni vazdušni saobraćaj;

5) drumskih i železničkih tunela i metroa;

6) objekata za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora energije (vetar, biogas, solarna energija, geotermalna energija, biomasa, deponijski gas, gas iz komunalnih otpadnih voda i dr.) i elektrana sa kombinovanom proizvodnjom, pojedinačne snage 10 i više MW;

7) nuklearnih objekata i drugih objekata koji služe za proizvodnju nuklearnog goriva, radioizotopa, ozračivanje, uskladištenje radioaktivnih otpadnih materija za naučno-istraživačke svrhe;

8) objekata za skladištenje eksplozivnih materija preko 1000 kg.

Odredba stava 1. ovog člana odnosi se i na davanje saglasnosti na tehničku dokumentaciju koja sadrži izmene nastale u toku građenja objekta u odnosu na tehničku dokumentaciju na koju je data saglasnost, ukoliko te izmene utiču na bezbednost sa aspekta zaštite od požara i eksplozija.

Saglasnost iz stava 1. ovog člana pribavlja investitor, odnosno vlasnik objekta u proceduri propisanoj zakonom koji uređuje izgradnju.

Saglasnost iz stava 1. ovog člana za objekte posebne namene koje koristi Ministarstvo odbrane i Vojska Srbije daje Ministarstvo odbrane, u skladu sa posebnim zakonom.

Saglasnost za deo objekta

Član 35.

Saglasnost iz čl. 33. i 34. ovog zakona daje se za ceo objekat, a kada se objekat gradi po delovima za deo objekta, ako taj deo predstavlja ekonomsko-tehničku celinu i može se samostalno koristiti, odnosno ako će izgradnja celog objekta trajati duže.

Podobnost objekta za upotrebu

Član 36.

Kada je predmet tehničkog pregleda u smislu zakona kojim se uređuje izgradnja objekat iz člana 34. ovog zakona, član komisije za tehnički pregled koji utvrđuje podobnost objekta za upotrebu u pogledu sprovedenosti mera zaštite od požara predviđenih u tehničkoj dokumentaciji je lice sa licencom zaposleno u organu državne uprave nadležnom za poslove zaštite od požara ovlašćeno za donošenje rešenja u delokrugu rada. Za potrebe ovog lica tehničke poslove obavljaju stručne osobe zaposlene u organu državne uprave nadležnom za poslove zaštite od požara.

Odredbe stava 1. ovog člana primenjuju se i na pojedine objekte iz člana 33. i to:

1) stambene, stambeno-poslovne i poslovne objekte, a koji spadaju u visoke objekte u skladu sa posebnim propisom;

2) zgrade za stanovanje zajednica, hotele, motele, restorane i objekte za trgovinu na veliko i malo, površine preko 2.000 m²;

3) noćne klubove i slične ugostiteljske objekte;

4) druge objekte javne namene površine preko 500 m²;

5) velike samostalne garaže;

6) objekte u kojima se proizvode, prerađuju i skladište hemikalije koje mogu izazvati požar ili eksploziju ili ugroziti zdravlje i bezbednost ljudi i materijalnih dobara;

7) objekte u čijim se pogonima proizvode, prerađuju ili obrađuju čvrste zapaljive materije, pri čemu nastaju eksplozivne smeše gasova, para i prašine;

8) stanice za snabdevanje gorivom motornih vozila ili plovila na sopstveni pogon, skladišnog kapaciteta do 500 m³ zapaljivih tečnosti;

9) industrijske objekte površine preko 3.000 m² i skladišne objekte površine preko 1.500 m², kao i sva visokoregalna skladišta;

10) elektroenergetska postrojenja nazivnog napona od 35 kV i trafo-stanice na otvorenom snage preko 10 MVA;

11) naftovode, produktovode i gasovode koji nisu obuhvaćeni članom 34. stav 1. tačka 1) ovog zakona;

12) objekte za skladištenje eksplozivnih materija do 1.000 kg;

13) slobodnostojeće kotlarnice snage preko 300 kW;

14) objekte bazne i prerađivačke hemijske industrije, crne i obojene metalurgije, objekte za preradu kaučuka, objekte za proizvodnju celuloze i papira, objekte za preradu nemetalčnih mineralnih sirovina i objekte za proizvodnju biodizela;

15) objekte kazneno-popravnih ustanova;

16) stadioni od 1.000 do 20.000 gledalaca;

17) trafostanice napona od 35 kV;

18) kulturna dobra od izuzetnog značaja i objekte u njihovoj zaštićenoj okolini i kulturna dobra upisana u Listu svetske kulturne baštine (osim pretvaranja zajedničkih prostorija u stan odnosno poslovni prostor u zaštićenoj okolini kulturnih dobara od izuzetnog značaja i kulturnih dobara upisanih u Listu svetske kulturne baštine);

19) postrojenja za tretman neopasnog otpada, spaljivanjem ili hemijskim postupcima, određena posebnim propisima;

20) postrojenja za tretman opasnog otpada spaljivanjem, termičkim i/ili fizičkim, fizičko-hemijskim, hemijskim postupcima, kao i centralna skladišta i/ili deponija za odlaganje opasnog otpada i regionalnih deponija odnosno deponije za odlaganje opasnog otpada, određena posebnim propisima;

21) pristaništa i luke;

22) objekte za proizvodnju energije iz biogasa i biomase i elektrane sa kombinovanom proizvodnjom, pojedinačne snage do 10 MW.

Lice iz stava 1. ovog člana utvrđuje podobnost objekta za upotrebu u pogledu sprovedenosti mera zaštite od požara rešenjem iz stava 1. u roku od 15 dana od dana dostavljanja zahteva od strane investitora.

Kada je predmet tehničkog pregleda objekat koji nije obuhvaćen st. 1. i 2. ovog člana, član komisije za tehnički pregled koji utvrđuje podobnost objekta za upotrebu u pogledu sprovedenosti mera zaštite od požara predviđenih u tehničkoj dokumentaciji je lice koje poseduje odgovarajuću licencu prema propisima iz zaštite od požara.

Objekat je podoban za upotrebu u pogledu sprovedenosti mera zaštite od požara ako je:

1) izgrađen u skladu s tehničkom dokumentacijom na koju je data saglasnost;

2) obezbeđen dokaz o karakteristikama konstrukcija kao i elementima konstrukcija koji treba da budu otporni prema požaru, dokaz o karakteristikama opreme, uređaja i instalacija sa posebnim karakteristikama prema požaru i eksploziji, kao i dokaz o karakteristikama materijala za enterijer i instalacije za koje se postavljaju posebni zahtevi u pogledu karakteristika prema požaru, materijalima koji se koriste ili skladište u tehnološkom procesu;

3) obezbeđen dokaz o ispravnom funkcionisanju i delovanju izvedenih instalacija i uređaja za automatsko otkrivanje i dojavu požara, gašenje požara i detekciju eksplozivnih i zapaljivih gasova, instalacija u zonama opasnosti od eksplozije, i instalacija za odvođenje dima i toplote;

4) obezbeđen dokaz o ispravnom funkcionisanju i delovanju izvedenih instalacija hidrantske mreže za gašenje požara, kao i mobilnih uređaja za gašenje požara;

5) obezbeđen dokaz o izvršenim merenjima i pregledu ugrađenih mašinskih, vodovodnih i električnih instalacija.

Dokaz iz stava 5. tačka 3) ovog člana izdaje ovlašćeno pravno lice - izvođač radova sa odgovarajućim ovlašćenjem za izvođenje posebnih sistema i mera zaštite od požara.

Dokaz iz stava 5. tačka 4) ovog člana izdaje ovlašćeno pravno lice iz člana 44. ovog zakona.

Tehnološki procesi

Član 37.

Tehnološki procesi u kojima se koriste ili proizvode zapaljive tečnosti i gasovi ili eksplozivne materije obavljaju se u objektima ili delovima objekta koji su odvojeni od drugih proizvodnih i skladišnih objekata i prostora vatrootpornim zidovima koji onemogućavaju širenje požara.

Tehnološki procesi iz stava 1. ovog člana, kao i radovi s otvorenim plamenom u blizini zapaljivih tečnosti, gasova, eksplozivnih i drugih materija koje mogu izazvati požar, moraju biti organizovani na takav način da, zavisno od prirode i uslova rada, opasnost od požara bude otklonjena.

Objekti iz stava 1. ovog člana mogu se graditi samo na mestima gde se ne stvara opasnost od izbijanja požara u skladu sa odredbama posebnog zakona i tehničkih propisa.

Projektovanje i izvođenje posebnih sistema

Član 38.

Projektovanje i izvođenje posebnih sistema i mera zaštite od požara u objektima u kojima se proizvode, prerađuju i skladište zapaljive tečnosti i gasovi, eksplozivne i druge materije koje mogu dovesti do požara i u drugim složenim objektima obavlja privredno društvo, odnosno drugo pravno lice koje je upisano u odgovarajući registar za delatnost projektovanja i izvođenja radova, zadovoljava posebne uslove u pogledu tehničke opremljenosti i ima zaposlena lica sa licencom za projektovanje i izvođenje posebnih sistema i mera zaštite od požara.

Stručni ispit za dobijanje licence iz stava 1. ovog člana polaže se pred komisijom Ministarstva.

Ministar propisuje program stručnog ispita, uslove za dobijanje licence, bliže uslove za dobijanje ovlašćenja za obavljanje poslova i posebne uslove tehničke opremljenosti iz stava 1. ovog člana, kao i visinu naknade za komisiju iz stava 2. ovog člana.

Spisak ovlašćenih pravnih lica koja obavljaju poslove iz stava 1. ovog člana objavljuje se u "Službenom glasniku Republike Srbije".

Ministarstvo vodi evidencije o izdatim ovlašćenjima i licencama iz stava 1. ovog člana.

Poslovi projektovanja i izvođenja posebnih sistema

Član 39.

Pod projektovanjem i izvođenjem posebnih sistema i mera zaštite od požara iz člana 38. podrazumevaju se poslovi:

- 1) izrade projekata stabilnih sistema za gašenje požara i izvođenje ovih sistema;
- 2) izrade projekata stabilnih sistema za dojavu požara i izvođenje ovih sistema;
- 3) izrade projekata stabilnih sistema za detekciju eksplozivnih gasova i para i izvođenje ovih sistema;
- 4) izrade analiza o zonama opasnosti i određivanje ovih zona na mestima koja su ugrožena od nastanka eksplozivnih smeša zapaljivih gasova, para zapaljivih tečnosti i eksplozivnih prašina;
- 5) projektovanja i izvođenja električnih instalacija i uređaja za prostore ugrožene eksplozivnim atmosferama (zapaljivim gasovima, parama zapaljivih tečnosti i eksplozivnim prašinama);
- 6) projektovanja i izvođenja sistema za odvođenje dima i toplote.

Preventivne mere u objektima visokogradnje

Član 40.

Objekat visokogradnje, u smislu posebnog propisa, u zavisnosti od vrste i namene mora biti projektovan, izgrađen, korišćen i održavan na način kojim se obezbeđuju uslovi za sigurnu evakuaciju ljudi.

Za finalnu obradu horizontalnih i vertikalnih površina koridora evakuacije u objektima iz stava 1. ovog člana mogu se upotrebljavati samo materijali koji imaju zahtevane karakteristike reakcije na požar u skladu sa propisima i standardima za koje se mora pribaviti dokaz o karakteristikama reakcije na požar izdat od nadležne ustanove u skladu sa posebnim propisima i dati ga na uvid nadležnom organu.

U objektima iz stava 1. ovog člana, način postavljanja instalacija i materijali za instalacije moraju imati odgovarajuće karakteristike u požaru u skladu sa propisima i standardima, i za to je potrebno pribaviti dokaz izdat od nadležne ustanove u skladu sa posebnim propisima i dati ga na uvid nadležnom organu.

Sve ugrađene instalacije u objektima moraju se održavati u ispravnom stanju i periodično kontrolisati u skladu sa tehničkim propisima i standardima na koje se ti propisi pozivaju.

Putevi, prolazi, platoi i slični prilazi objektima

Član 41.

Na putevima, prolazima, platoima i sličnim prilazima objektima koji su predviđeni za prolaz vatrogasnih vozila ili evakuaciju ljudi i imovine ugroženih požarom nije dozvoljeno graditi ili postavljati objekte i druge zapreke.

Uređaji za otkrivanje i javljanje požara i uređaji za gašenje požara

Član 42.

Pri projektovanju i izgradnji objekata kao što su hoteli, robne kuće, tržni centri, bioskopi, dečije ustanove, škole, visokoškolske ustanove, ustanove kulture, zdravstvene ustanove, sportske i koncertne dvorane, stadioni sa poslovnim prostorom, aerodromske zgrade i visoki objekti, obavezna je ugradnja sistema za otkrivanje i dojavu požara.

Pri projektovanju i izgradnji visokih objekata (osim stambenih objekata) obavezna je ugradnja sistema za gašenje požara.

Pri projektovanju i izgradnji objekata iz stava 1. ovog člana (osim visokih objekata) obavezna je izrada procene rizika na osnovu proračunske metode prema odgovarajućim tehničkim propisima i standardima u cilju utvrđivanja potrebe za ugradnjom stabilnih sistema za gašenje požara kada obaveza ugradnje nije definisana posebnim propisom.

Za objekte koji nisu obuhvaćeni stavom 1. obavezna je izrada procene rizika kojom se utvrđuje potreba za ugradnjom sistema za blagovremeno otkrivanje, dojavu i gašenje požara.

Održavanje instalacija i uređaja

Član 43.

Instalacije i uređaji za automatsko otkrivanje i dojavu požara, gašenje požara, detekciju eksplozivnih i zapaljivih gasova, instalacije u zonama opasnosti od eksplozije, instalacije za odvođenje dima i toplote, instalacije hidrantske mreže za gašenje požara, kao i mobilni uređaji za gašenje požara moraju se održavati u ispravnom i funkcionalnom stanju, sprovođenjem odredbi tehničkih propisa, standarda i uputstava proizvođača.

Kontrolisanje instalacija i uređaja

Član 44.

Ispravnost instalacija i uređaja za automatsko otkrivanje i dojavu požara, gašenje požara, detekciju eksplozivnih i zapaljivih gasova, instalacija u zonama opasnosti od eksplozije, instalacija za odvođenje dima i toplote, instalacija hidrantske mreže za gašenje požara, kao i mobilnih uređaja za gašenje požara mora se kontrolisati na svakih šest meseci od strane ovlašćenog pravnog lica.

Ministar propisuje posebne uslove za davanje i oduzimanje ovlašćenja, način davanja i oduzimanja ovlašćenja, posebne uslove tehničke opremljenosti, način i poslove kontrolisanja, sadržaj isprave o kontrolisanju kao i broj, stručnu spremu i uslove za zaposlena lica koji obavljaju poslove kontrolisanja iz stava 1. ovog člana.

Donošenje tehničkih propisa

Član 44a

Ministar donosi tehničke propise kojima se uređuju bezbednost i zaštita od požara i eksplozija na instalacijama i objektima uzimajući u obzir vrstu instalacija, specifičnost samog objekta, delatnost koja se u objektu obavlja i opasnost od požara i eksplozija za ljude i imovinu, kao i druge tehničke propise potrebne za sprovođenje ovog zakona.

Preventivne mere u prirodi

Član 45.

Pri obavljanju poslova u prirodi koji mogu izazvati požar, a naročito prilikom upotrebe otvorenog plamena, moraju se sprovesti mere zaštite od požara.

Zabrana loženja vatre u šumi

Član 46.

Zabranjeno je loženje otvorene vatre u šumi i na udaljenosti od 200 m od ruba šume, izuzev na određenim i za to vidno obeleženim mestima, u skladu sa propisanim merama zaštite od požara.

Zaštićena područja

Član 47.

Upravljač zaštićenog područja ustanovljenog na osnovu propisa koji uređuje zaštitu prirode dužan je da planom upravljanja tim područjem utvrdi preventivne mere zaštite od požara, shodno veličini zaštićenog područja, vrsti i nameni zemljišta ili objekata kojima upravlja.

Ako je zaštićeno područje iz stava 1. ovog člana u prvoj ili drugoj kategoriji ugroženosti od požara, upravljač zaštićenog područja će preventivne mere zaštite od požara utvrditi kroz Plan zaštite od požara iz člana 27. ovog zakona.

Na plan upravljanja iz stava 1. ovog člana pribavlja se saglasnost Ministarstva.

Smeštanje zapaljivog materijala

Član 48.

Zapaljivi materijal ne sme se smeštati na prostoru koji nije udaljen najmanje 6 m od objekta ili dela objekta, ako tehničkim propisima nije drugačije određeno.

Žetveni radovi

Član 49.

Privredno društvo, zemljoradnička zadruga, ustanova ili drugo pravno lice, preduzetnik i poljoprivrednik koji vrši žetvene radove dužan je da preduzme posebne mere zaštite strnih useva od požara.

Pod posebnim merama zaštite strnih useva od požara podrazumevaju se:

- 1) organizovanje stalnog dežurstva;
- 2) organizovanje osmatračke službe;
- 3) organizovanje službe veze i obaveštavanja;
- 4) opremanje mehanizacije odgovarajućom protivpožarnom opremom;
- 5) kontrola protivpožarne opreme;
- 6) kontrola ispravnosti mehanizacije;
- 7) kontrola uskladištavanja useva.

Ministar nadležan za poljoprivredu, uz saglasnost ministra, donosi propis kojim bliže uređuje mere zaštite od požara u poljoprivredi.

Spaljivanje na otvorenom prostoru

Član 50.

Zabranjeno je spaljivanje ostataka strnih useva, spaljivanje smeća na otvorenom prostoru i spaljivanje biljnih ostataka.

Lice koje je radnjama iz stava 1. ovog člana izazvalo požar dužno je da vatrogasno-spasilačkoj jedinici nadoknadi troškove intervencije, u skladu s posebnim propisom.

Protivpožarna straža

Član 51.

Protivpožarnu stražu dužno je da organizuje:

- 1) lice koje pretače zapaljive tečnosti ili zapaljive gasove u količini iznad 5 m³;
- 2) lice koje izvodi radove zavarivanja, rezanja i lemljenja, koristi otvoreni plamen ili alat koji prilikom korišćenja varniči u prostoriji koja nije posebno prilagođena za obavljanje tog posla ili na udaljenosti od 200 m od ruba šume;
- 3) organizator javnog skupa ili priredbe na kojoj postoji opasnost od izbijanja požara.

Pod protivpožarnom stražom iz stava 1. ovog člana podrazumeva se prisustvo lica stručno osposobljenih za sprovođenje mera zaštite od požara sa odgovarajućom protivpožarnom opremom.

Uslovi za obavljanje poslova zaštite od požara

Član 52.

Pored opštih uslova za zasnivanje radnog odnosa, posebne psihofizičke i zdravstvene sposobnosti, za obavljanje poslova zaštite od požara potrebni su sledeći uslovi:

- 1) za subjekte u prvoj kategoriji iz člana 24. stav 1. rukovodilac na poslovima preventive može biti lice koje je steklo najmanje 240 ESPB bodova na akademskim ili strukovnim studijama tehničko-tehnološke naučne oblasti, a rukovodilac vatrogasne jedinice mora imati najmanje prvi stepen visokog obrazovanja tehničko-tehnološke naučne oblasti;
- 2) za subjekte u drugoj kategoriji iz člana 24. stav 2. rukovodilac službe zaštite od požara i lice koje radi na organizovanju i sprovođenju preventivnih mera zaštite od požara mora imati najmanje prvi stepen visokog obrazovanja;
- 3) zaposleni u vatrogasnim jedinicama, u službi zaštite od požara i na poslovima zaštite od požara moraju imati najmanje srednje obrazovanje.

Lica iz stava 1. tačka 3) ovog člana koja prvi put zasnivaju radni odnos ili se prvi put raspoređuju na poslove zaštite od požara ne mogu biti starija od 30 godina.

Uslovi iz stava 2. ovog člana primenjuju se i na profesionalne vatrogasno-spasilačke jedinice Ministarstva.

Osnovna obuka zaposlenih

Član 53.

Osnovna obuka iz oblasti zaštite od požara organizuje se za sve zaposlene odmah po stupanju na rad, a najkasnije u roku od 30 dana od dana stupanja na rad.

Osnovnu obuku i praktičnu proveru znanja zaposlenih za potrebe trećih lica obavljaju pravna lica iz člana 25. i člana 56. stav 1. ovog zakona. Lica koja rade na poslovima zaštite od požara mogu obavljati osnovnu obuku i praktičnu proveru znanja iz stava 1. ovog člana u pravnom licu u kome su zaposleni.

Program osnovne obuke donosi poslodavac odnosno rukovodilac državnog organa, organa autonomne pokrajine ili organa jedinice lokalne samouprave, po pribavljenoj saglasnosti Ministarstva.

Program osnovne obuke zaposlenih ima opšti deo i posebni deo koji sadrži specifičnosti zaštite od požara za delatnost kojom se pravno lice bavi. Minimum sadržaja programa osnovne obuke zaposlenih iz stava 1. ovog člana propisuje ministar.

Izuzetno od stava 3. ovog člana Ministarstvo odbrane ne pribavlja saglasnost.

Provera znanja zaposlenih vrši se jednom u tri godine.

Obavezno prisustvovanje obuci

Član 54.

Zaposleni su dužni da prisustvuju obuci i proveru znanja iz oblasti zaštite od požara i da se u radu pridržavaju propisanih uputstava, upozorenja, zabrana, mera zaštite od požara, kao i da u slučaju požara pristupe gašenju požara.

Posebna obuka iz oblasti zaštite od požara

Član 55.

Lica koja rade na poslovima zaštite od požara dužna su da pohađaju posebnu obuku iz oblasti zaštite od požara (u daljem tekstu: posebna obuka) i polože stručni ispit najkasnije u roku od godinu dana od dana zasnivanja radnog odnosa, odnosno raspoređivanja na poslove zaštite od požara.

Lica koja su se kao pripadnici Vojske Srbije stručno osposobljavala na kursovima zaštite od požara, po programu koji je usklađen sa Ministarstvom, stiču pravo na polaganje stručnog ispita iz stava 1. ovog člana.

Stručni ispit se polaže pred komisijom Ministarstva.

Vrstu i program obuke, obim i uslove posebne obuke, način polaganja, visinu troškova stručnog ispita, kao i visinu naknade članovima komisije iz stava 3. ovog člana propisuje ministar.

Pravna lica koja izvode posebnu obuku

Član 56.

Posebnu obuku izvode pravna lica koja ispunjavaju određene uslove i imaju odobrenje Ministarstva.

Uslove iz stava 1. ovog člana utvrđuje Ministarstvo.

Posebna obuka iz oblasti zaštite od požara u Ministarstvu odbrane i Vojsci Srbije

Član 57.

Lica koja rade na poslovima zaštite od požara u Ministarstvu odbrane i Vojsci Srbije dužna su da pohađaju posebnu obuku iz oblasti zaštite od požara i polože poseban stručni ispit, na način koji propisuje ministar odbrane.

IV. ORGANIZACIJA VATROGASNE SLUŽBE

Vatrogasne jedinice

Član 58.

- prestao da važi -

Profesionalne i dobrovoljne vatrogasne jedinice

Član 59.

- prestao da važi -

Vatrogasno-spasilačke jedinice Ministarstva

Član 59a

- prestao da važi -

Profesionalne vatrogasne jedinice lokalne samouprave

Čl. 60-62.

- prestali da važi -

Stručno usavršavanje

Član 63.

- brisan -

Uniforma i interventna oprema

Član 64.

- brisan -

Dobrovoljno vatrogastvo

Član 65.

- prestao da važi -

Saradnja pri gašenju požara

Čl. 66-72.

- prestali da važe -

V. NADZOR NAD SPROVOĐENJEM ZAŠTITE OD POŽARA

Nadzor

Član 73.

Nadzor nad izvršavanjem odredaba ovog zakona i propisa donesenih na osnovu njega vrši Ministarstvo preko inspektora.

Izuzetno od stava 1. ovog člana, nadzor nad sprovođenjem zaštite od požara u objektima posebne namene koje koristi Ministarstvo odbrane i Vojska Srbije vrši Ministarstvo odbrane.

Za subjekte u prvoj i drugoj kategoriji ugroženosti od požara vrši se periodični pregled, u skladu s aktom koji donosi ministar.

Inspektori

Član 74.

Poslove inspektora obavlja lice koje ima visoku odnosno višu stručnu spremu tehničkog ili drugog odgovarajućeg smera i položen ispit za inspektora, u skladu sa zakonom kojim se uređuje inspekcijski nadzor, i poseban stručni ispit Ministarstva i ispunjava druge uslove propisane zakonom.

Ministar propisuje program i način polaganja posebnog stručnog ispita za inspektore iz stava 1. ovog člana.

Vršenje uviđaja

Član 75.

Inspektori učestvuju u vršenju uviđaja prilikom izbijanja požara i preduzimaju mere za utvrđivanje uzroka požara i otklanjanje štetnih posledica.

Prava i dužnosti inspektora

Član 76.

U vršenju poslova inspekcijskog nadzora inspektor ima pravo i dužnost da:

1) uđe u privatni posed na zahtev stanara ili u slučaju otklanjanja ozbiljne neposredne opasnosti po život i zdravlje ljudi i imovinu većeg obima;

2) obavesti nadležni organ odnosno nadležnog inspektora da se gradnja objekata ne sprovodi u skladu s merama zaštite od požara predviđenim u glavnom projektu.

Vlasnici odnosno korisnici objekata i drugih nepokretnosti dužni su da omoguće obavljanje inspekcijskih poslova i da inspektorima daju na uvid propisanu dokumentaciju, potrebne podatke i obaveštenja.

Nalaganje mera

Član 77.

Inspektor može rešenjem naložiti preduzimanje sledećih mera:

1) zabranu upotrebe oruđa i sredstava od kojih preti neposredna opasnost od izbijanja požara, dok se opasnost ne otkloni;

2) zabranu vršenja određenog posla u objektu, delu objekta ili prostoru ako im očigledno preti opasnost od izbijanja i širenja požara ili ako nisu obezbeđeni uslovi za sigurnu evakuaciju ljudi, dok se drugim protivpožarnim merama (adaptacija objekta, dela objekta ili prostora postavljanjem protivpožarnih zapreka i sl.) ova neposredna opasnost ne otkloni, kao i zabranu upotrebe objekta, ako nije utvrđena podobnost objekta za upotrebu prema članu 36. Zakona;

3) adaptaciju ili pregrađivanje na objektu da bi se sprečilo izbijanje i širenje požara i ugrožavanje ljudi i imovine;

4) zabranu pušenja, upotrebu otvorene vatre ili uređaja na određenim mestima na kojima pretil opasnost od izbijanja požara;

5) nabavku neophodne vatrogasne opreme i sredstava za gašenje požara, kao i njihovo održavanje u ispravnom stanju;

6) druge mere koje imaju za cilj da spreče izbijanje i širenje požara i obezbede zaštitu ljudi i imovine.

Žalba protiv rešenja iz stava 1. tač. 1), 4) i 6) ne odlaže izvršenje.

Ovlašćenja inspektora

Član 78.

U vršenju inspekijskog nadzora inspektor je ovlašćen da naloži da se:

1) dovedu u ispravno stanje postrojenja, instalacije i uređaji;

2) obavi rekonstrukcija objekta ili pojedinih prostorija u njemu radi sprovođenja mera zaštite od požara;

3) ukloni otpad iz zatvorenog i otvorenog prostora koji je nastao u procesu rada ili je odložen na zabranjenim mestima;

4) uklone predmeti iz prostorija ili prostora koji predstavljaju opasnost od nastajanja i širenja požara ili onemogućavaju brz i siguran izlazak iz ugroženog objekta ili prostora;

5) održavaju svi šumski putevi i proseci u stanju koje omogućava svakodnevni pristup vatrogasnim vozilima;

6) izvedu stabilni, polustabilni, mobilni, odnosno drugi odgovarajući uređaji i instalacije za dojavu i gašenje požara, kao i drugi zaštitni uređaji i instalacije;

7) izvedu potrebni izlazi iz objekta ili njegovog dela da bi se omogućio brz izlazak lica u slučaju požara;

8) onemogući pristup vozilima koja pri radu mogu izbacivati iskre na mestima gde bi to predstavljalo opasnost od izbijanja požara;

9) dovedu u ispravno stanje vatrogasna oprema i sredstva za gašenje požara ili ta oprema i sredstva postave na određeno mesto;

10) uklone odnosno izmene oni elementi na postrojenjima, instalacijama i uređajima koji pri upotrebi mogu izazvati požar;

11) uklone zapaljive materije kojima su obrađene vodoravne i vertikalne površine evakuacionih puteva;

12) proveriti znanje i obučenosl pripadnika vatrogasnih jedinica.

Rešenja o zabrani

Član 79.

Inspektor će zbog neposredne opasnosti od požara rešenjem zabraniti:

1) držanje sirovina, gotovih proizvoda ili drugih predmeta u zatvorenim ili otvorenim skladišnim prostorima od kojih pretil opasnost od izbijanja i širenja požara;

2) upotrebu otvorene vatre u zatvorenim i otvorenim prostorima (pušenje, zavarivanje, upotrebu svetiljki sa otvorenim plamenom, otvorena ložišta, elektroinstalacije koje nisu u posebnoj izvedbi i sl.);

3) upotrebu objekata ili njihovih delova, delova postrojenja, instalacija ili drugih uređaja ako se njihovim preuređenjem ne može otkloniti nedostatak koji može izazvati požar;

4) upotrebu uređaja, instalacija i sredstava dok se ne preduzmu mere da se opasnost ukloni;

5) obavljanje određenog posla u objektu ili njegovom delu, prostoriji odnosno prostoru (lakiranje, pretakanje zapaljivih tečnosti i gasova i sl.).

Žalba protiv rešenja iz stava 1. ovog člana ne odlaže izvršenje.

Nadzor nad građenjem objekata

Član 80.

Nadzor nad građenjem objekata obuhvata:

1) kontrolu da li se građenje vrši prema overenim glavnim projektima, glavnom projektu zaštite od požara i glavnim projektima posebnih sistema i merama zaštite od požara;

2) kontrolu i proveru kvaliteta izvođenja svih vrsta radova i primenu propisa, standarda na koje se tehnički propisi pozivaju i tehničkih normativa iz oblasti zaštite od požara; proveru da li postoje dokazi o kvalitetu materijala, opreme i instalacija koji se ugrađuju, prema overenim glavnim projektima, glavnom projektu zaštite od požara i glavnim projektima posebnih sistema i mera zaštite od požara; davanje uputstva izvođaču radova; saradnju sa projektantom radi obezbeđenja tehnoloških i organizacionih rešenja za izvođenje radova i rešavanje drugih pitanja koja se pojave u toku izvođenja radova.

Nadzor iz stava 1. ovog člana vrši lice koje ispunjava uslove za vršenje stručnog nadzora, u skladu sa propisima o planiranju i izgradnji i koje ima odgovarajuće licence iz čl. 32. i 38. ovog zakona, a pisanim aktom investitora ili njegovog zastupnika je određeno da u toku izvođenja radova obavlja ove poslove.

Ministar propisuje bliže uslove i način oduzimanja ovlašćenja i licenci iz čl. 32. i 38. ovog zakona, kao i sastav i način rada komisije za oduzimanje licenci koju rešenjem obrazuje ministar.

Ministarstvo vodi evidencije o oduzetim ovlašćenjima i licencama iz stava 3. ovog člana.

VI. KAZNE NE ODREDBE

Privredni prestupi

Član 81.

Novčanom kaznom od 500.000. do 3.000.000 dinara kazniće se za privredni prestup pravno lice ako:

1) obavlja poslove iz člana 24. ovog zakona a ne ispunjava propisane uslove i nema ovlašćenje Ministarstva za obavljanje ovih poslova (član 25. stav 1);

2) izrađuje Glavni projekat zaštite od požara a ne ispunjava propisane uslove (član 32. stav 1);

3) obavlja poslove iz člana 38. stav 1. ovog zakona a ne ispunjava propisane uslove;

4) obavlja poslove iz člana 44. stav 1, a ne ispunjava propisane uslove i nema ovlašćenje (član 44);

5) izvodi posebnu obuku a ne ispunjava određene uslove i nema odobrenje Ministarstva (član 56. stav 1).

Za privredne prestupe iz stava 1. ovog člana kazniće se novčanom kaznom od 50.000 do 200.000 dinara i odgovorno lice u pravnom licu.

Za radnje iz stava 1. ovog člana pored novčane kazne može se izreći i zaštitna mera zabrane pravnom licu da se bavi određenom privrednom delatnošću, odnosno zaštitna mera zabrane odgovornom licu u pravnom licu da vrši određene dužnosti u trajanju od šest meseci do pet godina.

Prekršaji pravnog lica

Član 82.

Novčanom kaznom od 300.000 dinara do 1.000.000 dinara kazniće se za prekršaj pravno lice ako:

1) ne obezbedi tehnički opremljenu i obučenu vatrogasnu jedinicu sa potrebnim brojem vatrogasaca, ne obezbedi sprovođenje preventivnih mera zaštite od požara i stalno dežurstvo sa potrebnim brojem lica stručno osposobljenih za sprovođenje zaštite od požara, ne organizuje sprovođenje preventivnih mera zaštite od požara s potrebnim brojem lica stručno osposobljenih za sprovođenje zaštite od požara i ne obezbedi adekvatnu opremu i uređaje za gašenje požara (član 24. st. 1, 2. i 3);

2) ne donese Plan zaštite od požara (član 27. st. 1. i 3);

3) ne postupa po proračunima iz plana zaštite od požara (član 27. stav 2);

4) ne donese izmene i dopune plana zaštite od požara (član 27. stav 4);

5) ne istakne na vidljivom mestu plan evakuacije i uputstva za postupanje u slučaju požara (član 27a);

6) ne postupa po proračunima iz pravila zaštite od požara (član 28. stav 4);

7) ne donese Pravila zaštite od požara (član 28. stav 1);

8) ne istakne Plan evakuacije i uputstva za postupanje u slučaju požara na vidljivo mesto (član 28. stav 3);

9) ne pribavi saglasnost Ministarstva u skladu sa članom 33. st. 1. 2. i 3, članom 34. st. 1. 2. i 3, i članom 35. ovog zakona;

10) obavlja tehnološke procese na mestima i način suprotno članu 37. st. 1. i 2. ovog zakona;

11) u objektima visokogradnje ne obezbedi uslove za sigurnu evakuaciju ljudi (član 40. stav 1);

12) ne ugradi materijale zahtevanih karakteristika reakcije na požar u skladu sa propisima i standardima, ne pribavi dokaz o karakteristikama reakcije na požar i ne da ga na uvid nadležnom organu (član 40. stav 2);

13) ne izvrši postavljanje instalacija na odgovarajući način ili ako materijali za instalacije nemaju odgovarajuće karakteristike u skladu sa propisima i standardima, ne pribavi dokaz od nadležne ustanove i ne da ga na uvid nadležnom organu (član 40. stav 3);

14) ugrađene instalacije u objektima ne održava u ispravnom stanju i periodično ne kontroliše u skladu sa tehničkim propisima i standardima na koje se ti propisi pozivaju (član 40. stav 4);

15) gradi ili postavlja objekte i druge zapreke na putevima, prolazima, platoima i sličnim prilazima objektima koji su predviđeni za prolaz vatrogasnih vozila ili evakuaciju ljudi i imovine ugroženih požarom (član 41);

16) ne ugradi sisteme za otkrivanje i dojavu požara (član 42. stav 1);

17) ne ugradi sisteme za gašenje požara (član 42. stav 2);

18) ne izradi procenu rizika iz člana 42. ovog zakona (član 42. st. 3. i 4);

19) instalacije i uređaje iz člana 43. ovog zakona ne održava u ispravnom i funkcionalnom stanju (član 43);

20) ne izvrši kontrolu ispravnosti instalacija i uređaja u skladu sa članom 44. ovog zakona (član 44);

21) ne utvrdi preventivne mere zaštite od požara u planu upravljanja zaštićenog područja i ne pribavi saglasnost Ministarstva (član 47);

22) smešta zapaljivi materijal na prostoru suprotno članu 48. ovog zakona;

23) za vreme žetvenih radova ne preduzima posebne mere zaštite strnih useva od požara (član 49. st. 1. i 2);

24) spaljuje ostatke strnih useva, biljnih ostataka i smeća na otvorenom prostoru (član 50. stav 1);

25) ne organizuje protivpožarnu stražu (član 51);

26) ne organizuje osnovnu obuku zaposlenih iz oblasti zaštite od požara u propisanom roku i ne vrši praktičnu proveru znanja zaposlenih u propisanom roku (član 53. st. 1. i 6);

27) lica koja rade na poslovima zaštite od požara ne pohađaju posebnu obuku iz oblasti zaštite od požara i ne polože stručni ispit najkasnije u roku od godinu dana od dana zasnivanja radnog odnosa, odnosno raspoređivanja na poslove zaštite od požara (član 55. stav 1);

28) ako inspektor ne omogući nesmetano vršenje poslova, ako ne stavi na uvid potrebna dokumenta i predmete i ne pruži drugu traženu pomoć (član 76. stav 2);

29) ako ne sprovede naložene mere zaštite od požara u roku određenom rešenjem nadležnog organa uprave za unutrašnje poslove (čl. 77. i 78);

30) ako povredi rešenje o zabrani (član 79);

31) ne odredi lica za vršenje nadzora nad građenjem objekta (član 80).

Za prekršaje iz stava 1. ovog člana kazniće se novčanom kaznom od 10.000 do 50.000 dinara i odgovorno lice u pravnom licu.

Za prekršaje iz stava 1. ovog člana kazniće se preduzetnik novčanom kaznom od 150.000 do 500.000 dinara.

Za prekršaje iz stava 1. ovog člana pravnom licu i preduzetniku može se izreći zaštitna mera zabrane vršenja određenih delatnosti u trajanju od šest meseci do tri godine.

Prekršaji odgovornog lica u državnom organu, organu autonomne pokrajine i jedinice lokalne samouprave

Član 83.

Novčanom kaznom od 10.000 do 50.000 dinara kazniće se odgovorno lice u nadležnom organu ako:

1) - **brisana** -

2) ne donese Plan zaštite od požara (čl. 20. i 22);

2a) ne donese i ne izvrši izmene i dopune plana zaštite od požara (član 27. stav 3);

3) ne pribavi mišljenje Ministarstva koje sadrži uslove zaštite od požara i eksplozija (član 29. stav 2);

4) izda upotrebnu dozvolu bez prethodno pribavljene saglasnosti o podobnosti za upotrebu u pogledu sprovedenosti mera zaštite od požara (član 36. stav 6);

5) ne organizuje osnovnu obuku zaposlenih iz oblasti zaštite od požara u propisanom roku i ne vrši praktičnu proveru znanja zaposlenih u propisanom roku (član 53. st. 1. i 6).

Prekršaji fizičkog lica

Član 84.

Novčanom kaznom od 10.000 do 50.000 dinara kazniće se za prekršaj fizičko lice ako:

1) gradi ili postavlja objekte i druge zapreke na putevima, prolazima, platoima i sličnim prilazima objektima koji su predviđeni za prolaz vatrogasnih vozila ili evakuaciju ljudi i imovine ugroženih požarom (član 41);

2) loži otvorenu vatru u šumi i na udaljenosti od 200 m od ruba šume suprotno članu 46. ovog zakona;

3) smešta zapaljivi materijal na prostoru suprotno članu 48. Zakona;

4) za vreme žetve ne preduzima posebne mere zaštite strnih useva od požara (član 49. st. 1. i 2);

5) - **brisana** -

6) ne organizuje protivpožarnu stražu (član 51);

7) primeti neposrednu opasnost od izbijanja požara ili požar a ne ukloni opasnost, odnosno ne ugasi požar ili o požaru bez odlaganja ne obavesti nadležnu vatrogasnu jedinicu ili policijsku stanicu (član 71. stav 1);

8) lažno prijavi požar ili drugu tehničko-tehnološku nesreću (član 71. stav 2);

8a) ne pribavi saglasnosti u skladu sa čl. 33, 34. i 35. ovog zakona.

Novčanom kaznom u iznosu od 10.000 dinara kazniće se za prekršaj fizičko lice ako spaljuje ostatke strnih useva, smeće i biljne ostatke na otvorenom prostoru (član 50. stav 1).

VII. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Sporazum Ministarstva i jedinice lokalne samouprave

Član 85.

Na teritoriji lokalne samouprave na kojoj nije osnovana vatrogasna jedinica poslove te jedinice do njenog osnivanja obavlja vatrogasno-spasilačka jedinica Ministarstva.

Ministarstvo i lokalne samouprave mogu zaključiti sporazum kojim se uređuju pitanja prenošenja odnosno preuzimanja opreme i sredstava kojima raspolaže Ministarstvo a koja su neophodna za početak rada profesionalnih vatrogasnih jedinica.

Usklađivanje poslovanja i opštih akata

Član 86.

Privredna društva i druga pravna lica koja obavljaju poslove za koje su ovim zakonom propisani posebni uslovi dužna su da svoje poslovanje usklade sa odredbama ovog zakona u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Državni organi, organi autonomne pokrajine, organi jedinice lokalne samouprave, privredna društva i druga pravna lica dužni su da usklade svoje opšte akte koji se odnose na zaštitu od požara sa odredbama ovog zakona u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Lica koja su položila stručni ispit

Član 87.

Lica koja su do dana stupanja na snagu ovog zakona položila stručni ispit kojim je izvršena provera stručne osposobljenosti za rad na poslovima određenim ovim zakonom po propisima koji su bili na snazi u vreme njihovog polaganja, kao i lica kojima je tim propisima priznato pravo vršenja određenih poslova, ispunjavaju uslove za vršenje tih poslova i prema odredbama ovog zakona ako ispunjavaju i ostale propisane uslove.

Nastavak postupaka

Član 88.

Postupci koji su započeti do dana stupanja na snagu ovog zakona nastaviće se po propisima koji su važili do dana stupanja na snagu ovog zakona.

Prestanak važenja

Član 89.

Danom početka primene ovog zakona prestaje da važi Zakon o zaštiti od požara ("Službeni glasnik SRS", broj 37/88 i "Službeni glasnik RS", br. 53/93, 67/93, 48/94 i 101/05), osim odredaba čl. 74-79, koji prestaju da važe u skladu sa posebnim zakonom.

Podzakonski propisi predviđeni ovim zakonom doneće se u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Do početka primene podzakonskih propisa iz stava 2. ovog člana primenjuju se odredbe važećih podzakonskih propisa koje nisu u suprotnosti sa odredbama ovog zakona.

Stupanje na snagu

Član 90.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku RS", a primenjuje se po isteku devet meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

ЗАКОН
О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О АКРЕДИТАЦИЈИ

Члан 1.

У Закону о акредитацији („Службени гласник РС”, број 73/10) у члану 2. став 1. тачка 1) мења се и гласи:

„1) акредитација је утврђивање од стране националног тела за акредитацију да тело за оцењивање усаглашености испуњава захтеве одговарајућих српских стандарда којима су преузети хармонизовани стандарди и када је применљиво, све додатне захтеве дефинисане за поједине области, како би се вршили одређени послови оцењивања усаглашености;”.

Тач. 5), 6) и 7) мењају се и гласе:

„5) оцењивање усаглашености је поступак којим се утврђује да ли су испуњени захтеви одређени за производ, процес, услугу, систем, особу или тело;

6) правила акредитације су правила националног тела за акредитацију којима се ближе уређује начин спровођења поступка акредитације, захтеви које мора испунити подносилац пријаве за добијање акредитације, као и права и обавезе учесника у поступку добијања и одржавања акредитације;

7) тело за оцењивање усаглашености је правно лице или део правног лица које обавља послове оцењивања усаглашености, укључујући испитивање, еталонирање, сертификацију, контролисање, испитивање оспособљености, верификацију и валидацију и производњу референтних материјала и друге послове оцењивања усаглашености.”

Члан 2.

Члан 7. мења се и гласи:

„Члан 7.

АТС мора да испуни следеће захтеве:

1) да буде независно од тела за оцењивање усаглашености које оцењује, као и да обезбеди да не дође до комерцијалних притисака ни сукоба интереса са телима за оцењивање усаглашености;

2) да у вршењу својих активности буде објективно и непристрасно;

3) да обезбеди да одлуке које се односе на потврђивање компетентности донесу стручне особе, које нису учествовале у оцењивању;

4) да обезбеди заштиту поверљивости добијених информација;

5) да утврди поступке оцењивања усаглашености за које врши акредитацију према релевантним прописима и стандардима;

6) да успостави поступке за ефикасно управљање и одговарајуће унутрашње контроле;

7) да има на располагању довољан број компетентног особља;

8) да документује дужности, одговорности и овлашћења особља која би могла да утичу на квалитет оцењивања и потврђивања компетентности;

9) да успостави, спроводи и одржава поступке за надгледање рада и компетентности релевантног особља;

10) да верификује да се оцењивање усаглашености врши на одговарајући начин, узимајући у обзир величину корисника услуга оцењивања усаглашености, сектор у коме послује, његову структуру, степен сложености технологије производње, као и масовну или серијску природу производног процеса;

11) да објављује годишње финансијске извештаје, израђене у складу са законом и проверене од стране ревизора.

Претпоставља се да АТС испуњава захтеве из става 1. овог члана ако докаже усаглашеност са захтевима стандарда којим су утврђени општи захтеви за акредитациона тела која утврђују компетентност тела за оцењивање усаглашености тако што ће успешно окончати поступак колегијалног оцењивања које организује Европска организација за акредитацију.

Организација и начин рада АТС утврђује се оснивачким актом, статутом и другим општим актима АТС.”

Члан 3.

У члану 8. став 1. тачка 1) после речи: „утврђује” додају се запета и реч: „спроводи”.

После тачке 2) додаје се нова тачка 2а), која гласи:

„2а) води јавни регистар екстерно ангажованих оцењивача и техничких експерата према врсти акредитације и експерата ангажованих за поступак одлучивања о акредитацији уважавајући начела прописа којима је регулисана заштита података о личности;”.

Тачка 3) мења се и гласи:

„3) учествује, односно представља Републику Србију у раду међународних и европских организација за акредитацију и одржава чланство у Европској организацији за акредитацију (ЕА);”.

Став 2. мења се и гласи:

„Ближи садржај и начин вођења јавних регистара из става 1. тач. 2) и 2а) овог члана утврђује АТС.”

Члан 4.

Члан 11. мења се и гласи:

„Члан 11.

Органи АТС су:

- 1) Управни одбор;
- 2) Директор;
- 3) Надзорни одбор.

Управни одбор има председника и четири члана.

Председника и чланове Управног одбора именује и разрешава оснивач.

За председника Управног одбора именује се представник министарства надлежног за послове акредитације.

Једног члана Управног одбора предлаже министарство надлежно за послове акредитације из реда органа, односно организација надлежних за припрему односно доношење техничких прописа.

Два члана Управног одбора предлаже Привредна комора Србије из реда акредитованих тела за оцењивање усаглашености.

Један члан Управног одбора предлаже се из реда запослених у АТС.

Надзорни одбор има председника и четири члана.

Председника и чланове Надзорног одбора именује и разрешава оснивач.

За председника Надзорног одбора именује се представник министарства надлежног за послове акредитације.

Једног члана Надзорног одбора предлаже министарство надлежно за послове акредитације.

Једног члана Надзорног одбора предлаже АТС из реда запослених у АТС.

Два члана Надзорног одбора предлаже Привредна комора Србије из реда акредитованих тела за оцењивање усаглашености.

Делокруг органа из става 1. овог члана, услови за именовање председника и чланова органа, начин одлучивања и друга питања значајна за рад органа уређују се оснивачким актом АТС који доноси оснивач.

Пословање и управљање АТС ближе се уређује статутом АТС.”

Члан 5.

У члану 12. став 2. реч: „стручно” брише се, а после речи: „акредитације”, додају се запета и речи: „установљава критеријуме за оцењиваче”.

После става 2. додаје се нови став 3, који гласи:

„За председника Савета за акредитацију бира се представник министарства надлежног за послове акредитације.”

Досадашњи ст. 3-5. постају ст. 4-6.

Члан 6.

У члану 13. став 1. мења се и гласи:

„Средства за рад АТС обезбеђују се:

- 1) из буџета Републике Србије;
- 2) из других извора, у складу са законом.“

Став 2. брише се.

Досадашњи ст. 3-6. постају ст. 2-5.

Члан 7.

У члану 14. став 1. мења се и гласи:

„Поступак акредитације покреће се пријавом коју тело за оцењивање усаглашености подноси АТС.”

После става 5. додају се ст. 6-12, који гласе:

„Поступак акредитације траје најдуже осам месеци од дана подношења пријаве за акредитацију.

Изузетно, рок из става 6. овог члана се може продужити на писани захтев подносиоца пријаве, и то најдуже за четири месеца од дана истека рока из става 6. овог члана.

У случају да АТС не врши, односно не може да спроведе поступак акредитације, о томе обавештава подносиоца пријаве у року од 30 дана од пријема пријаве.

У случају да АТС не оконча поступак акредитације у року из става 6, односно из става 7. овог члана, АТС је дужан је да изврши повраћај уплаћеног износа на име трошкова акредитације на рачун подносиоца пријаве у року од 30 дана од дана истека рока из става 6, односно из става 7. овог члана.

Уколико подносилац пријаве одустане од пријаве за акредитацију АТС не врши повраћај уплаћеног износа на име трошкова акредитације на рачун подносиоца пријаве.

АТС је дужан да са документацијом из става 3. овог члана поступа у складу са актима АТС о поверљивости.

Представник органа, односно организација надлежних за припрему, односно доношење одређених техничких прописа, може да учествује у делу поступка акредитације тела за оцењивање усаглашености у сврху именовања, односно овлашћивања, у својству посматрача, а уз поштовање правила поверљивости и других општих аката АТС.”

Члан 8.

Члан 15. мења се и гласи:

„Члан 15.

Ако се након спроведеног поступка акредитације утврди да подносилац пријаве испуњава захтеве одговарајућих српских стандарда којима су преузети хармонизовани стандарди и када је применљиво, све додатне захтеве, укључујући и захтеве утврђене за поједине области, АТС доноси одлуку о акредитацији и издаје сертификат о акредитацији у року из члана 14. став 6. односно став 7. овог закона.

Сертификат о акредитацији се издаје на одређено време у складу са правилима акредитације.

Ако се током поступка акредитације утврди да подносилац пријаве не испуњава неки захтев из става 1. овог члана, АТС налаже да подносилац пријаве спроведе корективну активност, када је то примењиво.

Даном налагања корективне активности не продужава се рок за поступак акредитације, осим уколико подносилац пријаве то захтева у складу са чланом 14. став 7. овог закона.

Ако се након спроведеног поступка акредитације утврди да подносилац пријаве не испуњава захтеве из става 1. овог члана, АТС доноси одлуку да се не додели акредитација.

Начин спровођења поступка акредитације ближе се уређује правилима акредитације.”

Члан 9.

У члану 18. став 1. речи: „по истом поступку по којем је и додељена” бришу се.

У ставу 3. после речи: „обнови” додају се речи: „или да се обнови акредитација у промењеном обиму.”

После става 3. додају се ст. 4. и 5, који гласе:

„Поступак за обнављање акредитације траје најдуже четири месеца од дана подношења пријаве и спроводи се сходно члану 15. овог закона.

Изузетно, рок из става 4. овог члана се може продужити на писани захтев подносиоца пријаве, и то најдуже за четири месеца од дана истека рока из става 4. овог члана.”

Члан 10.

Члан 19. мења се и гласи:

„Члан 19.

На одлуке из чл. 15, 17. и 18. овог закона може се изјавити жалба која се подноси АТС у року од 15 дана од дана достављања одлуке.

О жалби из става 1. овог члана Комисија за жалбе (у даљем тексту: Комисија) доноси одлуку у року од 30 дана од дана пријема жалбе.

Комисију, као стално тело, образује Управни одбор АТС од: једног члана из министарства надлежног за послове акредитације, једног члана из реда експерата за лабораторије, једног члана из реда експерата за контролна тела, једног члана из реда експерата за сертификациона тела, једног члана који је представник тела за оцењивање усаглашености из других области акредитације, једног члана на предлог Привредне коморе Србије, два члана из националног тела за стандардизацију и по једног члана из органа, односно организација надлежних за припрему односно доношење техничких прописа.

Члан Комисије из министарства надлежног за послове акредитације је председник Комисије.

Председник комисије, за одлучивање по свакој појединачној жалби, одређује два члана комисије из става 3. овог члана, у зависности од области која је предмет жалбе.

Чланови комисије који одлучују о појединачној жалби не смеју имати пословни интерес, нити бити особе које су посредно или непосредно биле укључене или повезане са активностима које су предмет жалбе.

По потреби на предлог председника Комисије, у раду Комисије, без права гласа, могу учествовати и независни стручњаци из области која је предмет жалбе.

Начин образовања и рада Комисије ближе се уређује прописом који доноси министар надлежан за послове акредитације.

Одлука из става 2. овог члана је коначна и против ње се може покренути управни спор.”

Члан 11.

Члан 21. мења се и гласи:

„Члан 21.

Тело за оцењивање усаглашености може поднети захтев за акредитацију телу за акредитацију друге државе у следећим случајевима:

- 1) ако АТС престане са радом;
- 2) ако АТС не врши акредитацију за одређена оцењивања усаглашености за која је поднета пријава;

3) ако АТС није успешно прошло колегијално оцењивање у вези са активностима оцењивања усаглашености за које се тражи акредитација.

У случају да АТС прими пријаву за акредитацију од тела за оцењивање усаглашености из друге државе, АТС мора да обавести акредитационо тело те државе.

У поступку акредитације из става 2. овог члана акредитационо тело друге државе може да учествује као посматрач.

АТС може, на захтев акредитационог тела друге државе, односно тела за оцењивање усаглашености из друге државе, да спроведе поступак акредитације или да обави део активности у поступку акредитације, у случајевима сходно ставу 1. овог члана.”

Члан 12.

У члану 23. после става 1. додају се ст. 2-4, који гласе:

„АТС једном годишње подноси оснивачу извештај о раду, који садржи Финансијски извештај и Извештај о реализацији годишњег програма рада, на сагласност.

Министарство надлежно за послове акредитације, по потреби може тражити и додатне информације, односно извештаје од АТС, нарочито о развоју одговарајућих програма, односно шема акредитације према захтевима техничких прописа и о резултатима спроведеног поступка надзора над радом акредитованих тела за оцењивање усаглашености.

Министарство надлежно за послове акредитације приликом вршења надзора над АТС нарочито узима у обзир резултате колегијалног оцењивања које организује Европска организација за акредитацију.”

Члан 13.

У року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона, АТС и органи, односно организације надлежни за припрему односно доношење техничких прописа су у обавези да закључе протоколе о сарадњи.

Протоколи из става 1. овог члана садрже нарочито: начин размене информација о поступцима акредитације у сврху именовања, овлашћивања и других питања повезаних са спровођењем техничких прописа, надзору над телима за оцењивање усаглашености према захтевима техничких прописа, начину учешћа представника органа, односно организација надлежних за припрему односно доношење техничких прописа у деловима поступка акредитације неопходне за спровођење техничких прописа, као и информације о техничким прописима у припреми у циљу развијања нових шема акредитације.

Одлука о оснивању АТС ускладиће се са одредбама овог закона у року од три месеца од дана ступања на снагу овог закона.

Пропис из члана 10. овог закона министар надлежан за послове акредитације донеће у року од 30 дана од дана ступања на снагу овог закона.

Статут АТС ускладиће се са одредбама овог закона у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона.

Правила акредитације ускладиће се са одредбама овог закона у року од 30 дана од дана ступања на снагу Статута АТС усклађеног са одредбама овог закона.

Сертификати о акредитацији издати до дана ступања на снагу овог закона важе до истека периода за који су издати.

Поступци акредитације који су започети пре ступања на снагу овог закона окончаће се по прописима који су важили до дана ступања на снагу овог закона.

Члан 14.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”, осим одредаба члана 6. које ступају на снагу даном почетка примене закона којим се уређују републичке административне таксе којим ће се прописати висина такси за трошкове поступка акредитације.

ЗАКОН
О ТЕХНИЧКИМ ЗАХТЕВИМА ЗА ПРОИЗВОДЕ
И ОЦЕЊИВАЊУ УСАГЛАШЕНОСТИ

(„Службени гласник РС”, број 49/21 од 14. маја 2021. године)

I. УВОДНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет

Члан 1.

Овим законом уређује се начин прописивања техничких захтева за производе, начин оцењивања усаглашености производа са захтевима техничких прописа, обавезе испоручилаца и власника производа, претпоставка усаглашености, заштитна клаузула и клаузула о јединственом тржишту, важење иностраних исправа о усаглашености, обавештавање о техничким прописима и поступцима оцењивања усаглашености, општи захтеви за именовање и обавезе именованих тела, нотификација тела за оцењивање усаглашености и техничких прописа, вођење регистара и вршење надзора над спровођењем овог закона и прописа донетих на основу овог закона.

Примена

Члан 2.

Овај закон примењује се на све производе, осим на производе за које су технички захтеви уређени посебним законима и прописима донетим на основу тих закона.

Ако посебним законима и прописима из става 1. овог члана нису уређена поједина питања која уређује овај закон, на та питања се примењују одредбе овог закона.

Одредбе овог закона којима се уређује начин доношења техничких прописа, вођење регистара, клаузула о јединственом тржишту, поступак и начин именовања тела за оцењивање усаглашености, поступак и начин нотификације тела за оцењивање усаглашености, поступак и начин надзора над именованим и нотификованим телима и нотификација техничких прописа, примењују се и на производе за које су технички захтеви уређени посебним законима и прописима донетим на основу тих закона.

Значење појединих израза

Члан 3.

Поједини изрази употребљени у овом закону имају следеће значење:

1) производ је сваки предмет, материјал или резултат неког процеса, добијен независно од степена прераде, а намењен је за испоруку на тржишту, без обзира да ли је нов или коришћен;

2) испорука на тржишту је свако чињење доступним производа на тржишту Републике Србије ради дистрибуције, потрошње или употребе, у оквиру привредне делатности, са или без накнаде;

3) стављање на тржиште је прва испорука производа на тржишту Републике Србије;

4) произвођач је правно лице или предузетник које израђује производ или за кога се производ пројектује и израђује и који ставља тај производ на тржиште под својим именом или трговачким знаком;

5) заступник је правно лице или предузетник регистрован у Републици Србији, које има писано овлашћење произвођача да у његово име предузима одређене радње;

6) увозник је правно лице или предузетник регистрован у Републици Србији, које ставља на тржиште производ из других држава;

- 7) дистрибутер је правно лице или предузетник регистрован у Републици Србији, које је укључено у ланац испоруке, а није произвођач или увозник;
- 8) испоручилац је произвођач, заступник, увозник или дистрибутер;
- 9) оцењивање усаглашености је поступак којим се утврђује да ли су испуњени одређени захтеви за производ, процес, услугу, систем, лице или тело;
- 10) тело за оцењивање усаглашености је правно лице које спроводи активности оцењивања усаглашености, што укључује еталонирање, испитивање, сертификацију и/или контролисање;
- 11) именовање је одобрење које надлежни министар даје телу за оцењивање усаглашености за обављање послова оцењивања усаглашености или за обављање других послова у складу са захтевима техничког прописа;
- 12) именовано тело је правно лице које обавља послове оцењивања усаглашености или друге послове у складу са захтевима техничког прописа и које има одобрење надлежног министра за обављање тих послова;
- 13) нотификовано тело је именовано тело за оцењивање усаглашености које је пријављено Европској комисији и државама чланицама Европске уније као независна трећа страна за обављање послова оцењивања усаглашености за одређену област и уписано у одговарајући регистар тих тела који води Европска комисија („NANDO база”);
- 14) нотификација тела је пријављивање тела за оцењивање усаглашености Европској комисији и државама чланицама Европске уније;
- 15) нотификација техничких прописа је пријављивање техничких прописа у припреми, у складу са правилима међународних споразума о техничким препрекама у трговини, као и пријављивање техничких прописа према правилима Европске уније;
- 16) исправа о усаглашености је декларација о усаглашености, извештај о испитивању, сертификат, извештај о контролисању или други документ којим се потврђује усаглашеност производа са прописаним захтевима;
- 17) декларација о усаглашености је изјава којом произвођач потврђује да су испуњени захтеви за производ из техничког прописа којим је прописано сачињавање такве изјаве;
- 18) техничка спецификација је документ којим се утврђују технички захтеви које треба да испуни производ, процес или услуга;
- 19) знак усаглашености је ознака којом се потврђује да је производ усаглашен са примењивим захтевима свих прописа који прописују стављање тог знака;
- 20) преглед је активност редовног, ванредног или другог проверавања испуњености прописаних техничких захтева за производ током века употребе;
- 21) повлачење је свака мера која има за циљ да спречи да се производ у ланцу испоруке испоручи на тржишту;
- 22) опозив је свака мера која има за циљ повраћај производа који је већ испоручен крајњем кориснику;
- 23) хармонизовани стандард је европски стандард који је донет на основу захтева Европске комисије за примену у хармонизованом законодавству Европске уније;
- 24) хармонизовано законодавство ЕУ су прописи Европске уније којима се усклађују услови за трговање производима;
- 25) СЕ знак је ознака којом произвођач потврђује да је производ усаглашен са примењивим захтевима хармонизованог законодавства ЕУ којим је прописано стављање тог знака;
- 26) Српски знак усаглашености је ознака којом се потврђује да је производ који се ставља на тржиште или употребу у Републици Србији, усаглашен са захтевима српског техничког прописа ако је тим прописом предвиђено његово стављање.
- 27) модул је врста типског поступка оцењивања усаглашености прописаног у хармонизованом законодавству ЕУ, односно у техничким прописима.
- 28) Власник производа је физичко лице, правно лице или предузетник који има право својине на производима у смислу овог закона.

29) Инфраструктура квалитета представља интегрисану мрежу институција и организација у области стандардизације, метрологије, акредитације и оцењивања усаглашености са захтевима техничких прописа и стандарда, а који укључује и законодавни оквир за њихово ефикасно функционисање.

Други изрази који се употребљавају у овом закону, а нису дефинисани у ставу 1. овог члана, имају значење дефинисано законима којима се уређују општа безбедност производа, стандардизација, акредитација и тржишни надзор.

II. ТЕХНИЧКИ ПРОПИСИ И ЗАХТЕВИ ЗА ПРОИЗВОДЕ

Технички пропис

Члан 4.

Технички пропис је сваки пропис којим се за производ, односно групе производа, уређује најмање један од следећих елемената:

- 1) технички захтеви које мора да испуњава производ који се испоручује на тржишту, односно ставља у употребу (у даљем тексту: технички захтеви);
- 2) техничка документација, поступци оцењивања усаглашености и други поступци које спроводи испоручилац у циљу испуњавања захтева техничког прописа;
- 3) захтеви за производе током века употребе и поступци које се спровode у циљу обезбеђивања испуњености тих захтева;
- 4) прегледи производа током века употребе;
- 5) документација која прати производ приликом испоруке на тржишту, односно стављања у употребу или током употребе;
- 6) ознаке и начин означавања производа;
- 7) захтеви које мора да испуни именовано или друго тело за оцењивање усаглашености;
- 8) захтеви у погледу паковања и обележавања;
- 9) други захтеви у погледу својстава производа пре или након стављања на тржиште.

Техничким прописом могу се уредити и други захтеви за испоручиоце и друге субјекте у вези са захтевима техничког прописа, као и активности провере испуњености прописаних захтева након стављања производа на тржиште или у употребу, у складу са овим законом.

Технички прописи доносе се ради заштите потрошача, јавног здравља, животне средине или другог јавног интереса.

Начин доношења техничког прописа

Члан 5.

Технички пропис припрема, односно доноси министарство у оквиру свог делокруга (у даљем тексту: надлежно министарство), односно други орган или организација у складу са посебним законом.

Технички пропис доноси се по претходно прибављеном мишљењу министарства надлежног за послове техничких прописа, стандардизације, акредитације, мера и драгоцених метала (у даљем тексту: Министарство).

Технички пропис у припреми се доставља Министарству ради нотификације у складу са правилима потврђених међународних споразума чији је потписник Република Србија.

Приликом припреме, доношења и примене техничког прописа надлежно министарство узима у обзир нарочито:

- 1) спречавање непотребних препрека у трговини;

- 2) равноправност домаћих и страних производа на тржишту;
- 3) коришћење објављених српских стандарда којима се преузимају међународни, односно европски стандарди, као основе за припрему техничког прописа;
- 4) одређивање примереног рока за почетак примене техничког прописа;
- 5) промењене околности до којих је дошло после доношења техничког прописа, ради његове измене или стављања ван снаге;
- 6) остваривање циљева техничког прописа на начин који је најмање ограничавајући по трговину и у том смислу врши измене или ставља ван снаге технички пропис;
- 7) захтеве које производ треба да испуњава првенствено у погледу функционалних карактеристика, а не у погледу изгледа или описних карактеристика производа.

Начин прописивања техничких захтева

Члан 6.

Заштита јавног интереса у техничком пропису обезбеђује се прописивањем битних захтева, којима се утврђује ниво те заштите, тако што се ти захтеви прописују у виду циљева које треба постићи (у даљем тексту: битни захтеви) или, где то није могуће или није одговарајуће, у циљу обезбеђивања заштите потрошача, јавног здравља, животне средине или другог јавног интереса, у виду детаљних спецификација.

Технички захтеви прописују се техничким прописом непосредно, навођењем тих захтева у тексту прописа или посредно, позивањем на објављени српски стандард или другу техничку спецификацију.

Уколико се техничким прописом преузимају битни захтеви хармонизованог законодавства ЕУ, тим прописом се врши позивање на одговарајуће српске стандарде којима су преузети хармонизовани стандарди и који обезбеђују претпоставку усаглашености са таквим битним захтевима, с тим да се ниво заштите јавног интереса у техничком пропису може утврдити на други начин.

Изузетно од става 2. овог члана, уколико нема објављеног српског стандарда у одговарајућој области, у техничком пропису може се вршити позивање на међународни, европски или национални стандард друге државе или на другу техничку спецификацију.

Институт за стандардизацију Србије, на захтев надлежног министарства, доставља обавештење о томе да ли за производ који се уређује техничким прописом постоји одговарајући српски стандард или предстоји његово доношење, односно да ли постоји одговарајући међународни или европски стандард.

Претпоставка усаглашености

Члан 7.

Техничким прописом може се прописати да се претпоставља да је производ усаглашен са прописаним техничким захтевима, ако је усаглашен са одговарајућим српским стандардима којима су преузети хармонизовани стандарди или уколико нема таквих стандарда у одређеној области, другим релевантним стандардима или техничким спецификацијама за ту област.

Министар који руководи радом надлежног министарства (у даљем тексту: надлежни министар), саставља списак српских стандарда или техничких спецификација из става 1. овог члана.

Списак српских стандарда се објављује уз технички пропис којим се уређује одређена област.

Списак из става 2. овог члана објављује се у „Службеном гласнику Републике Србије”.

III. ОЦЕЊИВАЊЕ УСАГЛАШЕНОСТИ И СРПСКИ ЗНАК УСАГЛАШЕНОСТИ

Прописивање оцењивања усаглашености

Члан 8.

Захтеви за оцењивање усаглашености утврђују се техничким прописом.

Када се техничким прописом утврђују захтеви за оцењивање усаглашености, тим прописом се може прописати да у поступку оцењивања усаглашености учествују произвођач, именовано, односно нотификовано тело и/или орган државне управе.

Техничким прописом се одређује врста исправе о усаглашености коју је произвођач, заступник, односно увозник дужан да сачини или обезбеди за производ пре његовог стављања на тржиште или употребу.

Техничким прописом може се прописати да поједине активности оцењивања усаглашености спроводи тело за оцењивање усаглашености акредитовано у складу са одговарајућим српским стандардом, који садржи захтеве за тела за оцењивање усаглашености.

Начин спровођења оцењивања усаглашености, начела и главни принципи оцењивања усаглашености, начин одређивања трошкова оцењивања усаглашености, модули и исправе о усаглашености уређују се прописом који доноси Влада.

Поступци оцењивања усаглашености

Члан 9.

Техничким прописом утврђује се начин оцењивања усаглашености, који може да обухвати примену једног поступка, неколико поступака или комбинацију различитих поступака оцењивања усаглашености.

Оцењивањем усаглашености се сматрају и поступци верификације сталности перформанси производа.

Поступци оцењивања усаглашености из става 1. овог члана могу бити утврђени и у стандарду или другој техничкој спецификацији на коју се позива технички пропис.

Начела прописивања поступака оцењивања усаглашености и модула у хармонизованој области

Члан 10.

Модули за одређени производ, односно групе производа, који се прописују техничким прописом утврђују се у складу са следећим принципима:

- 1) да модул буде одговарајући за одређени производ, односно групу производа;
- 2) да модул буде одговарајући у односу на врсту, природу и степен ризика који представља, односно може представљати производ;
- 3) ако је обавезно учешће независне треће стране, произвођачу се омогућује избор између модула оцењивања усаглашености којима се обезбеђује гаранција квалитета и модула сертификације производа;
- 4) избегавати модуле којима се намећу превише строги захтеви у односу на ризике за производе на које се примењује технички пропис.

Модули из става 1. овог члана се примењују на производ који је предмет оцењивања усаглашености, а у складу са захтевима наведеним у тим модулима из техничког прописа.

Ако се на одређени производ примењује више техничких прописа којима су прописани поступци оцењивања усаглашености, неопходно је обезбедити међусобну усклађеност и конзистентност поступака оцењивања усаглашености.

У случају несеријских производа и производње малих серија, технички и нетехнички захтеви који се односе на поступке оцењивања усаглашености прописују се на начин да омогућавају олакшану примену у односу на такву производњу.

При прописивању модула из става 1. овог члана, у мери у којој је то одговарајуће:

1) технички пропис у погледу техничке документације, може да садржи захтев за додатним информацијама у односу на модуле;

2) техничким прописом може да се дефинише одговарајући временски период у коме су произвођач, односно тело за оцењивање усаглашености дужни да чувају документацију, с тим да тај период може бити различит у односу на модуле;

3) техничким прописом може се прописати да произвођач има избор да ли ће испитивања спроводити акредитовано тело у његовом саставу или под одговорношћу именованог, односно нотификованог тела које је одабрао произвођач;

4) ако се спроводи поступак верификације производа, техничким прописом прописује се да ли произвођач обезбеђује да се прегледи и испитивања производа врше прегледањем, односно испитивањем сваког појединачног производа или прегледањем, односно испитивањем производа на статистичкој основи;

5) техничким прописом се обезбеђује да сертификат о прегледу типа има прописан рок важења;

6) у погледу сертификата о прегледу типа, технички пропис садржи релевантне информације у вези са оцењивањем усаглашености и прегледима током века употребе које ће бити садржане у сертификату или његовим прилозима;

7) технички пропис садржи решења у вези са обавезама именованог, односно нотификованог тела да обавештава органе који врше именовање, односно нотификацију;

8) ако именовано, односно нотификовано тело врши периодичне провере, технички пропис садржи одредбе о томе колико често то ради.

При примени модула и у другим случајевима где је то одговарајуће, техничким прописом се:

1) ако се врше провере, односно верификације производа, прописује који су производи за које се врше такве провере, која су одговарајућа испитивања, које су одговарајуће шеме узимања узорака и оперативне карактеристике статистичког метода који се примењује, као и радње које ће предузети именовано, односно нотификовано тело, или произвођач;

2) ако се врши преглед типа, прописује који је одговарајући начин за то (тип пројекта, тип производње, тип пројекта и производње) и потребни узорци.

Техничким прописом се мора обезбедити могућност подношења примедбе на одлуке именованог, односно нотификованог тела.

Изузетно, техничким прописом се може прописати да, на образложен и оправдан захтев, орган државне управе надлежан за доношење техничког прописа којим се прописују технички захтеви за одређени производ или групу производа, може одобрити стављање на тржиште и употребу производа за који није примењен прописани поступак оцењивања усаглашености, у складу са законом којим се уређује општи управни поступак, уколико таква одредба постоји у хармонизованом законодавству ЕУ и у циљу заштите јавног интереса у складу са тим техничким прописом.

Оцењивање усаглашености које спроводи произвођач

Члан 11.

Када је техничким прописом утврђено да оцењивање усаглашености спроводи произвођач, тим прописом се могу прописати и захтеви везани за интерну или фабричку контролу производње нарочито у погледу техничке документације, процеса производње, означавања и сачињавања одговарајуће исправе о усаглашености.

Интерна или фабричка контрола производње је поступак оцењивања усаглашености који обухвата све мере које су потребне да процес производње и праћење тог процеса обезбеде усаглашеност производа са техничким прописом.

Уколико је у техничком пропису којим је преузето хармонизовано законодавство ЕУ прописано да у поступку оцењивања усаглашености може учествовати акредитовано тело у саставу произвођача, то тело мора да буде организовано као засебна организациона јединица која не сме да учествује у изради, испоруци, монтажи, коришћењу или одржавању производа чију усаглашеност оцењује и може да пружа услуге искључиво произвођачу у чијем се саставу налази.

Посебни захтеви за акредитована тела у саставу произвођача из става 3. овог члана ближе се уређују прописом који доноси Влада.

Оцењивање усаглашености које спроводи именовано тело

Члан 12.

Именовано тело спроводи оцењивање усаглашености у складу са поступком оцењивања усаглашености, који је утврђен техничким прописом.

Именовано тело спроводи оцењивање усаглашености само у обиму који је потребан у складу са техничким прописом, без додатних захтева према подносиоцу захтева за оцењивање усаглашености, у складу са прописом из члана 8. став 5. овог закона.

Именовано тело при оцењивању усаглашености узима у обзир величину и структуру предузећа, сектор у коме то предузеће послује, степен сложености технологије производње предметног производа, као и масовну или серијску природу производног процеса, у складу са прописом из члана 8. став 5. овог закона, при чему мора поштовати ниво строгости и степен заштите који се захтева за производе да би били у складу са техничким прописом.

За производ који прати инострана исправа о усаглашености, именовано тело може да изда домаћу исправу о усаглашености без спровођења оцењивања усаглашености, ако су именовано тело и тело које је издало инострану исправу о усаглашености потписници споразума о узајамном прихватању резултата оцењивања усаглашености или су чланови међународног система за оцењивање усаглашености.

Именовано тело може да сачини и изда домаћу исправу о усаглашености без спровођења оцењивања усаглашености из става 4. овог члана и у случају када је тело које је издало инострану исправу о усаглашености уписано у регистар нотификованих тела за оцењивање усаглашености који води Европска комисија, односно када је тело које је издало инострану исправу о усаглашености акредитовано од стране националног тела за акредитацију које је потписник споразума о признавању техничке способности тела за оцењивање усаглашености.

Именовано тело за оцењивање усаглашености мерила ставља или обезбеђује стављање заштитног жига.

Уколико именовано тело утврди да нису испуњени прописани захтеви, односно захтеви одговарајућих стандарда или техничких спецификација, не издаје исправу о усаглашености и захтева да произвођач, односно други подносилац захтева за оцењивање усаглашености предузме одговарајуће корективне радње.

Ако именовано тело, приликом провере усаглашености, после издавања исправе, утврди да више нису испуњени прописани захтеви, тражиће од произвођача, односно другог лица на чије име је издата таква исправа, да предузме одговарајуће корективне радње и по потреби може, привремено или трајно, да одузме исправу о усаглашености или да ограничи важење те исправе.

Ако се не предузму корективне радње из става 8. овог члана или ако оне немају очекивани резултат, именовано тело ограничава, привремено или трајно одузима исправу о усаглашености.

Врста, облик и начин стављања заштитног жига из става 6. овог члана уређује се прописом који доноси министар надлежан за послове који се односе на техничке прописе

Оцењивање усаглашености које спроводи орган државне управе

Члан 13.

Када је посебним законом или техничким прописом утврђено да оцењивање усаглашености спроводи орган државне управе, надлежни орган државне управе спроводи оцењивање усаглашености у складу са поступцима утврђеним тим прописом.

Када је посебним законом или техничким прописом утврђено да оцењивање усаглашености спроводи орган државне управе, тим прописом се може прописати да за потребе тог органа одређене активности оцењивања усаглашености спроводи овлашћено, одобрено или друго тело за оцењивање усаглашености, коме је тај орган одобрио да спроводи активности оцењивања усаглашености.

Ако орган државне управе, после издавања исправе о усаглашености, приликом провере усаглашености утврди да више нису испуњени прописани захтеви, наложиће испоручиоцу или другом лицу одговорном за оцењивање усаглашености да предузме одговарајуће корективне радње и по потреби може решењем, привремено или трајно, да одузме исправу о усаглашености или ограничи важење те исправе.

Решење из става 3. овог члана је коначно.

Трошкови оцењивања усаглашености из става 1. овог члана падају на терет подносиоца захтева за оцењивање усаглашености.

На питања која овим законом нису посебно уређена, а односе се на поступак одузимања исправе о усаглашености, односно ограничавање важења те исправе примењују се одредбе закона којим се уређује општи управни поступак.

Српски знак усаглашености

Члан 14.

Производ који је усаглашен са техничким прописом означава се Српским знаком усаглашености, ако је то утврђено техничким прописом.

Уколико је техничким прописом преузето хармонизовано законодавство ЕУ којим се прописује стављање СЕ знака, тим прописом се утврђује обавеза означавања производа.

Производ који није усаглашен са техничким прописом, односно производ за који није прописано означавање Српским знаком усаглашености, забрањено је означити тим знаком.

Забрањено је производ означити другим знаком који није Српски знак усаглашености већ на њега само подсећа својим садржајем или обликом чиме би код потрошача или другог корисника могао да створи заблуду да се ради о Српском знаку усаглашености или ако би означавање производа другим знаком смањило видљивост, односно читљивост Српског знака усаглашености.

Облик, изглед, садржај и начин стављања знака усаглашености уређује се прописом који доноси Влада.

IV. ИМЕНОВАНО ТЕЛО ЗА ОЦЕЊИВАЊЕ УСАГЛАШЕНОСТИ

Општи захтеви за именовање

Члан 15.

Када је техничким прописом утврђено да оцењивање усаглашености спроводи именовано тело за оцењивање усаглашености, тим прописом се утврђују и захтеви које то тело мора да испуни, нарочито у погледу:

- 1) правног статуса тог тела;
- 2) стручне оспособљености запослених и других ангажованих лица;
- 3) опреме;
- 4) независности, непристрасности и одсуства сукоба интереса у односу на испоручиоца производа који је предмет оцењивања усаглашености;
- 5) поступања са приговорима на његов рад и донете одлуке;
- 6) чувања пословне тајне;
- 7) захтева који се односе на одговорност за активности подизвођача;
- 8) осигурања од одговорности за штету.

Захтеви из става 1. овог члана сходно се примењују и на тела за оцењивање усаглашености из члана 13. став 2. овог закона.

Поступак именовања тела за оцењивање усаглашености, начин утврђивања испуњености прописаних захтева за именована тела и начин спровођења надзора над тим телима уређује се прописом који доноси Влада.

Обавезе именованог тела у вези са ангажовањем подизвођача

Члан 16.

Именовано тело може да, уз сагласност подносиоца захтева за оцењивање усаглашености, подуговори подизвођача или повезано правно лице у смислу одредаба закона којим се уређују привредна друштва, да спроведе одређене послове у вези са оцењивањем усаглашености ако подизвођач или повезано правно лице испуњава опште захтеве из члана 15. овог закона.

Именовано тело може да подуговори подизвођача или повезано правно лице из става 1. овог члана само за обављање послова за које је именовано. Именовано тело задржава одговорност за послове које обавља подизвођач или повезано правно лице.

Именовано тело је дужно да органу надлежном за именовање стави на располагање релевантну документацију која се односи на компетентност подизвођача или повезаног правног лица за послове из ст. 1. и 2. овог члана.

Доношење решења о именовању тела за оцењивање усаглашености

Члан 17.

Када је техничким прописом утврђено да оцењивање усаглашености спроводи именовано тело за оцењивање усаглашености, решење о његовом именовању доноси надлежни министар у складу са законом којим се уређује општи управни поступак.

Надлежни министар доноси решење о именовању, ако тело за оцењивање усаглашености које је поднело захтев за именовање испуњава захтеве из техничког прописа у смислу члана 15. овог закона.

При доношењу решења о именовању, узима се у обзир сертификат о акредитацији који је издало Акредитационо тело Србије (у даљем тексту: АТС), у мери у којој су прописани поступци оцењивања усаглашености обухваћени обимом акредитације.

При оцењивању испуњавања прописаних захтева, узима се у обзир и испуњеност захтева српских стандарда којима су преузети одговарајући хармонизовани стандарди, који садрже захтеве за тела за оцењивање усаглашености, у мери у којој су ти захтеви обухваћени наведеним стандардима.

Уколико подносилац захтева за именовање ангажује подуговарача, у поступку именовања доставља надлежном министарству сву релевантну документацију о подуговарачу и његовој компетентности.

Решење из става 1. овог члана може бити временски ограничено или донето под раскидним или одложним условом.

Надлежно министарство, пре доношења решења о именовању, доставља предлог решења Министарству на мишљење.

Решење из става 1. овог члана је коначно.

Обавештења која доставља именовано тело

Члан 18.

Именовано тело дужно је да испуњава захтеве утврђене решењем о именовању, као и да обавести надлежног министра о:

1) одбијању издавања, ограничавању, привременом или трајном одузимању исправе о усаглашености;

2) измењеним околностима које могу да утичу на обим и услове именовања;

3) захтеву надлежног инспектора у вези са оцењивањем усаглашености;

4) подуговарању за послове из члана 16. овог закона, као и документацију којом се доказује компетентност подуговарача.

Поред обавештења из става 1. овог члана на захтев надлежног министарства именовано тело доставља и обавештења о:

1) извршеном оцењивању усаглашености из обима свог именовања у Републици Србији и иностранству;

2) другим активностима у вези са оцењивањем усаглашености.

Када је то предвиђено техничким прописом, именовано тело је дужно да обавештава друга именована тела која за исте производе обављају послове оцењивања усаглашености из тог техничког прописа, о негативним и, на захтев, позитивним резултатима оцењивања усаглашености.

Именовано тело, дужно је да органу тржишног надзора достави обавештења из става 1. тачка 1) овог члана, а на захтев тог органа и обавештења из става 2. овог члана.

Надзор над радом именованих тела

Члан 19.

Надзор над радом именованих тела, односно испуњавањем захтева за именовање и испуњавањем обавеза после издавања решења о именовању, врши надлежно министарство. Надзор над радом именованих тела обухвата и надзор над испуњавањем захтева за подизвођаче и повезана правна лица из члана 16. овог закона.

АТС најмање једном годишње доставља надлежном министарству извештаје о статусу акредитације тела за оцењивање усаглашености, које је то министарство именовало на основу акредитације од стране АТС.

Суспензија или одузимање именовања

Члан 20.

Ако надлежни министар утврди да именовано тело више не испуњава захтеве за именовања тела прописане овим законом и техничким прописом на основу којег је донето решење о именовању, или да не извршава своје обавезе, односно да извршава обавезе на начин који није у складу са одредбама овог закона и техничког прописа на основу којег је донето решење о именовању, доноси решење о суспензији или одузимању именовања, у складу са законом којим се уређује општи управни поступак и у складу са прописом из члана 15. став 3. овог закона.

Суспензија или одузимање именовања може бити делимична у односу на решење о именовању. Максималан период трајања суспензије је шест месеци од дана правноснажности решења о суспензији.

Пре доношења решења из става 1. овог члана, надлежни министар може да одреди рок за отклањање недостатака који не може бити дужи од 60 дана.

Решење из става 1. овог члана је коначно.

У случају доношења решења о одузимању или суспензији именована или у случају да именовано тело престане са радом, надлежни министар налаже том телу да изврши пренос документације у вези са оцењивањем усаглашености другом именованом телу или да омогући доступност те документације надлежним органима.

Током суспензије именована, тело за оцењивање усаглашености не сме обављати послове оцењивања усаглашености који су предмет суспензије.

У случају да тело за оцењивање усаглашености током суспензије именована обавља послове из става 6. овог члана, или не отклони неусаглашеност до истека суспензије, надлежни министар доноси решење о одузимању именована за послове који су предмет суспензије.

У случају одузимања именована, тело за оцењивање усаглашености не може поднети захтев за именована за исте послове у периоду од најмање две године од дана правноснажности решења о одузимању именована.

Надлежни министар одлучује о периоду у коме се не може поднети захтев за именована из става 8. овог члана. Ова одлука је саставни део решења о одузимању именована.

Нотификација тела за оцењивање усаглашености Европској комисији и државама чланицама Европске уније

Члан 21.

Министарство је орган надлежан за нотификацију тела за оцењивање усаглашености Европској комисији и државама чланицама Европске уније и може нотификовати искључиво именована тела за оцењивање усаглашености.

Министарство је одговорно за успостављање и спровођење неопходних поступака за оцењивање и нотификацију тела за оцењивање усаглашености, као и надзор над радом ових тела, укључујући и испуњеност захтева из члана 16. овог закона које се односе на подизвођача или повезано правно лице.

Министарство је дужно да обавести Европску комисију о поступцима из става 2. овог члана, као и о свим њиховим променама.

Министарство врши нотификацију на захтев именованог тела за оцењивање усаглашености који се доставља преко надлежног министарства.

Надлежно министарство утврђује испуњеност прописаних захтева за нотификацију у циљу спровођења надзора над радом нотификованих тела и о томе обавештава Министарство ради информисања Европске комисије.

Одредбе чл. 12, 15, 16. и 18. овог закона сходно се примењују и на нотификована тела.

Поступак нотификације тела за оцењивање усаглашености, начин утврђивања испуњености прописаних општих и посебних захтева за нотификована тела, надзор над радом тих тела, као и суспензија и повлачење нотификације уређује се прописом који доноси Влада.

Посебни захтеви за орган надлежан за нотификацију тела

Члан 22.

Министарство је дужно да обезбеди:

- 1) да не долази до сукоба интереса у односу на тело за оцењивање усаглашености;
- 2) објективност и непристрасност у раду;

3) да све одлуке које се односе на нотификацију тела за оцењивање усаглашености доносе компетентна лица која нису учествовала у оцењивању испуњености прописаних захтева за нотификацију тела за оцењивање усаглашености;

4) да не нуди нити обавља активности које обављају тела за оцењивање усаглашености, нити да пружа саветодавне услуге на комерцијалној или конкурентској основи;

5) поверљивост података и информација до којих долази у обављању својих послова, укључујући и поверљивост података које треба заштитити у складу са законом којим се уређује тајност података;

6) довољан број компетентних лица за обављање својих послова.

Захтеви из става 1. овог члана сходно се примењују на надлежна министарства која утврђују испуњеност прописаних захтева за нотификацију у циљу спровођења надзора над нотификованим телима.

V. ОБАВЕЗЕ ИСПОРУЧИОЦА И ВЛАСНИКА ПРОИЗВОДА У УПОТРЕБИ

Усаглашеност производа

Члан 23.

Производ који се испоручује на тржишту, односно ставља у употребу мора да испуњава захтеве свих техничких прописа који се односе на тај производ.

Испоручилац је одговоран за усаглашеност производа које испоручује на тржишту у зависности од своје улоге у ланцу испоруке, у складу са овим законом.

Испоручилац је одговоран за тачност и потпуност података које пружа о производима које испоручује на тржишту и обезбеђује да су ти подаци у складу са захтевима примењивих прописа.

Обавезе произвођача

Члан 24.

Произвођач је дужан да, у складу са захтевима техничког прописа:

1) обезбеди да је производ који ставља на тржиште пројектован и израђен у складу са прописаним захтевима;

2) сачини потребну техничку документацију и чува је у прописаном року, када је прописано техничким прописом;

3) обезбеди спровођење прописаног поступка оцењивања усаглашености и, ако је применом тог поступка потврђена усаглашеност производа са примењивим захтевима, сачини прописану исправу о усаглашености и чува је у прописаном року, као и да стави на производ прописани знак усаглашености, односно друге прописане ознаке;

4) обезбеди примену поступака којима се осигурава одржавање усаглашености производа у случају серијске производње, узимајући у обзир измене пројекта и карактеристика производа или измене у примењеним стандардима или другим техничким спецификацијама;

5) када је прописано техничким прописом и када је то одговарајуће у односу на ризик који производ представља, у циљу заштите здравља и безбедности потрошача, врши испитивање узорака производа на тржишту, обрађује информације и, по потреби, води евиденције рекламација, као и неусаглашених и опозваних производа, и о томе обавештава дистрибутере;

6) када је прописано техничким прописом, обезбеди да је производ означен бројем типа, партије, серијским бројем или другим податком за идентификацију производа или, ако то није могуће, обезбеди да су ови подаци наведени на амбалажи производа или документу који прати производ;

7) када је прописано техничким прописом, наведе на производу своје пословно име, регистровано трговачко име или регистровани трговачки знак, као и своју контакт адресу, или ако то није могуће, да наведе ове податке на амбалажи производа или документу који прати производ;

8) обезбеди да производ прате прописана упутства и информације на српском језику, односно друга прописана документација;

9) ако сматра или има разлога да верује да производ који је ставио на тржиште није усаглашен са техничким прописом, без одлагања предузме потребне корективне радње како би тај производ био усаглашен са техничким прописом или, ако је одговарајуће, како би га повукао или опозвао;

10) када је прописано, доставља надлежном органу прописане информације, односно документацију, укључујући и информације органу тржишног надзора, а које су неопходне за потврђивање усаглашености производа, на образложен захтев, на језику који је у службеној употреби у Републици Србији;

11) сарађује са надлежним органима, на њихов захтев, у свим радњама предузетим у циљу избегавања ризика које представља производ који је ставио на тржиште;

12) спроводи активности и обезбеђује испуњеност других захтева утврђених техничким прописом.

Заступник

Члан 25.

Произвођач може да овласти заступника да извршава поједине његове обавезе дајући му писано овлашћење, које заступнику мора да омогући најмање да:

1) ставља на располагање надлежним органима тржишног надзора прописану исправу о усаглашености и техничку документацију током прописаног временског периода;

2) доставља надлежним органима, на образложен захтев, све информације и документацију неопходну за потврђивање усаглашености производа;

3) сарађује са надлежним органима, на захтев, у свим радњама предузетим у циљу избегавања ризика које представља производ обухваћен овлашћењем произвођача.

Произвођач не може да овласти заступника за извршавање обавезе из члана 24. став 1. тачка 1) овог закона, као ни за сачињавање техничке документације.

Обавезе увозника

Члан 26.

Увозник је дужан да, у складу са захтевима техничког прописа:

1) ставља на тржиште само производе који су усаглашени са прописаним захтевима;

2) обезбеди, пре стављања производа на тржиште:

(1) да је спроведен прописани поступак оцењивања усаглашености и да је произвођач сачинио потребну техничку документацију;

(2) да је производ означен прописаним знаком усаглашености, односно другим прописаним ознакама, као и да га прати прописана документација;

(3) да је произвођач испунио своје обавезе у погледу обележавања производа прописаним подацима;

3) ако сматра или има разлога да верује да производ није усаглашен са прописаним техничким захтевима, стави производ на тржиште тек након што је усаглашен са тим захтевима и, ако тај производ представља ризик, о томе обавести произвођача и надлежни орган тржишног надзора;

4) када је прописано, наведе на производу своје пословно име, регистровано трговачко име или регистровани трговачки знак, као и своју контакт адресу или ако то није могуће, да наведе ове податке на амбалажи производа или документу који прати производ;

5) обезбеди да производ прате прописана упутства и информације на српском језику, односно друга прописана документација;

6) обезбеди да, док је производ под његовом одговорношћу, услови складиштења или превоза не угрозе усаглашеност производа са прописаним захтевима;

7) када је прописано техничким прописом и када је то одговарајуће у односу на ризик који производ представља, у циљу заштите здравља и безбедности потрошача, врши испитивање узорака производа на тржишту, обрађује информације и, по потреби, води евиденције рекламација, као и неусаглашених и опозваних производа, и о томе обавештава дистрибутере;

8) ако сматра или има разлога да верује да производ који је ставио на тржиште није усаглашен са техничким прописом, без одлагања предузме потребне корективне радње како би тај производ усагласио са техничким прописом или, ако је одговарајуће, како би га повукао или опозвао, да обавести орган тржишног надзора о врсти неусаглашености и предузетим корективним радњама, ако тај производ представља ризик;

9) када је прописано техничким прописом, у прописаном року чува прописану исправу о усаглашености и обезбеђује доступност техничке документације надлежним органима;

10) када је прописано техничким прописом, доставља надлежном органу прописане информације, односно документацију, укључујући и информације органу тржишног надзора, а које су неопходне за потврђивање усаглашености производа, на образложен захтев, на језику који је у службеној употреби у Републици Србији;

11) сарађује са надлежним органима, на њихов захтев, у свим радњама предузетим у циљу избегавања ризика које представља производ који је ставио на тржиште;

12) спроводи активности и обезбеђује испуњеност других захтева утврђених техничким прописом.

Обавезе дистрибутера

Члан 27.

Дистрибутер је дужан да, у складу са захтевима техничког прописа:

1) када испоручује производ на тржишту, поступа савесно у вези са прописаним захтевима;

2) провери, пре испоруке производа на тржишту, да је производ означен прописаним знаком усаглашености, односно другим прописаним ознакама и подацима, као и да га прате прописана упутства и информације на српском језику, односно друга прописана документација;

3) ако сматра или има разлога да верује да производ није усаглашен са прописаним захтевима, испоручи производ на тржишту тек након што је усаглашен са тим захтевима и, ако тај производ представља ризик, о томе обавести произвођача или увозника и надлежни орган тржишног надзора;

4) обезбеди да, док је производ под његовом одговорношћу, услови складиштења или превоза не угрозе усаглашеност производа са прописаним захтевима;

5) ако сматра или има разлога да верује да производ који је испоручио на тржишту није усаглашен са техничким прописом, обезбеђује предузимање потребних корективних радњи како би тај производ био усаглашен са техничким прописом или, ако је одговарајуће, како би био повучен или опозван, да обавести орган тржишног надзора

о врсти неусаглашености и предузетим корективним радњама, ако тај производ представља ризик;

6) када је прописано техничким прописом, доставља надлежном органу прописане информације, односно документацију, укључујући и информације органу тржишног надзора, а које су неопходне за потврђивање усаглашености производа, на образложен захтев, на језику који на језику који је у службеној употреби у Републици Србији;

7) сарађује са надлежним органима, на њихов захтев, у свим радњама предузетим у циљу избегавања ризика које представља производ који је испоручио на тржишту;

8) спроводи активности и обезбеђује испуњеност других захтева утврђених техничким прописом.

Посебне обавезе увозника и дистрибутера

Члан 28.

Увозник или дистрибутер који ставља на тржиште производ под својим именом или трговачким знаком, сматра се произвођачем и преузима обавезе произвођача у вези са стављањем производа на тржиште, с тим да техничка документација за тај производ не мора да гласи на име увозника, односно дистрибутера.

Члан 29.

Увозник, дистрибутер или друго лице које измени производ, који је већ стављен на тржиште, у мери која утиче на усаглашеност са захтевима из техничких прописа, сматра се произвођачем и преузима обавезе произвођача у вези са стављањем производа на тржиште, с тим да техничка документација која се односи на измене производа мора да гласи на име увозника, дистрибутера или другог лица које је изменило производ.

Идентификација испоручиоца

Члан 30.

Испоручилац је дужан да чува и да, на захтев надлежног инспектора, достави податке о испоручиоцу од кога је набавио производ, као и податке о испоручиоцу коме је испоручио производ.

Период чувања података из става 1. утврђује се техничким прописом. За производе за које техничким прописом није утврђен период чувања и достављања ових података, тај период је десет година од датума испоруке.

Обавезе власника производа у употреби

Члан 31.

Власник производа, за који је техничким прописом утврђена обавеза прегледа ради потврђивања усаглашености производа током века употребе, може да стави у употребу тај производ, односно да омогући употребу тог производа, само ако су извршени прописани прегледи којима је потврђена његова усаглашеност.

Техничким прописом може да се одреди да прописане прегледе врши именовано или акредитовано тело за оцењивање усаглашености или орган државне управе.

Ако се технички пропис примењује на сложен производ, односно постројење, тим прописом се може утврдити обавеза власника да чува прописану документацију, као и да докаже усаглашеност у случају основане сумње у усаглашеност.

VI. ВАЖЕЊЕ ИНОСТРАНИХ ИСПРАВА О УСАГЛАШЕНОСТИ

Члан 32.

Исправа о усаглашености коју је издало инострано тело за оцењивање усаглашености (у даљем тексту: инострана исправа) важи у Републици Србији, ако је издата у складу са потврђеним међународним споразумима чији је потписник Република Србија.

Надлежни министар решењем може признати важење иностране исправе којом се потврђује усаглашеност производа са иностраним техничким прописом, под условом да:

1) не постоји именовано тело или друго тело које има одобрење надлежног органа државне управе да изда исправу о усаглашености у складу са захтевима техничког прописа;

2) захтеви из тог прописа обезбеђују најмање исти степен заштите безбедности живота и здравља људи, односно заштите другог јавног интереса, који су одређени захтевима српског техничког прописа;

3) захтеви из иностраног техничког прописа, које инострано тело за оцењивање усаглашености мора да испуни обезбеђују најмање исти степен испуњености захтева, који су утврђени српским техничким прописом за тело које спроводи оцењивање усаглашености.

На основу решења о признавању иностране исправе из става 2. овог члана, произвођач, заступник или увозник ставља Српски знак усаглашености, уколико је то прописано српским техничким прописом.

Начин и поступак признавања исправа из става 2. овог члана уређује се прописом који доноси Влада.

На питања која овим законом нису посебно уређена, а односе се на поступак признавања важења иностране исправе, примењују се одредбе закона којим се уређује општи управни поступак.

VII. ОБАВЕШТАВАЊЕ

Регистри

Члан 33.

Министарство води следеће регистре:

1) важећих техничких прописа;

2) именованих тела и овлашћених, одобрених или других тела којима је државни орган одобрио спровођење одређених активности оцењивања усаглашености, према захтевима техничког прописа;

3) техничких прописа у припреми;

4) признатих иностраних исправа.

Надлежни орган државне управе доставља Министарству податке о важећим техничким прописима, техничким прописима у припреми, именованим и овлашћеним, одобреним или другим телима којима је одобрено спровођење одређених активности оцењивања усаглашености, као и о признатим иностраним исправама, ради уписа у регистар.

Регистре из става 1. овог члана Министарство води као јавну књигу, у електронском облику, и податке из регистара објављује на својој интернет страници.

Садржину и начин вођења регистара из става 1. овог члана ближе прописује министар надлежан за послове који се односе на техничке прописе.

Нотификација техничких прописа

Члан 34.

Министарство, у складу са правилима потврђених међународних споразума чији је потписник Република Србија, пријављује одговарајућим органима из тих споразума техничке прописе у припреми и са њима повезане поступке оцењивања усаглашености.

Информисање

Члан 35.

Министарство, као информативни центар за производе, на захтев домаћих и страних правних и физичких лица и других заинтересованих страна, пружа информације о захтевима техничких прописа, у смислу правила Европске уније и у складу са закљученим међународним споразумима.

Надлежно министарство, на захтев, доставља Министарству информације о захтевима техничких прописа за производе из свог делокруга.

Поступак нотификације техничких прописа из члана 34. овог закона и начин информисања и врста информација из ст. 1. и 2. овог члана уређује се прописом који доноси Влада.

VIII САВЕТ ЗА КВАЛИТЕТ

Члан 36.

Влада оснива Савет за квалитет као стручно саветодавно тело са циљем развоја области инфраструктуре квалитета у Републици Србији

Савет за квалитет:

- 1) прати и анализира спровођење активности у области инфраструктуре квалитета
- 2) даје мишљења и препоруке
- 3) разматра питања од значаја за развој и унапређење инфраструктуре квалитета у Републици Србији

Савет сарађује са државним органима, органима аутономних покрајина, локалним самоуправама, организацијама и осталим заинтересованим странама у области инфраструктуре квалитета.

У Савет за квалитет се именују стручњаци из области инфраструктуре квалитета, представници министарстава и представници заинтересованих страна.

Савет за квалитет доноси Пословник о раду.

Административно-техничке послове за потребе Савета обавља министарство.

IX. НАДЗОР КОЈИ ВРШЕ ОРГАНИ ТРЖИШНОГ НАДЗОРА

Члан 37.

Организација активности и предузимање мера у оквиру тржишног надзора спроводи се:

- 1) за радио и телекомуникациону терминалну опрему преко тржишних инспектора, а преко инспектора за електронске комуникације у случају постојања штетних сметњи проузрокованих радом наведене опреме, а којима се деградира квалитет преноса, омета, прекида или на други начин угрожава рад других електронских комуникационих уређаја или система;

- 2) за лифтове пре првог стављања у употребу и за безбедносне компоненте лифтова, преко грађевинских инспектора и тржишних инспектора;
- 3) за лифтове који су у употреби у стамбеним зградама, преко грађевинских инспектора;
- 4) за лифтове који су у употреби у пословним објектима, преко инспектора рада;
- 5) за опрему и заштитне системе који су намењени за употребу у потенцијално експлозивним атмосферама, преко тржишних инспектора;
- 6) за уређаје и заштитне системе који су у употреби у потенцијално експлозивним атмосферама, преко рударско геолошких инспектора и других инспектора у складу са посебним законом и прописом донетим на основу тог закона;
- 7) за опрему која емитује буку на отвореном простору, преко тржишних инспектора и инспектора за заштиту животне средине;
- 8) за опрему под притиском, преко инспектора опреме под притиском;
- 9) за једноставне посуде под притиском приликом стављања у употребу и које су у употреби, преко инспектора опреме под притиском;
- 10) за једноставне посуде под притиском приликом стављања на тржиште, преко тржишних инспектора;
- 11) за аеросолне распршиваче, преко тржишних инспектора.

У областима које нису наведене у ставу 1. овог члана, тржишни надзор врше надлежна министарства преко инспектора у складу са законом којим се уређује тржишни надзор, односно посебним законом и прописом донетим на основу тог закона.

Члан 38.

Надлежни органи су дужни да организују и спроводе надзор у складу са законом којим се уређује тржишни надзор, овим законом, прописима донетим на основу овог закона и другим техничким прописима који се односе на производе у смислу овог закона.

Органи из става 1. овог члана, својим активностима и мерама које предузимају у складу са законом, обезбеђују да производи на тржишту буду безбедни, односно да производи који би, када се употребљавају у складу са њиховом предвиђеном наменом или под условима који се могу разумно предвидети и када су исправно уграђени и правилно се одржавају, могли да угрозе здравље и безбедност корисника или на неки други начин нису у складу са прописаним и примењивим захтевима, буду повучени или да се забрани или ограничи њихова доступност.

Надлежни органи из става 1. овог члана јесу органи чији је делокруг рада на спровођењу активности и мера надзора утврђен законом којим се уређује тржишни надзор односно посебним законом или другим прописом који уређује захтеве за одређену категорију производа у смислу овог закона или уређује надзор са аспекта специфичног типа ризика који производ може имати за здравље и безбедност корисника, безбедност на раду, заштиту животне средине или заштиту других аспеката јавног интереса.

Члан 39.

Надлежни орган спроводи активности надзора и предузима мере преко инспектора (у даљем тексту: надлежни инспектор) који у вршењу надзора, осим мера за које је овлашћен другим прописима, има овлашћење да:

- 1) захтева од испоручилаца информације и документацију, у писаном или електронском облику, неопходне за доказивање усаглашености производа;
- 2) обавља одговарајуће провере и, где је то потребно и оправдано, узима узорке производа и даје их на испитивање ради провере усаглашености производа са прописаним техничким захтевима;
- 3) проверава да ли су извршени прописани прегледи који потврђују безбедност производа током века употребе;

4) одреди испоручиоцу да предузме корективне радње у случају утврђених неусаглашености у одређеном року;

5) захтева да се производи означе прописаним знацима усаглашености, односно да се уклоне недозвољени знаци;

6) ограничи или забрани испоруку производа на тржишту и спроведе додатне мере, у складу са законом, које ће осигурати да се ограничење или забрана поштује;

7) одреди повлачење или опозивање производа који нису усаглашени са прописаним захтевима;

8) обавести надлежно министарство које је донело технички пропис који се односи на одређени производ ради предузимања одговарајућих мера;

9) одреди уништавање неусаглашених производа ако представљају озбиљан ризик за безбедност, живот и здравље људи, животиња и биљака, као и за заштиту животне средине.

Ако надлежни орган не располаже потребним ресурсима за вршење провера или испитивања из става 1. тачка 2) овог члана, спровођење провере и испитивања може пренети одговарајућем телу за оцењивање усаглашености.

Трошкове провере и испитивања усаглашености производа, као и друге трошкове који настану у поступку надзора, сноси испоручилац ако се утврди да производ није усаглашен са прописаним захтевима.

Жалба против решења којим је инспектор наложио предузимање мера из става 1. овог члана не одлаже извршење решења.

Поступање са производима који представљају ризик

Члан 40.

Надлежни орган тржишног надзора, уколико има довољно разлога да верује да производ представља ризик за здравље и безбедност људи или за други аспект заштите јавног интереса, проверава да ли производ испуњава примењиве захтеве техничког прописа.

Испоручилац је дужан да сарађује са органом из става 1. овог члана.

Ако у вршењу провера из става 1. овог члана утврди да производ није усаглашен са прописаним захтевима, надлежни инспектор, без одлагања налаже испоручиоцу да предузме одговарајуће корективне радње како би производ био усаглашен са тим захтевима, повучен или опозван у разумном року, о чему одлучује сразмерно ризику који производ представља.

Надлежни инспектор о утврђеној неусаглашености из става 3. овог члана обавештава именовано тело које је издало исправу о усаглашености за тај производ, односно, када је то примењиво, надлежни орган који је издао или признао исправу о усаглашености.

Испоручилац обезбеђује предузимање корективних радњи из става 3. овог члана за све производе које је испоручио на тржишту, за које је утврђено да представљају ризик.

Надлежни инспектор предузима мере за забрану или ограничавање испоруке производа, односно повлачење или опозив производа, уколико испоручилац не предузме корективне радње у року из става 3. овог члана.

На мере које надлежни инспектор предузима у складу са ставом 6. овог члана примењују се одредбе о рестриктивним мерама из закона којим се уређује тржишни надзор.

Поступање са усаглашеним производима који представљају ризик

Члан 41.

Ако, након спроведених провера из члана 40. став 1. овог закона, надлежни инспектор утврди да производ, иако је усаглашен са техничким прописом, представља ризик за здравље и безбедност људи или за други аспект заштите јавног интереса, налаже испоручиоцу да предузме одговарајуће корективне радње како би обезбедио да производ, приликом стављања на тржиште више не представља ризик или да буде повучен или опозван у разумном року, о чему одлучује сразмерно ризику који тај производ представља.

Испоручилац обезбеђује предузимање корективних радњи из става 1. овог члана за све производе које је испоручио на тржишту, за које је утврђено да представљају ризик.

Формална неусаглашеност производа

Члан 42.

Уколико надлежни инспектор утврди једну од формалних неусаглашености, налаже испоручиоцу, у складу са прописаним обавезама, отклањање неусаглашености у одређеном року.

Формална неусаглашеност из става 1. овог члана може бити:

- 1) одсуство знака усаглашености;
- 2) стављање знака усаглашености супротно одредбама овог закона и прописа донетих на основу овог закона;
- 3) несачињавање декларације о усаглашености, односно друге исправе о усаглашености у складу са захтевима техничког прописа;
- 4) неисправно сачињавање декларације, односно друге исправе о усаглашености у складу са захтевима техничког прописа;
- 5) недоступност или некомплетност техничке документације;
- 6) друга неусаглашеност које је техничким прописом донетим на основу овог закона прописана као формална неусаглашеност.

У случају да испоручилац не отклони формалну неусаглашеност у одређеном року, надлежни инспектор предузима одговарајуће мере за ограничавање или забрану испоруке производа на тржишту или за повлачење или опозив производа са тржишта, у складу са законом којим се уређује тржишни надзор.

Члан 43.

Изузетно од одредаба чл. 40-42. овог закона надлежни инспектор предузима одговарајућу меру за ограничавање или забрану испоруке производа на тржишту, којом се налаже повлачење или опозив производа, без претходног налагања корективних радњи, за производе за које утврди да представљају озбиљан ризик у складу са законом којим се уређује тржишни надзор.

У случају формалне неусаглашености из члана 42. овог закона надлежни инспектор неће поднети захтев за покретање прекршајног поступка против испоручиоца за кога је утврђено да је први пут испоручио на тржиште формално неусаглашен производ, под условом да је неусаглашеност отклоњена у року који је одредио надлежни инспектор

Клаузула о јединственом тржишту

Члан 44.

Претпоставља се да роба која је законито стављена на тржиште државе чланице Европске уније или Турске, или која је произведена и законито стављена на тржиште државе која је уговорна страна Споразума о Европском економском простору, испуњава захтеве прописане одговарајућим техничким прописом којим се не преузимају захтеви хармонизованог законодавства ЕУ.

Примена техничког прописа из става 1. овог члана подлеже Уредби (ЕУ) 2019/515 Европског парламента и Савета од 19. марта 2019. године о узајамном признавању робе која се законито ставља на тржиште у другој држави чланици и укидању Уредбе (ЕЗ) бр. 764/2008.

Техничким прописом из става 1. овог члана може се ближе уредити начин примене клаузуле о јединственом тржишту.

Х. КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 45.

Новчаном казном од 1.000.000 до 2.000.000 динара казниће се за прекршај тело за оцењивање усаглашености - правно лице, које спроводи оцењивање усаглашености без решења о именовању, ван обима именовања, или током суспензије (члан 17. став 1. и члан 20. став 6).

За прекршај из става 1. овог члана казниће се новчаном казном од 100.000 до 150.000 динара и одговорно лице у телу за оцењивање усаглашености - правном лицу.

Члан 46.

Новчаном казном од 100.000 до 300.000 динара казниће се за прекршај именовано тело за оцењивање усаглашености - правно лице ако:

- 1) не достави обавештење у складу са обавезама из члана 18. овог закона;
- 2) не поступи по налогу надлежног министра из члана 20. став 5. овог закона.

За прекршај из става 1. овог члана казниће се новчаном казном од 50.000 до 100.000 динара и одговорно лице у именованом телу за оцењивање усаглашености - правном лицу.

Члан 47.

Новчаном казном од 50.000 до 2.000.000 динара казниће се за прекршај испоручилац –правно лице, ако испоручи производ који није усаглашен са овим законом у вези са одредбама чл. 23-31. и чл. 40-42 или ако испоручи производ за који надлежни инспектор утврди да представља озбиљан ризик у смислу члана 43. овог закона.

За прекршај из става 1. овог члана казниће се новчаном казном од 5.000 до 150.000 динара и одговорно лице у правном лицу - испоручиоцу.

За прекршај из става 1. овог члана казниће се новчаном казном од 10.000 до 500.000 динара и предузетник - испоручилац.

Члан 48.

Новчаном казном од 50.000 до 2.000.000 динара казниће се за прекршај власник производа - правно лице ако стави у употребу, односно омогући употребу производа за

који нису извршени прописани прегледи којима је потврђена његова усаглашеност током века употребе (члан 31. став 1).

За прекршај из става 1. овог члана казниће се новчаном казном од 10.000 до 500.000 динара и власник производа - предузетник.

За прекршај из става 1. овог члана казниће се новчаном казном од 5.000 до 150.000 динара и власник производа –физичко лице.

Члан 49.

О резултатима извршених провера и предузетим мерама из члана 40. став 3. овог закона, ако је то утврђено техничким прописом, обавештавају се Европска комисија и државе чланице Европске уније, у складу са законом којим се уређује тржишни надзор, ако надлежни орган тржишног надзора сматра да утврђена неусаглашеност производа може да има последице и изван територије Републике Србије.

О предузетим мерама члана 40. став 6. и члана 41. став 1. овог закона, ако је то утврђено техничким прописом, без одлагања се обавештавају Европска комисија и државе чланице Европске уније у складу са законом којим се уређује тржишни надзор.

Обавештење о предузетим мерама из члана 40. став 6. садржи све расположиве детаљне информације, укључујући податке неопходне за идентификацију неусаглашеног производа, податке о пореклу производа, природи неусаглашености и повезаних ризика, врсти и трајању предузетих мера, изјашњењима и аргументацији које је доставио испоручилац, а нарочито закључке органа тржишног надзора о томе да ли је неусаглашеност производа настала као последица:

1) неиспуњења прописаних захтева за заштиту здравља и безбедности или заштиту другог аспекта јавног интереса обухваћеног техничким прописом или

2) недостатака у стандардима који пружају претпоставку усаглашености у складу са одредбама техничког прописа.

Када је то предвиђено техничким прописом, уколико су надлежни органи тржишног надзора обавештени да је у некој држави чланици Европске уније предузета мера из члана 40. став 6. овог закона, обавештавају Европску комисију и државе чланице Европске уније, у складу са законом којим се уређује тржишни надзор, о свим мерама које су предузели, као и о свим додатним информацијама којима располажу у вези са неусаглашеношћу предметног производа, а у случају неслагања са предузетом националном мером у држави чланици Европске уније, могу доставити и приговоре.

Ако, у року утврђеном у техничком пропису, Европска комисија или државе чланице Европске уније нису поднеле приговоре на националну меру предузету у складу са чланом 40. став 6. овог закона, та мера се сматра оправданом, а ако су поднети приговори спроводи се заштитни поступак Европске уније чији је резултат одлука Европске комисије о оправданости предузете националне мере.

Уколико се национална мера предузета у другој држави чланици Европске уније сматра оправданом у складу са ставом 5. овог члана, надлежни органи тржишног надзора предузимају одговарајуће рестриктивне мере, као што је повлачење предметног производа са тржишта Републике Србије.

У случају да је, након спровођења заштитног поступка Европске уније, Европска комисија одлучила да је мера коју је предузео надлежни орган тржишног надзора у складу са чланом 40. став 6. овог закона неоправдана, тај орган је дужан да повуче такву меру.

Обавештење о предузетим мерама из члана 41. став 1. садржи све расположиве детаљне информације, а нарочито податке неопходне за идентификацију производа, податке о пореклу и ланцу испоруке производа, природи ризика које производ представља, као и врсти и трајању предузетих мера.

XI. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 50.

До доношења техничких и других прописа на основу овог закона, односно других закона, примењују се технички и други прописи који су донети на основу Закона о техничким захтевима за производе и оцењивању усаглашености („Службени гласник РС”, број 36/09).

Члан 51.

До доношења техничких прописа којима се утврђују захтеви које морају да испуне именована тела за оцењивање усаглашености у складу са овим законом, односно до доношења прописа из члана 15. овог закона, оцењивање усаглашености обављаће тела за оцењивање усаглашености која су именована, овлашћена, односно акредитована до дана ступања на снагу овог закона, на основу одговарајућег техничког или другог прописа донетог на основу Закона о техничким захтевима за производе и оцењивању усаглашености („Службени гласник РС”, број 36/09).

У случају да је посебним законом или прописима донетима на основу тог закона, прописано да се поступци овлашћивања, или давања одобрења за спровођење одређених поступака оцењивања усаглашености, спровode на основу Закона о техничким захтевима за производе и оцењивању усаглашености („Службени гласник РС”, број 36/09), од дана ступања на снагу овог закона ти поступци се спровode према одредбама овог закона којима се прописује поступак именовања тела за оцењивање усаглашености.

Надлежно министарство ће закључити протокол о сарадњи са АТС, којим ће се утврдити међусобна сарадња од заједничког интереса, а посебно у погледу надзора над радом акредитованих именованих тела за оцењивање усаглашености из члана 19. овог закона и информисања надлежног министарства о одржавању компетентности тих тела у оквиру додељених обима акредитације, у року од 12 месеци од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 52.

Од дана ступања на снагу потврђеног међународног уговора о оцењивању усаглашености и прихватању индустријских производа са Европском унијом (у даљем тексту: АСАА споразум), или ако тај уговор не буде закључен, од дана ступања на снагу уговора о приступању Републике Србије Европској унији, израз: „на српском језику” из члана 24. став 1. тачка 8), члана 26. став 1. тачка 5) и члана 27. став 1. тачка 2) овог закона замењује се изразом: „на српском језику, односно на језику који надлежни орган и потрошач, односно крајњи корисник може лако разумети, како је одређено у држави чланици Европске уније у којој се производ испоручује на тржишту”, речи: „Република Србија” у члану 3. став 1. тач. 2), 3) и 5) - 7) овог закона, у употребљеном падежу, замењују се речима: „Европска унија”, у истом падежу, речи: „других држава” у члану 3. став 1. тачка 6) овог закона, замењују се речима: „трећих држава”, речи: „именовано, односно нотификовано тело” из члана 10. овог закона, у употребљеном падежу, имаће значење: „нотификовано тело”, у истом падежу.

Од дана ступања на снагу уговора о приступању Републике Србије Европској унији, односно од дана ступања на снагу одговарајућих одредаба тог споразума, престају да се примењују одредбе члана 12. ст. 4. и 5. и члана 32. овог закона.

Члан 53.

Од дана ступања на снагу АСАА споразума, или ако тај уговор не буде закључен, од дана ступања на снагу уговора о приступању Републике Србије Европској унији, на производе на које се примењује хармонизовано законодавство ЕУ уместо Српског знака усаглашености из члана 14. овог закона ставља се СЕ знак, уколико је то прописано техничким прописом.

На стављање СЕ знака на производе из става 1. овог члана примењују се одредбе члана 14. овог закона.

Члан 54.

До доношења подзаконских аката прописаних овим законом примењују се подзаконска акта донета на основу Закона о техничким захтевима за производе и оцењивању усаглашености („Службени гласник РС”, број 36/09), и то:

1) Уредба о начину спровођења оцењивања усаглашености, садржају исправе о усаглашености, као и облику, изгледу и садржају знака усаглашености („Службени гласник РС”, бр. 98/09 и 23/17),

2) Уредба о начину именовања и овлашћивања тела за оцењивање усаглашености („Службени гласник РС”, број 98/09),

3) Уредба о начину признавања иностраних исправа и знакова усаглашености („Службени гласник РС”, бр. 98/09 и 110/16),

4) Уредба о поступку пријављивања и начину информисања који се односе на техничке прописе, оцењивање усаглашености и стандарде („Службени гласник РС”, бр. 45/10 и 114/15),

5) Правилник о садржини и начину вођења регистара који се односе на техничке прописе („Службени гласник РС”, број 33/10).

Влада ће прописе из члана 8. став 5, члана 11. став 4, члана 14. став 5, члана 15. став 3, члана 21. став 7, члана 32. став 4. и члана 35. став 3. овог закона донети у року од 18 месеци од дана ступања на снагу овог закона.

Прописе из члана 12. став 10. и члана 33. став 4. овог закона министар надлежан за послове који се односе на техничке прописе донеће у року од 18 месеци од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 55.

Одредбе чл. 21, 44. и 49. овог закона почињу да се примењују од дана ступања на снагу АСАА споразума, или ако тај уговор не буде закључен, од дана ступања на снагу уговора о приступању Републике Србије Европској унији.

Члан 56.

Даном ступања на снагу овог закона престаје да важи Закон о техничким захтевима за производе и оцењивању усаглашености („Службени гласник РС”, број 36/09) и Правилник о садржини обрасца на коме се објављује списак српских стандарда на које се позива технички пропис („Службени гласник РС”, бр. 110/09 и 14/12).

Члан 57.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.